

List

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

LETO XV

ŠT. 9

13. NOVEMBER 2008

1,50 EUR

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Knjižnica Velenje
Titov trg 05
3320 Velenje

Nagrajenci

OBČINE ŠOŠTANJ ZA LETO 2008

foto: Dejan Tonkli

List

Revija za kulturna in druga
vprašanja občine Šoštanj in
širše.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča Občina
Šoštanj, zanjo Darko Menih, župan.

Fotografija na naslovnici:

Dejan Tonkli

V. d. odgovornega urednika

Peter Rezman

Lektoriranje

Jožica Andrejč
(za razpise in objave odgovarja naročnik)

Priprava redakcije

Milojka Komprej

Tisk

Eurograf d.o.o.

Natiskano

900 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke za
LIST št. 10 (december 2008), pošljejo ali
dostavijo najkasneje do 10. 12. 2008.

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

VSEBINA

4	Foto meseca
5	Uvodnik
6	Naša občina
12	Razpis Cerkev
13	Dogodki in ljudje
16	Šport
17	Prostor
18	Šolski list
20	Sredina vabi
22	Podoba kulture
24	Gledališče
26	Zgodba
28	Naravna dediščina
29	Knjige
30	Kulturni natroski s koroške
32	Potopis
36	Horoskop
37	Gledališče
38	Križanka
39	Fotoreportaža
40	Fotoreportaža

Foto: Marija Lebar

Sto let Terezije Drev

V družini Strožičevih, po domače pri Florjancu v Lokovici, je prvega oktobra pred sto leti prijo-kala na svet deklica, ki so ji dali ime Terezija. Po vrsti je bila nekje na sredi med šestimi sestrami in enim bratom. Otroška leta so hitro minila in prišla je ljubezen.

Terezija se je za svečnico leta 1929 poročila z Rudolfom Drevom, prav tako iz Lokovice. Domači so ji odstopili kos zemlje, kjer sta si postavila hišico. Mož je hodil na delo v Tovarno usnja v Šoštanj, kjer je delal celih 35 let. Terezija pa je obdelovala nekaj zemlje, skrbela za dva sinova in hčerko. In seveda za domače živali, ki so ji bile v veliko veselje. Prašiči, ovce, koze, kaka kokoš so bili zmeraj pri hiši.

To ljubezen do živali je podedoval tudi sin Marjan, ki je ostal doma in si tu ustvaril svojo družino. Dozidali in prenovili so hišo, v kateri je skupaj z njimi svojo visoko starost učakala tudi Terezija. Kmalu je postala vdova, toda bila

je energična in težave obeh vojn je niso prehu-di prizadele.

»Vedno je bila zelo zdrava,« pravi snaha Marija, ki jo sedaj neguje. »Ko pa je pri starosti 96 let padla v kopalnici in si zlomila kolk, je morala na invalidski voziček. To je bilo pred štirimi leti. Od takrat njeno zdravje ni najboljše.«

Na 100. rojstni dan so slavljenko Terezijo Drev obiskali predstavniki raznih društev in jo ob-darovali. Obiskal pa jo je tudi šoštanjski župan Darko Menih ter njen dolgoletni zdravnik Valter Pirtovšek. Pridružila sta se jim še predstavnika lokoviške krajevne skupnosti Boris Lambizer in Jure Hrastnik.

Župan je slavljenko obdaroval, vsi pa so ji za-želeli dobrega zdravja in da se prihodnje leto spet vidijo.

Marija Lebar

Površnost

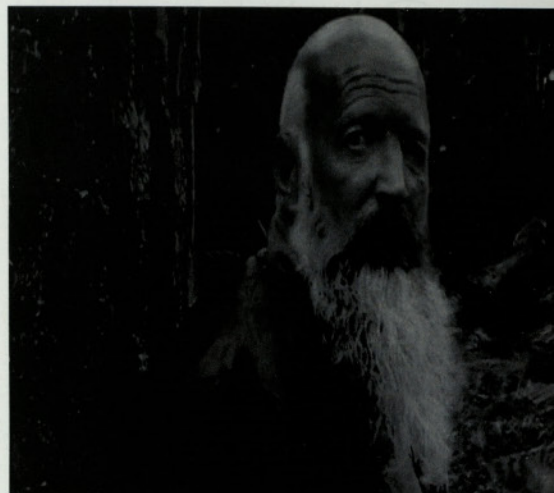
piše: Jani Napotnik

»Napredek ni v ustvarjanju in kupovanju boljšega orožja, ampak v zavedanju, da so vse stvari svete...«

Pesem Šoštanj pravi: Paka mesto razdeli... Reka teče približno po sredini mesta in na vsaki strani reke je videti bregova. Levi in desni breg, na prvi pogled ločena, se ob globljem pogledu stikata. Če reko izsušimo, lahko opazimo, da sta bregova vseskozi povezana, ločitev pa je samo navidezna. Da bi videli resnico, moramo vse stvari videti v pravi luči, gledati moramo v globino. Samo površno opazovanje ni dovolj, da bi pravilno videli in zaznavali. Če tega vesoljnega zakona ne upoštevamo, lahko zgrešimo. Najverjetneje je, da živimo samo površinsko. Lep primer tega zgrešenega so zadnje volitve, ki kažejo na površnost življenja brez globine in zavedanja. Naši politiki se lahko delajo še tako pametne, premika na bolje pa ni opaziti. Razdeljenost ostaja, imamo dva bregova, levi in desni, imamo polarizacijo in imamo nasprotja, ki se prepletajo. Takšno je življenje, ki je na površju dialektično, v samem sebi razdeljeno. Najprej imamo tezo, ki prehaja v antitezo, se zlija v sintezo in ustvarja spet nekaj novega in tako v nedogled. Najprej imamo boj, ki prehaja v mir, najprej moramo biti napeti, da se potem lahko sprostim, imamo bolezen, ki prehaja v zdravje, imamo bolečino, ki prehaja v radost, ljubezen nosi v sebi korenine sovraštva, temna noč prehaja v svetel dan in takšnih nasprotij je še veliko. Tako nas v primežu polarnosti življenje stiska, da bi naša zavest napredovala. Lahko smo na levem bregu, lahko smo na desnem, lahko smo pristaši leve ali desnice,

morda smo še kaj manjšega, kakšna manjša levica ali desnica. Ko se opredelimo, že zgrešimo, ker ne vidimo povezave, pravzaprav ne vidimo, da nikoli ni bilo, ni in ne bo nič ločeno. Potem ko izberemo, pričnemo vlagati energijo v našo izbiro. Potrebujemo čas, ki ga zapravljamo za navidezno ločitev, za utvaro, ki smo jo ustvarili z lastnim nevednim umom. Um je vsekakor razdeljen in dober v svetu oblik in nasprotij, ni pa primeren za razpoznavanje resnice. Rezultat ukvarjanja z umom je poraz, ne glede na to, ali smo pristaši levega ali desnega. Vsaka izbira je počasen napredek ali pa zelo verjeten padec na lestvici evolucije zavesti. V izbiri pripadnosti vedno pozabimo na sebe, na človeka, na svetost. Da se ne ljubimo, je dokaz nenehnega pristajanja na bregove. Smo podkupljivi in se opredeljujemo za napačno, za koristno in ne za zavestno. Rajši izbiramo udobje svoje površnosti, svojega malega in omejenega življenja, kot da bi pretrpeli v zavest.

Napredek ni v ustvarjanju in kupovanju boljšega orožja, ampak v zavedanju, da so vse stvari svete. S takšnim vedenjem ne potrebujemo orožja, ga ni potrebno izdelovati in ne kupovati in posledično tako ne prihaja do afer. Toda zavest človeka je na stopnji, kakršni pač je. Ne ocenjujem, na kakšni stopnji je. Ne bom rekel, da orožja še naprej ne bo. Dejstvo je, da je prisotno in da verjetno tudi še bo. Bregovi reke bodo ostali, levica in desnica bosta vedno navidezno ločeni, človek pa ima še vedno svobodno voljo.

Lahko se opredeli za levo ali desno, lahko pa prične z zavedanjem, z najpomembnejšim - s samim seboj. Družbo sestavlja posameznik, katerega notranjost se zrcali v zunanosti. Kaj je bolj pomembno? Razvijati znanost z novimi orožji za uporabo v vojne namene in navideznega miru v zunanosti ali se ukvarjati s človekom in zavestjo, ki edina ostane, ko telo premine. Telo, ki ga zadene patrijin izstrelak, zagotovo umre. Zavest pa je večna in neminljiva.

Občinske novice

Napredovanje v dobrem

Praznični september je zaokrožila svečana seja Sveta Občine Šoštanj, ki je bila v torek, 30. septembra v Kulturnem domu Šoštanj. Svečanosti so se poleg domačih predstavnikov lokalne uprave udeležili župani drugih občin, predstavniki gospodarske in negospodarske dejavnosti ter številni občani. Kulturni program je pripravil Mladinski pevski zbor Osnovne šole Šoštanj pod mentorstvom Metke Berk ter Darje Pečnik.

Na svečani seji so podelili tudi plakete in priznanja ter imenovali častnega občana leta 2008, po predhodnem mnenju komisije za priznanja in sklepu Sveta Občine Šoštanj. Župan Občine Šoštanj Darko Menih je v svečanem govoru nanašal nekaj projektov, kot so skrb za ceste, javno komunalno opremljenost, daljinsko ogrevanje, industrijske obrate, različna sofinanciranja, izgradnjo Centra za varstvo odraslih v Topolšici, lokacijo trgovskega centra, ki bo na bivšem bazenu in kjer dela že tečejo, pomoč ob naravnih nesrečah, Središče za samostojno učenje in pisarno Centra za socialno delo, razstavo del Ivana Napotnika na Dunaju ter drugo. Hkrati se je zahvalil za dobro delo vsem sodelavcem in čestital občinskim nagradencem. Na koncu je dejal: Življenjski cilj vsakega posameznika je isti: napredovanje v dobrem. Verjemite mi, da je to tudi cilj vseh nas, ki delamo na občinski upravi.

Foto: T. F.

Plaketa Občine Šoštanj je letos podeljena **dr. Tonetu Ravnikarju** za mnoge izredne dosežke na znanstvenem, kulturnem in gospodarskem področju, **Ivanu Kumru** za ohranjanje polpretekle zgodovine in aktivnosti v kraju ter Moškemu pevskemu zboru Ravne za dolgoletno kulturno delovanje in ohranjanje partizanske

pesmi. Plaketo je prejel še **Moški pevski zbor Lokovica**, ki je hkrati tudi gasilski pevski zbor in udeleženec številnih revij in srečanj, **Anton Irman**, čevljar, sinonim poštenega obrtnika in nadaljevalca večstoletne usnjarske tradicije v Šoštanju, ter **Ivan Sevšek**, kar dvajsetletni predsednik MePZ Svoboda, »oče« odmevnih projektov in izreden organizator.

Občinska priznanja so letos podelili **Planinskemu društvu Šoštanj** kot enemu najstarejših društev v občini, ki danes šteje več kot 300 planincev in planink. Skozi desetletja se je odlikovalo po številnih vidnih akcijah in projektih, vidna pa je tudi njihova skrb za vzgojo mladih in izobraževanje.

Za izreden dosežek sta občinsko priznanje prejela tudi **Boris Goličnik** in **Nejc Kortnik**. Priznanje se je navezovalo na dogodek reševanja občana iz Družmirskega jezera, ko sta v januarju 2008 s svojo nesebičnostjo, hrabrostjo in požrtvovalnostjo pomagala uspešno rešiti življenje.

Prestižni naziv častne občanke je drugič, v novejši zgodovini Občine Šoštanj, pripadel ženski. Letošnja nagrajenka je **dr. Cvetka Tinauer**. Predlagateljica sta bila dva in sta med drugim o njej zapisala: »*Cvetka Tinauer je intelektualka, lokalpatriotka, direktorica dveh podjetij, hkrati pa članica vidnih gospodarskih teles. Bila je tudi svetnica občinskega sveta Občine Šoštanj in 8 let predsednica KS Šoštanj. S svojim delom se vključuje v najpomembnejše projekte Občine Šoštanj in aktivno sodeluje pri njenem razvoju. Dolgoročna strategija razvoja Občine Šoštanj, ki jo je izdelalo njeno podjetje, predstavlja prelomnico v razvoju naše občine.*

Šoštanj je posebej zaznamovala s svojim uspešnim osemletnim vodenjem Krajevne skupnosti Šoštanj. KS se je v času njenega vodenja lotevala velikih projektov, kot so obnova Kajuhovega parka, izgradnja kolesarske in peš poti od premogovnika do mesta Šoštanj. Njen je tudi najbolj prepoznaven in drzen projekt Šoštanj – mesto svetlobe, za katerega je uspela pridobiti neomajno podporo vseh članov Sveta KS Šoštanj. KS Šoštanj je bila v času njenega mandata tudi sofinancer nekaterih občinskih projektov, kot so obnova Trga bratov Mravljak, projektna dokumentacija Muzeja usnjarstva, izgradnja OŠ Šoštanj, obnova ceste v Vilo Široko in otroška igrišča na Prešernovem trgu. Ima tudi izjemno pozitiven odnos do društev.«

Nagrajenci, dobitniki občinskih priznanj, so ob koncu izrazili pripravljenost za nadaljnje delo v dobro vseh. Župan Občine Šoštanj je ob tej priložnosti čestital **Jolandi Belavič** ob vrnitvi s paraolimpijskih iger v Peking. Ker je 30. september praznik vseh občanov občine Šoštanj, so se vsi prisotni radi odzvali povabilu na druženje v avli kulturnega doma, kjer so nazdravili prazniku.

M. K.

Šoštanj praznuje

Večini med nami ne bi bilo potrebno razlagati, zakaj KS Šoštanj praznuje ravno 8. oktobra. Za tiste mlade ljudi, ki so o davnih dneh vojne bolj malo slišali, pa bi bilo prav na kratko osvetliti pretekle dogodke.

Od leta 1941, ko se je začela vojna tudi v takratni Jugoslaviji, je bilo v Šoštanju veliko policijskih, vermanskih in vojaških enot. Nekaj časa je imel okupator policijsko postojanko v Družmirju, nato pa je zgradil več utrd in v samem Šoštanju in ob železniški progi. Partizani so večkrat napadali te postojanke. Posebej uspešen je bil partizanski napad na mesto Šoštanj v noči na 8. oktober 1941, ko so borci Štajerskega bataljona presenetili nič hudega sluteče vojake in policiste in Šoštanj za nekaj ur osvobodili. To je bilo eno prvih osvobojenih ozemelj na Slovenskem, pa čeprav le za nekaj ur.

V spomin na ta dogodek je KS Šoštanj letos že drugič pripravila srečanje Šoštanjčanov pod šotorom. Ta prireditve je potekala v soboto, 4. oktobra, pred Športno dvorano Šoštanj. Sodelovali so tudi taborniki Rodu Pusti grad. Najprej so zvoki Pihalnega orkestra Zarja pred šotor privabili kar lepo število obiskovalcev, ki se je še povečalo, ko se je program nadaljeval v šotoru.

Najprej so svoj koncert z osmimi narodnimi pesmimi predstavili člani Mešanega pevskega zbora Društva upokojencev Šoštanj. Zbor prepeva že od leta 1950. Doživljal je vzpone in padce, a je vsa ta leta vztrajal. V zboru prepeva 34 pevk in pevcev. Vodi jih Alenka Mlinšek, za kar so ji pevci izredno hvaležni, saj se trudi z njimi in poskuša iz njih narediti tisto najboljšo, kar so njihovi glasovi sposobni. Zbor ima v svoji zbirki številna priznanja in pohvale. Sami pravijo, da si s pesmijo bogatijo jesen življenja, zato radi sodelujejo na vseh nastopih in koncertih, kamor so povabljeni.

Program je nadaljeval Pihalni orkester Zarja Šoštanj z izborom skladb, ob katerih smo skupaj z njimi prepotovali pol sveta. Dirigentsko palico je vihtel Miran Šumečnik.

Foto: Dejan Tonkli

S seboj so godbeniki pripeljali v goste orkester iz avstrijskega Strassa. 40 let že traja partnerstvo med PO Zarja Šoštanj in godbo Strass iz Avstrije. Leta 1966 je prvič gostovala godba iz Strassa v Šoštanju. Povod za gostovanje v Šoštanju je dal njihov (žal že pokojni) kapelnik, naš rojak Tonči Bolha. Bil je med prvimi, ki so se leta 1925 pričeli učiti pri takratni godbi Tovarne usnja Šoštanj. Ker mu je glasba veliko pomenila, se je trudil in izpopolnjeval. V času druge svetovne vojne je bil kapelnik godbe v Šoštanju. Po končani vojni so ga takratne oblasti izgnale v Avstrijo. Po nekaj letih se je ustavil v Strassu, kjer je začel učiti mlade godbenike. Po enem letu se je odločil, da pride z godbo v rodni Šoštanj. S svojim prvim prihodom v Šoštanj leta 1966 so počastili 40-letnico delavske godbe Zarja. Že takoj naslednje leto je godba Zarja gostovala v Strassu in tako se je začelo sodelovanje. Izmenjuje se gostovanje tako poteka že več kot 40 let. Poleg gostovanja cele godbe se delegacije redno vsako leto udeležujejo božično-novoletnih koncertov.

Sledil je prav tako pester program godbe iz Strassa, orkester je vodi dirigent Werner Scheucher.

Med in po koncertu so predstavniki obeh orkestrrov podelili različna priznanja in izmenjali praktična darila, nato pa še skupaj zaigrali dve skladbi.

Kdove, ali bi Šoštanjčani praznovali tako veselo, če ne bi na čelu Sveta KS Šoštanj sedela gospa Vilma Fece, ki zatrjuje, da ji največ pomeni to, če lahko Šoštanjčane zdrami in jih spodbudi k druženju. V ta namen je tudi zbranim spregovorila. Praznovanje pa ne bi bilo čisto pravo, če ne bi zopet slišali Pesmi Šoštanju. Ni še tako dolgo, ko smo jo vsi skupaj prepevali pod kostanji in nadaljevali pri Kajuhu. Našo himno smo tako ponovno slišali v izvedbi avtorja Janija Napotnika in pevca Danija Gregorca, oba pevca so spremljali mladi pevci iz OŠ Šoštanj.

Za ples in dobro voljo je nato poskrbel Dani Gregorc s skupino Juke Box, obiskovalci pa so lahko prisluhnili tudi pesmim Elvisa Pressleya. Ker je zvečer postalo že malo hladno, je ansambel Navdih na noge dvignil kar nekaj plesalcev. Ko se je dodobra stemnilo, so šotor razsvetlile bakle Tresimirja in njegovega ljudstva, ki je zaželel sedanjim prebivalcem Šoštanjja kar naj-

lepšo in svetlo prihodnost, njegovim dobrim željam pa sta se pridružila tudi Darko Menih, župan Občine Šoštanj, in Vilma Fece, predsednica KS Šoštanj. Ob zvokih glasbe se je druženje nadaljevalo še pozno v noč.

Jožica Andrejč

V Topolšici položili temeljni kamen

Foto: Marija Lebar

V petek, 12. septembra, so ministrica za delo, družino in socialne zadeve Marjeta Cotman, župan Občine Šoštanj Darko Menih in direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved v Topolšici položili temeljni kamen za izgradnjo Centra za varstvo odraslih. V kulturnem delu programa je nastopil Harmonikarski orkester Barbara Premogovnika Velenje.

Tlorisna površina centra bo okoli 8.000 kvadratnih metrov in bo eden večjih v Sloveniji. V njem bo 157 postelj v 50 dvoposteljnih in 57 enoposteljnih sobah.

Objekt, za katerega so položili temeljni kamen, bo stal na kraju, ki ga domačini imenujejo Dolina meseca. Šoštanjski župan Darko Menih je ob tej priložnosti dejal: »S polaganjem tega temeljnega kamna uresničujemo večletno željo po tovrstni ustanovi v naši občini. Lokacija ni naključje, saj bo center stal v neposredni bližini Term Topolšica in Bolnišnice Topolšica, katerih storitve bodo lahko koristili stanovalci centra. Hkrati pa je objekt umaknjen od vsakdanjega vrveža in bo nudil potreben mir in neokrnjeno okolico.

Ob tem ne gre pozabiti, da nosi nova pridobitev za šoštanjsko občino in za samo Topolšico s seboj številne pozitivne gospodarske vplive. Eden izmed njih je vsekakor predvidenih 70 novih delovnih mest.«

Na priložnostni slovesnosti je zbrane pozdravil tudi direktor Premogovnika dr. Milan Medved: »Premogovnik Velenje je s 130-letno preteklostjo in s trdno začrtanimi usmeritvami v prihodnost globoko vpet v svoje okolje. In če je v preteklosti

dolini ogromno vzel, skuša danes to vsaj delno povrniti s sanacijo degradiranih površin, z novimi vsebinami in s privlačno podobo tega območja.«

V nadaljevanju je izrazil veselje, da je sodelovanje z lokalno skupnostjo korektno, celo zgledno. To velja tako za Občino Šoštanj kot za Mestno občino Velenje, pa tudi ostale občine SA-ŠA območja.

Polaganju temeljnega kamna so prisostvovali številni domačini pa tudi ugledni gostje od drugod ter predstavniki Občine Šoštanj. Slavnostno dejanje odkritja temeljnega kamna je pripadlo ministrici Marjeti Cotman.

Povezana družba Premogovnika Velenje PV Invest je novembra 2007 na podlagi javnega razpisa Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve oddala ponudbo za podelitev koncesije

Foto: Marija Lebar

za storitve institucionalnega varstva v domovih za starejše, kar pomeni izgradnjo doma za starejše. Družba PV Invest je bila na razpisu izbrana med 38 ponudniki. Začetek obratovanja centra v Topolšici je predviden jeseni 2009.

Marija Lebar

Ribiči za praznik

V nedeljo, 28. 9. 2008, se je na Družmirskem jezeru odvijalo ekipno tekmovalstvo v ribolovu s plovcem za Prehodni pokal Občine Šoštanj.

Na tekmi je sodelovalo 10 ekip iz celotne regije. Rezultati:

1. mesto je osvojila ekipa iz Letuša v sestavi Aleksander Šumak, Vlado Šumak in Franc Lukner,
2. mesto: Bar Tina Šoštanj v sestavi Žiga Irman, Jože Skornšek in Vojko Vede,
3. mesto: Jagunga Team v sestavi Darko Šarman, Božo Slukan in Silverij Koželnik.

Foto: arhiv

Pokale je podelil župan Občine Šoštanj g. Darko Menih.

Zvone Dobnik

Odrpito pismo

Gospod župan Darko Menih
in svetniki Občine Šoštanj
Trg svobode 12, 3325 Šoštanj

Spoštovani g. župan, spoštovane gospe in gospodje svetniki!

Naj se vam najprej predstavim. Sem Rudi Pirečnik, rojen 26. 6. 1953 na Primorski ulici 1 v Šoštanju, torej sem rojen Šoštanjčan in celo življenje živim v Šoštanju.

Za to pisanje sem se odločil po končanem dopustu, ki sem ga preživel na potepanju po vzhodnem Balkanu. Prevozil sem Madžarsko, Romunijo in Bolgarijo. Za to potepanje sem se odločil, da vidim, kakšno je stanje v teh deželah po vstopu v EU. Moram vam priznati, da nikjer na Balkanu nisem videl tako zapuščenega mesta, kot je moj rodni Šoštanj.

Kot rojen Šoštanjčan sem bil zelo ponosen na naš mali kraj, ki je svoje čase imel srce in dušo. V zadnjih letih me je čedalje bolj sram, da sem Šoštanjčan, ker vidim, da mesto Šoštanj dobesedno propada pred našimi očmi.

Narava mojega dela je taka, da se dnevno vozim po celi Sloveniji od Adlešičev do Lendave. Pousod opazujem kraje in pousod vidim, da se nekaj gradi, da se nekaj urejuje, da vrvi od napredka, le ko se zvečer urnem domov, vidim naš Šoštanj, kako spi in propada.

Če ne verjamete moji trditvi, sem pripravljen najeti avtobus in vas popeljati po Sloveniji, da boste videli malo čez plot, kaj se dogaja okoli vas. Mozirje nas je že prehitelo, tudi Šmartno ob Paki je po urejenosti in prizadevanjih najbrž že pred nami. Pousod se lahko najde denar in volja za razvoj, le v Šoštanju se ne premakne z mrtve točke.

Za stagnacijo Šoštanja krivim vas, spoštovani občinski veljaki, saj niste sposobni enotno nastopiti in urediti stvari, da bi tudi mi, Šoštanjčani lahko rekli, da smo ponosni na naš kraj.

Na duši pa mi leži še en problem. V letu 2006 sem v imenu prebivalcev Aškerčeve ulice naslovil dopis na Občino Šoštanj, da nam pojasnite, kaj se dogaja v zvezi z gradnjo novega bloka elektrarne in posledično z najbližjimi sosedi. Kot veste, so v tem času polovico ulice že izselili. Edini, ki se je odzval na moje pismo, je bil direktor elektrarne, ki nam je pojasnil stvari glede gradnje elektrarne. Od vas, spoštovani svetniki in spoštovani župan, si nihče ni utegnil vzeti niti minuto vašega dragocenega časa, da bi nas, prebivalce Aškerčeve ulice povprašal, kako se počutimo ob izselitvi. Tudi s tem dejanjem ste pokazali svoj odnos do Šoštanja in njihovih prebivalcev.

Zaradi preselitve iz Aškerčeve ulice sem izgubil tudi poslovne prostore. Parcelo za gradnjo novih poslovnih prostorov sem iskal po celem Šoštanju in okolici. Nikjer nisem našel prostora, kjer bi bila dovoljena industrijska gradnja, ker Občina Šoštanj nima določenega prostora za industrijsko cono. Nove poslovne prostore sem si našel v Rečici ob Paki, kjer si bom lahko postavil nov objekt. S tem ste me dobesedno izgnali iz doline. Ob takšnem vašem odnosu in podobi kraja me boli in me je globoko sram. Kako pa se počutite Vi, spoštovani župan in občinski svetniki?

Lep pozdrav!

Rudi Pirečnik, Metleče 33, 3325 Šoštanj
EMŠO 2606953500232

Odgovor župana na odrpito pismo

Odgovor na pismo, prejeto 22. 8. 2008

Spoštovani gospod Pirečnik, zahvaljujem se Vam za zelo kritično pismo, ki me je glede vsebine presenetilo in prizadelo. Preseneča me, da ste me določili za krivca za vse propadajoče objekte v mestu, za pomanjkanje poslovnih prostorov in zemljišč, za Vašo službeno preselitev v Rečico in da nimam odnosa in čustev do naše občine.

Naj Vas spomnim, da sem svoj mandat kot župan pričel 27. 11. 2006. V upravljanje sem dobil zelo slabo dediščino. Občina je bila med desetimi v Sloveniji po zadolženosti in kreditno nesposobna. Tudi ostala zapuščina ni bila rožnata, saj ni bilo pripravljenih nobenih projektov, ki bi jih lahko nadaljeval, in tudi prostorski akti niso bili urejeni. Ne mislim se izgovarjati in metati krivdo na predhodnike. Ko sem prevzel mandat, smo začeli s pripravami projektov in kmalu bodo vidni prvi rezultati. Projekti, usmerjeni v dolgoročen razvoj občine, zahtevajo čas za pripravo in finančno zagotovilo. Strinjam se z vašo ugotovitvijo, da zasebniki niste imeli prostorskih možnosti za

razvoj. Pripravljamo obsežen projekt industrijskega območja za usmeritev malega gospodarstva. V ta namen nam je uspelo pridobiti precejšnje površine in v kratkem bomo izvedli informativni razpis za ugotovitev potreb podjetnikov. Priprava takega projekta krepko presega čas mojega dosedanjega županovanja.

Moja osebna dolžnost kot župan je, da skušam v skladu s predvolilnim programom in po svoji vesti in prepričanju slediti projektom v dobrobit vseh občanov in razvoju celotne občine.

V pismu ste mi poslali nekaj slik, ki so sramota za Šoštanj, in me obdolžili, da je za to tudi moja krivda.

• **Fabrika** - To so objekti, ki so v zasebni lasti. Tu občina nima nobene pristojnosti in so za izgled in neurejenost odgovorni lastniki.

• **Šoštanj center** - To je delno v občinski lasti, preostalo pa v zasebni. V neposredni bližini je gradbišče za izgradnjo muzeja usnjarstva. Ko bo le-ta dograjen, bomo skušali realizirati projekt parkirišča.

• **Kunst** - Lastniki te zgradbe so delno občina in delno zasebnik. Žal zaradi nedokončanih pogajanj ureditve še ne moremo izpeljati.

• **Kajba** - V prejšnjem mandatu mojega predhodnika je bil objekt prodan zasebniku. Strinjam se, da nam ta zgradba ni v ponos. Zato smo skušali na razne načine vplivati na lastnika. Kot veste, pa je zasebna lastnina nedotakljiva in zadeve se rešujejo zelo počasi.

• **Bazen** - Kopališče, ki je bilo nekoč ponos Šoštanja. Zaradi starosti ne izpolnjuje kriterijev in je tudi iz statičnega vidika nevaren za uporabo. Tu naj bi stal trgovski center. Na podlagi zaključenega razpisa je projekt v nadaljevanju in bo v zelo kratkem času vidno gradbišče na tem območju. Zelo mi je žal, da zaradi različnih objektivnih vzrokov zamujamo s projektom.

• **Rokometno igrišče** - Je v občinski lasti. Trudimo se, da bi zaživelo kot nekoč. Pozimi je bilo tu drsališče, organizirano je bilo kar nekaj prireditev. V pripravi je projekt celostne prenove igrišča, tribun in zazidava spremljevalnih objektov.

• **Bivša pošta** - Je v zasebni lasti. Kot mi je znano, skuša lastnik vzpostaviti prvotni izgled objekta.

Spoštovani gospod Pirečnik, upam, da ste dobili vsaj nekaj pojasnil na Vaše kritično razmišljanje. Vesel bom, če mi boste posredovali tudi kakšne predloge, ali pa da boste mogoče le opazili, da se na občini trudimo za boljši Šoštanj. Le z združevanjem skupnih interesov, iskanjem skupnih rešitev in zaupanjem bomo lahko Šoštanju povrnil nekdanji sijaj. Za to pa je poleg dobre volje potreben tudi čas in denar.

S spoštovanjem,
Darko Menih, prof.,
župan Občine Šoštanj

V Šoštanju smo lahko ponosni. Ne glede na to, da je Drago Koren, žal, zapustil poslanske klopi, imamo v njih spet svojega predstavnika. Med devetdesetimi poslanci bo v novem mandatu sedel Darko Menih, prof., župan Občine Šoštanj. Seveda mu želimo dobrega dela in uresničevanja lastnih in skupnih ciljev. In da bi bil seveda čim več prisoten v občini in med ljudmi. Tudi o tem smo se pogovarjali z njim.

Od župana, do poslanca

Mislím, da bomo v določenih trenutkih vsi poslanci vseh strank morali biti enotni, saj so si naši predvolilni programi bili v marsičem podobni, usmerjeni v razvoj Slovenije. Nasprotovanja zaradi nasprotovanja nikoli ne prinesejo nič dobrega.

Delovali boste kot poslanec širše regije, to je občin Velenje, Šoštanja in Šmartnega ob Paki. Se vam zdi, da imate v vašem programu cilje, ki bi bili skupni za vsa ta območja?

V svojem programu imam skupne naloge za vse tri občine. V tej dolini smo trije poslanci različnih strank. Ker imamo precej podobne programe, prav tu vidim priložnost za dolino. Upam, da bomo z odkritim dialogom in medsebojnim sodelovanjem in spoštovanjem uspešni pri realizaciji le-teh.

Za kaj se boste zavzemali konkretno za Šoštanj in za kaj v Velenju in Šmartnem ob Paki?

Zavzemal se bom za enakomeren in trajnostni razvoj Šaleške doline in za pospeševanje gospodarske rasti v občinah Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki.

Pomagal bom pri ustvarjanju enakosti socialnih, ekonomskih in pravnih možnosti vseh državljanov in odločno podprl projekt tretje razvojne osi, kakor tudi projekt pokrajin, ki sta strateško pomembna za ustvarjanje novih razvojnih priložnosti v dolini.

Podpiral bom izgradnjo bloka VI TEŠ.

Prizadeval si bom, da bo bolnišnica v Topolšici postala regijska bolnišnica z dodatnimi negovalnimi oddelki in da se bo zdravstvo še bolj približalo potrebam občanov.

Podpiral bom subvencije in pomoč za obstanek kmetijstva v dolini, posebno pozornost pa bom namenil izboljšanju pogojev življenja tako najmlajših kot najstarejših v dolini. Pomagal bom pri pridobitvi državnih in evropskih sredstev za posodobitev infrastrukture in ohranitev kulturne dediščine ter spodbujal bom celovit razvoj turizma v regiji.

Boste imeli poslansko pisarno?

Imel bom poslansko pisarno na občini, točen čas delovanja pa še nisem določil.

Milojka Komprej

V sredo, 15. 10., je bila 1. seja DZ za novi mandat poslancev. Tudi vi ste bili tam. Kot vemo, vstopate v poslanski mandat prvič. Kakšni so bili in so še občutki?

To je bil poseben dan v mojem življenju. Na prvi seji novega Državnega zbora smo bili izvoljeni poslanci uradno potrjeni za štiriletno mandatno obdobje. Moj prvi prihod v parlamentarno hišo me je navdajal z neko čudno tesnobo, istočasno pa sem bil ponosen, saj si še dober mesec nazaj nisem upal predstavljati, da bom sedel med devetdesetimi poslanci v poslanskih klopih. Zavedam se odgovornosti in pričakovanj vseh tistih volivcev, ki so mi zaupali svoj glas na volitvah.

Vmesni čas, odkar ste vbili izvoljeni, je bil najbrž nekaj posebnega. Kaj ste delali? Ste se pripravljali na novo delo ali ste se bolj posvečali opraviлом na občini?

V vmesnem času od volitev do prve seje Državnega zbora sem normalno opravljal županske naloge na občini. To je bil tudi čas za analizo volitev, katerih rezultat me je presenetil v pozitivnem smislu, kajti nisem pričakoval tako visoke podpore. Prepričan sem, da je to rezultat dobrega timskega dela celotne občinske uprave, saj delamo homogeno, strokovno in prijazno do vseh ljudi. Prepričan sem, da je poštena in življenjska komunikacija med občani

in vodstvom občine temelj za naše skupno doseganje zastavljenih ciljev.

In če sva že pri občini, gotovo nas, Šoštanjčane zanima, kako bo teklo delo na njej. Ste izdali kakšna posebna pooblastila, boste prisotni na občini kakšen dan v tednu ali kolikor vam bo dopuščal čas ... Skratka, kako boste imeli organizirano vi in kako bo organizirano delo vnaprej?

Moje delo na občini bo potekalo tako kot do sedaj. Naloge dela posameznikov v občinski upravi bodo nespremenjene. Zaupam vsem članom občinske uprave, ki vestno opravljajo svoje naloge. Trdno sem prepričan, da bomo nadaljevali z delom nespremenjeno in da bomo uspešni še naprej. Moje delo v parlamentu in na občini bom notranje uredil, ko bom dobil bolj natančen razpored moje prisotnosti v parlamentu. Prizadeval si bom, da bo moja odsotnost na občini čim manj opazna.

Iz občine se preseliva v poslanske vode. Delovali boste kot poslanec SDS, stranke, ki je bila v prejšnjem mandatu vladajoča. Kakšna je pozicija stranke in ali se vam zdi, da bo delo težje glede na zastavljen program?

V parlamentu bom deloval kot poslanec SDS. Seveda je sedaj že jasno, da bomo v opoziciji in da bote težje uspešno uresničevati naše predloge.

Koren zapušča poslanske vrste

Volitve so, ne glede na to, kaj prinesejo za sabo, pač odločilne. Državni zbor je že imel prvo sejo, poslanci so zaprisegli. Med njimi ni več Draga Korena, sicer tudi podžupana Občine Šoštanj. Njegovo delo na Občini Šoštanj bo še naprej uspešno teklo, a mnenje mnogih je, da je bilo njegovo delo v poslanskih klopeh premalo prezentirano preko medijev. Zagotovo je Koren s svojim poslanskim delovanjem pustil vidne sledi na več področjih življenja.

Vodil je Odbor za notranjo politiko, deloval v Odboru za obrambo, bil član Komisije za Slovence v zamejstvu ter Komisiji po zakonu o preprečevanju korupcije, Odboru za okolje in prostor, ter se trudil za projekte, ki so bili pomembni za Šaleško dolino in seveda Šoštanj. Pogovor s poslancem v DZ g. Dragom Korenom ob izteku mandata, je strnjen vpogled v njegovo delo, pod katerega se lahko zagotovo s ponosom podpiše.

Čeprav, ali pa ravno zaradi tega, ker se vam je iztekel mandat poslanca v DZ in bo tale pogovor pregled dela štirih let, me vendar zanima, kakšno je bilo vaše prvo leto v poslanskih klopeh?

Štiri leta poslanskega dela so za mano. Ta leta so minila kot bežen trenutek, a bila so lepa, uspešna in zelo naporna. Bogatejši sem za posebno izkušnjo, prevevajo me prijetni občutki, pojavljajo pa se tudi vprašanja ali sem naredil vse, kar je bilo v moji moči za dobrobit vseh nas državljanov Slovenije. Začetek je bil še posebej težak. Kot novinec v poslanskih vrstah nisem poznal sistema dela Državnega zbora, njegovih odborov in komisij. Še posebej vsega tistega dela, ki je očem javnosti prikrit. Ob tem moram povedati, da je bila naša poslanska skupina Nove Slovenije izjemno homogena, da smo takoj postali dobri prijatelji in tisti poslanski kolegi, ki so bili že prej poslanci so nam novincem pomagali, da smo hitro dojeli vse, kar je pomembno za uspešno delo. Je pa tudi res, ko danes po štirih letih gledam nazaj, to jasno vidim, da je prvo leto dejansko le uvajanje in spoznavanje vsega tistega, kar lahko poslanec naredi poleg tistega rednega dela v parlamentu.

Kako na splošno deluje DZ. Vi ste delovali v njem štiri leta, je bilo kaj začetne treme, vprašanj, ali ste zlahka zaobjeli sistem?

Osnovna funkcija Državnega zbora je zakonodajna funkcija. Samo DZ ima pravico sprejemati in spreminjati zakone. Zato pravimo, da je to najvišja veja oblasti. Delovanje DZ je natančno predpisano v poslovniku, ki mu rečemo »ustava DZ«. V njem so določena vsa pravila in procedure delovanja. Poslovník je tisti, ki ga mora imeti poslanec stalno pri roki. Lahko rečem, da ni bilo nobene začetne treme, pa tudi sam sistem dela sem zlahka osvojil. Verjetno mi je bilo lažje tudi zato, ker sem prej delal v državni upravi in pri strokovnem izpitu je bilo potrebno dobro poznati tudi delovanje zakonodajne veje oblasti.

Vam je uspelo uresničiti vse točke vašega predvolilnega programa, oziroma se je vaše delo lahko razvijalo v smeri zastavljenega?

V svojem predvolilnem programu sem se predvsem zavzemal zato, da bi se izboljšali pogoji za mlade družine, da bi se mladi upali odločati za zakon in tudi za več otrok. Obljubil sem tudi zavzemanje za upokoјence, ki so si s svojim delom zaslužili dostojno pokojnino in ustrezno bivanje na stara leta. Čeprav nisem deloval v odboru za delo, družino in socialne zadeve, sem se vseskozi zavzemal za to, da uresničimo zastavljene cilje. Marsikaj smo uspeli uresničiti. Uvedli smo brezplačni vrtec za drugega in vse naslednje otroke. Za osnovnošolce smo uvedli brezplačne učbenike in za dijake brezplačni topel obrok. Za študente je bilo v tem mandatu zagotovljeno občutno več sredstev za štipendije in veliko novih študentskih postelj. Tudi sprememba davčne zakonodaje je nekoliko izboljšala položaj večjih družin in vseh tistih z najnižjimi dohodki. Za upokoјence je bilo pomembno, da smo takoj ob nastopu mandata spremenili način usklajevanja pokojnin saj bi bili drugače danes prikrajšani za nekaj mesečnih prejemkov. Še posebej pa je pomemben sprejem zakona, po katerem so tudi delavci soudeleženi pri delitvi dobička podjetij.

Kaj bi izpostavili kot svoj največji dosežek v tem poslanskem mandatu?

Resnično sem ponosen na to, da sem uspešno vodil Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje. To je eden največjih in najzahtevnejših odborov DZ, saj pokriva delo kar treh pomembnih ministrstev: Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za pravosodje. In to v času, ko smo obravnavali največ zakonov. Lahko rečem, da smo uspeli izpeljati reformo sodnega sistema. Zakaj je to pomembno? Zato, ker je sodstvo pomembno za normalno delovanje države in ker je bilo stanje ob prevzemu mandata slabo, predvsem v smislu ogromnih sodnih zaostankov, izgledi, da bi se zadeve lahko izboljšale pa zelo slabi. Danes imamo sprejeto dobro, sodobno zakonodajo, ki omogoča hitrejšo poslovanje sodišč in s tem zmanjševanje sodnih zaostankov. Podobne uspehe smo dosegli na področju javne uprave, ki je mnogo bolj prijazna do ljudi. Ni več čakanja v dolgih vrstah pred okenci uradnikov, nič več ni pošiljanja strank od vrat do vrat.

V katerih odborih in komisijah ste še delovali.

Zanimivo je bilo delati v Odboru za obrambo. Zelo dobro sem spoznal delovanje Slovenske vojske, njeno organiziranost in opremljenost. Z odborom smo obiskali več vojašnic in naših enot na mirovnih misijah, se udeležili vojaških in reševalnih vaj. Močno si želim, da se zaključijo vse orožarske afere, ki nas spremljajo skozi celotno obdobje samostojne Slovenije. Želim, da bi se velika finančna sredstva, ki jih moramo namenjati obrambi koristila racionalno in transparentno, da ne bi kdo ob tem neupravičeno bogatel. In nenazadnje želim, da se naši vojaki živi in zdravi vračajo z misij v tujini, predvsem pa, da bo življenje pri nas še naprej mirno in varno.

Bil sem tudi član Komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Zato sem se v zadnjih letih veliko srečeval z našimi zamejci in izseljenci. Preko 500 000 naših ljudi živi izven naših meja. Na obiskih pri izseljencih sem spoznal, kakšen je pravi odnos do domovine in državnih simbolov. Spoznal sem, kakšen je ponosen Slovenec, kako je potrebno gojiti

Foto: arhiv

slovensko kulturo in slovenski jezik. Zato se mi zdi pomembno, da zagotovimo sedeža v našem Državnem zboru za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Deloval sem še v Odboru za okolje in prostor in v Komisiji po zakonu o preprečevanju korupcije.

Kaj pa ste lahko kot poslanec naredili za svoj volilni okraj, morda še posebej za Občino Šoštanj?

Kot poslanec iz občine Šoštanj sem se še posebej trudil za vse projekte, ki so bili pomembni za Šoštanj in celotno Šaleško dolino. Veliko truda in energije sem vložil v projekt tretje razvojne osi, predvsem za čimprejšnji pričetek gradnje hitre ceste Šentrupert - Velenje. Skupaj z dr. Andrejem Bajukom sem pomagal Termoelektrarni Šoštanj, da si je uspela zagotoviti kredit pri evropski banki za izgradnjo 6. bloka TEŠ. Prepričan sem tudi, da doma za varstvo odraslih v Topolšici ne bi gradili, če se za ta projekt osebno ne bi tako zavzel. Za državne ceste v občini Šoštanj sem v državnem proračunu za leti 2008 in 2009 uspel zagotoviti 3.439.170 EUR in v programih za leti 2010 in 2011 še 2.708.646 EUR. Vseh teh sredstev ne bi bilo, če znotraj koalicije poslanskih kolegov ne bi uspel prepričati, da je tudi pri nas nujno potrebno urediti cestno infrastrukturo. Za ta denar se bo postavila protihrupna ograja v Lokovici, obnovila cesta skozi Šoštanj in cesta Šoštanj - Zavodnje.

Ob lokoviški magistrali pa se bo zgradil pločnik in kolesarska steza. Pomagal sem tudi pri pridobivanju gradbenega dovoljenja za dom krajanov Skorno - Florjan, kjer so se zadeve vrsto let zapletale. Ob zaključku mandata sem še posebej vesel, da smo uspeli pridobiti državna sredstva za telovadnico pri osnovni šoli Šoštanj. Zelo pomembna je bila tudi organizacija sestankov na ministrstvih in drugih državnih organih za župana in občinsko upravo. Tako smo lahko marsikaj hitreje in uspešneje rešili. Pomagal sem veliko posameznikom, ki so se oglasili v moji poslanski pisarni. Morda je to še najpomembnejše, ko lahko pomagaš človeku v stiski. Prav to mi je dajalo obilo osebnega zadovoljstva in energije za poslansko delo.

Se vam zdi mandat štirih let premalo ali ravno dovolj, da ste uresničili zadane naloge?

Mandat je zakonsko določen. Upam reči, da sem naredil veliko več kot so bili na začetku moji zastavljeni cilji. Res pa je tudi, da bi lahko v drugem mandatu zaradi pridobljenih izkušenj naredil še mnogo več, seveda če bi bil ponovno izvoljen. A volivci so odločili drugače. Priznam, da tako slabega rezultata na letošnjih volitvah nisem pričakoval, saj sem prejel le 421 glasov kar pomeni 731 glasov manj kot pred 4 leti, ko sem jih prejel 1152. Mislim, da so ljudje opazili moje dosedanje delo, a očitno temu ni tako. Voljo ljudstva je pač treba spoštovati. Kakor hočejo volivci, tako je.

Sem bil pa ob zaključku mandata izjemno vesel zahvale direktorja Premogovnika Velenje in direktorja Termoelektrarne Šoštanj za dobro sodelovanje v letih mojega poslanskega delovanja.

Kaj ste še želeli narediti? Oziroma, ali so katere stvari napeljene, pa upate, da jih bo uresničil kdo drug?

Veliko dobrih in pomembnih stvari je bilo narejeno v tem zadnjem mandatu. Marsikje so stvari zelo dobro zastavljene. Upam in želim, da bosta nova zasedba DZ in nova vlada uspešno nadaljevala na vseh teh projektih in jih še izboljšala v dobrobit vseh državljanov in državljanov. Skrbi me le, kaj bo slovenski politični prostor brez predstavnikov krščanske demokracije.

Kot poslanec ste delovali profesionalno, greste zdaj nazaj v svojo službo?

Ob koncu mandata je potrebno urediti še kar nekaj stvari. Tudi za svoje nadaljnje delo moram poskrbeti. Mislim, da se bom lahko ponovno zaposlil na Geodetski upravi, seveda pa ne vem kakšno delovno mesto bom uspel dobiti. Morda pa me čakajo še kakšni drugi izzivi.

Kaj na sploh mislite o funkciji poslanca? So poslanci res ljudje, poslani od ljudstva, ali pa nanje vpliva politika stranke kateri pripadajo. Ste se sami kdaj znašli pred odločitvijo, da ste glasovali proti svojemu prepričanju?

Strankarska parlamentarna demokracija je za enkrat najvišja oblika demokracije na svetu. Poslanci so izvoljeni na listah političnih strank in politike strank prav gotovo vplivajo na poslance. Tako je v vseh parlamentarnih demokracijah in to ni nič slabega. Žalostno pa je, da je v slovenski družbi delovanje v politiki tako negativno pojmovano. Kar se tiče glasovanj je vsak poslanec samostojen pri svojih odločitvah. Tudi sam sem večkrat podprl kakšen predlog opozicije, čeprav je bilo strankino mnenje drugačno. Proti svojemu prepričanju človek enostavno ne more glasovati.

Zaključila bova. Želite na koncu morda še sami kaj dodati?

Ob izteku mojega poslanskega mandata se želim še enkrat zahvaliti vsem volivkam in volivcem, ki so mi pred štirimi leti dali svoj glas in mi omogočili, da sem bil poslanec. Še posebej pa hvala moji ženi Mariji in hčeram Jerici, Špeli in Katki, ki so mi stale ob strani in mi pomagale pri mojem poslanskem delu. Za mano je pomembna izkušnja. Bogatejši sem za nova znanja in spoznanja. Vsem iskrena hvala.

Tudi jaz se zahvaljujem za pogovor in želim še veliko uspešnih izizovov.

Milojka Komprej

OBČINA ŠOŠTANJ

Na podlagi 6. in 7. člena Pravilnika o vrednotenju programov organizacij in društev na področju humanitarnih in invalidskih dejavnosti ter ostalih neprofitnih organizacij, društev, združenj in zvez v občini Šoštanj in na podlagi Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o proračunu Občine Šoštanj za leto 2008 (Uradni list OŠ, št. 6/2008), in sklepa župana Občine Šoštanj objavlja

JAVNI RAZPIS

za sofinanciranje programov na področju humanitarnih in invalidskih dejavnosti ter dejavnosti neprofitnih organizacij, društev in zvez s tega področja, ki jih bo v letu 2008 sofinancirala Občina Šoštanj

I. NAROČNIK: Občina Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj.

II. PREDMET RAZPISA: sofinanciranje letnih programov humanitarnih in invalidskih dejavnosti ter dejavnosti neprofitnih organizacij, društev in zvez s tega področja v občini Šoštanj, ki se izvajajo za občane občine Šoštanj.

III. Pravico do sofinanciranja programov na tem razpisu imajo izvajalci, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da imajo sedež na območju občine Šoštanj in izvajajo dejavnost za občane občine Šoštanj,
- društva, ki delujejo na področju humanitarnih in invalidskih dejavnosti, neprofitne organizacije, društva, združenja in zveze in imajo lahko svoj sedež tudi izven območja občine Šoštanj, njihovi člani pa morajo biti tudi občani občine Šoštanj,
- da opravljajo dejavnost na neprofitni ravni,
- da imajo urejeno evidenco o članstvu, plačani članarini in ostalo dokumentacijo, kot jo določa zakon,
- da so registrirani in delujejo neprekinjeno najmanj eno leto,
- da imajo zagotovljene materialne, prostorske, kadrovske in organizacijske pogoje za uresničevanje načrtovanih aktivnosti,
- da občinski upravi redno dostavljajo poročila o realizaciji programov, ki jih je sofinancirala občina in plan aktivnosti za prihodnje leto.

IV. OKVIRNA VIŠINA SREDSTEV: sredstva so predvidena v občinskem proračunu na postavki 20046001 Humanitarna društva in organizacije v višini 3.000,00 EUR.

V. RAZPISNA DOKUMENTACIJA vam je na voljo v tajništvu Urada župana Občine Šoštanj, podrobnejše informacije pa na tel. 898 43 14 (Alenka Verbič).

VI. ODDAJA VLOG: vloge morajo biti podane v skladu z razpisno dokumentacijo skupaj z dokazili in prilogami. Poslane morajo biti v

zapečatenem ovitku na naslov: Občina Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, s pripisom: »Javni razpis za sofinanciranje programov na področju humanitarnih in invalidskih dejavnosti ter dejavnosti neprofitnih organizacij, društev in zvez s tega področja, ki jih bo v letu 2008 sofinancirala Občina Šoštanj – NE ODPIRAJ« najpozneje do 25. novembra 2008. Šteje se, da je prijava prispela pravočasno, če je bila oddana zadnji dan roka za oddajo vlog na pošti s priporočeno pošiljko ali oddana do 12. ure v tajništvu Urada župana Občine Šoštanj. Prepozno oddanih vlog komisija ne bo obravnavala.

VII. DATUM ODPIRANJA VLOG: 26. november 2008

VIII. SKLEP O IZIDU RAZPISA bodo vlagatelji prejeli v 5-ih dneh po vrednotenju vlog.

IX. POGODBE O SOFINANCIRANJU bodo z izbranimi vlagatelji sklenjene v 10-ih dneh po končanem stopku.

X. PORABA DODELJENIH SREDSTEV: izvajalci morajo dodeljena sredstva porabiti v proračunskem letu, za katerega velja ta razpis.

Datum: 3.11.2008

ŽUPAN OBČINE ŠOŠTANJ
Darko MENIH, prof., l. r.

1. november (sobota) 2008 – VSI SVETI – maše:

šoštanjška župnijska cerkev ob 8.30,
šoštanjška mestna cerkev ob 11. uri, (ob 18. uri
skupna molitev rožnega venca),
Bele Vode ob 10. uri,
Zavodnje ob 10. in 14. uri,
Podkraj ob 14. uri.

2. november (nedelja) 2008 – spomin vseh vernih
rajin – maše:

šoštanjška župnijska cerkev ob 7. in 8.30,
šoštanjška mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
Bele Vode ob 8.30,
Zavodnje ob 10. uri,
Gaberke ob 9.45.

9. november 2008 – zahvalna navadna nedelja – maše:

šoštanjška župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30,
šoštanjška mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
Bele Vode ob 8.30,
Zavodnje ob 10. uri,
Topolšica ob 9.45,
Ravne ob 11. uri (zahvalna nedelja).

16. november 2008 – 33. navadna nedelja – maše:

šoštanjška župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30,
šoštanjška mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
Bele Vode ob 8.30,
Zavodnje ob 10. uri,
Gaberke ob 9.45,
sv. Anton ob 11. uri (zahvalna nedelja).

23. november 2008 – Kristus, Kralj vesoljstva – maše:

šoštanjška župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30,
šoštanjška mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
Bele Vode ob 8.30,
Zavodnje ob 10. uri,
Topolšica 9.45,
Florjan ob 11. uri (zahvalna nedelja),
šoštanjška župnijska cerkev ob 15. uri srečanje
cerkvenih pevskih zborov naše dekanije.

30. november 2008 – 1. adventna nedelja – maše:

šoštanjška župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30,
šoštanjška mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
Bele Vode ob 8.30,
Zavodnje ob 10. uri,
Gaberke ob 9.45.

7. december 2008 – 2. adventna nedelja – maše:

šoštanjška župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30,
šoštanjška mestna cerkev ob 11. in ob 18. uri,
Bele Vode ob 8.30,
Zavodnje ob 10. uri,
Topolšica ob 9.45.

8. december (ponedeljek) 2008 – brezmadežno spočetje
Device Marije – maše:

šoštanjška župnijska cerkev ob 8.30,
šoštanjška mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
Bele Vode ob 8.30,
Zavodnje ob 10. uri.

SLOVESNOST SVETE BIRME

V nedeljo, 19. oktobra, je škof dr. Anton Stres podelil zakrament sv. birmе petim lučkam skupine Vera in luč, ki se vsako tretjo nedeljo v mesecu (ob 15. uri) zberejo na srečanju v šoštanjški župnijski cerkvi. Tudi tokrat je bilo tako.

Pozdrav škofa.

Molitev očenaša.

Foto: Tekauc

Foto: Tekauc

Varno in zdravo delo za kakovost življenja

Savinjsko-šaleška gospodarska zbornica in Odbor za kakovost in ravnanje z okoljem sta letošnjo, osmo po vrsti, konferenco kakovosti, posvetila problematiki varnosti pri delu. Številne sodelujoče sta nagovorili predsednica UO dr. Cvetka Tinauer in mag. Vilma Fece. Spregovoril pa jim je tudi predsednik države dr. Danilo Türk.

Foto: Marija Lebar

Mag. Borut Brezovar, glavni republiški inšpektor za delo, je med drugim dejal: »Na varnost in zdravje pri delu lahko gledamo z več vidikov. Najbrž pa je za gospodarstvo najpomembnejši ekonomski vidik. Morda se tukaj vse prevečkrat gleda na izdatke za varno in zdravo delo kot na strošek ne pa kot na investicijo, saj so učinki negotovi in težko merljivi. Velika verjetnost je, da poškodbe ali bolezen ne bodo nastopile, če pa že bodo, jih je v dobršem delu mogoče prevaliti na koga drugega (delavca, državo, zavarovalnico). Zakonodaja od delodajalca zahteva številne ukrepe glede tematike varnosti pri delu, kot so seznanitev in izobraževanje zaposlenih v tej smeri, študije v izogib nezgodam na delovnem metu in podobno. Problem pa je, je dejal mag. Boris Ružič, direktor Inšpektorata RS za delo, da je preverjanje napisanega in kontroliranje dejanskega stanja zaradi premajhnega števila inšpektorjev zelo oteženo.

Z vidika rednega izobraževanja delavcev je Slovenija z več kot 40 odstotki dokaj visoko, takoj za Švedsko in Norveško z več kot 50 odstotki. Za nami sta celo Francija in Nemčija z manj kot 30 odstotki zaposlenih, ki se redno izobražujejo glede varnega in zdravega dela. Zgovoren pa je podatek o številu smrtnih nezgod pri nas, ki se v zadnjih treh letih povišuje. Lani je bilo takih primerov kar 20.

Fecetova je postregla s podatkom, da pri njih število nesreč na delovnem mestu upada. Žal so imeli lani tudi smrtno nezgodo. Vsekakor pa po njenem za varnost na delovnem mestu premo naredijo zaposleni sami, ker ne upoštevajo navodil in predpisov, ne uporabljajo potrebne zaščite, čeprav so večinoma o tem dobro poučeni.

Tudi v Premogovniku Velenje, kjer je delo pod zemljo z vidika varnosti še posebej specifično, tej tematiki posvečajo veliko pozornost. Zanimiv referat na temo varstva pri delu so

podali tudi predstavniki firme Esotech Velenje, spregovorili pa so še številni drugi predavatelji in udeleženci.

Udeležencem konference je spregovoril tudi predsednik države dr. Danilo Türk. Izrazil je pričakovanje, da ga bodo z zaključki konference seznanili tudi pisno in da se bo sodelovanje na področju varnosti in zdravja na delovnem mestu nato stalno nadaljevalo.

Skrb za dostojno delo, ki je širok pojem, je še posebej umestna v času, ko poslovni svet vse prevečkrat na škodo dostojanstva zaposlenih skrbi samo za doseg čim večjega dobička. S pojmom dostojnega dela je povezana tudi družbena odgovornost in seveda prizadevanje vseh nas v tej smeri.

Marija Lebar

Uspel finančni dan DBS v Šoštanju

V torek, 14. oktobra, so v poslovalnici Deželne banke Slovenije v Metlečah organizirali finančni dan s posebno bančno ponudbo in nagradno igro za komitente oziroma obiskovalce. Dogodka so se poleg vodstva banke udeležili številni gostje. V okviru Koroško-Šaleške poslovne enote sta tudi dve poslovalnici v Šoštanju; ena v Metlečah pri Kmetijski zadruzi, druga pa na trgu svobode. Banka, ki je naslednica Zveze kreditno hranilnih služb Slovenije, je univerzalna srednje velika banka in je z mrežo 88 poslovalnic prisotna po vsej Sloveniji.

Foto: Marija Lebar

»Svojim strankam nudimo najširšo paleto bančnih in finančnih storitev najvišje kakovosti, najsodobnejše tehnologije poslovanja ter varno, donosno, hitro in fleksibilno bančno poslovanje. Trenutno pa je naša osebna ponudba jesenski depozit o izredno ugodni obrestni meri,« je povedal mag. Štefan Belingar, član uprave banke.

Svojim strankam poleg običajne bančne ponudbe, kot so varčevanja in krediti, nudijo tudi plačilne kartice, elektronsko poslovalnico DBS NET, dvige gotovine na bankomatih tako doma, kot v tujini, leasing storitve in trženje vzajemnih investicijskih skladov.

Med ostalimi krediti velja omeniti setvene, žetvene in premostitvene. DBS je distributer

kmetijskih subvencij. Ekskluzivno pa nudijo tudi kovance numizmatične vrednosti za zbiralce.

Marija Lebar

Urejanje bankin na Pristavi

Za cesto, ki pelje na Pristavo, odgovorni letos zopet niso našli ne časa ne sredstev za ureditev bankin. Zato so se člani TD Pristava odločili, da bodo predvsem zaradi varnostnih pa tudi estetskih razlogov sami počistili že precej zaraščene bankine ob cesti na Pristavo. Pokosili so travo in odstranili grmičevje. Očistili in popravili so tudi kanale, ki preprečujejo, da bi meteorne vode spirale pesek z bankin. Tako so si krajani sami zagotovili bolj varno vožnjo po cesti

Foto: A. Grudnik

na Pristavo. Njihova pridnost pa še ne pomeni, da so pripravljeni tudi v bodoče opravljati prostovoljno delo in vlagati lastna sredstva in s tem odgovorne za zmeraj rešiti tega bremena.

A. Grudnik

Prijetno druženje gasilk iz dveh zvez

Zadnjo avgustovsko soboto so se na potepanju po Zgornji Savinjski dolini mudile članice gasilskih društev Gasilske zveze Šaleške doline. Pridružile so se jim zgornjesavinjske kolegice, pozdravil in pospremil pa jih je tudi predsednik Gasilske zveze Zgornje Savinjske doline Janko Žuntar.

Ta je dejal, da so takšna in podobna srečanja gasilk in gasilcev potrebna, saj neformalna druženja in poznanstva pripomorejo k uspešnemu sodelovanju na strokovnem področju. Njegovim besedam je pritegnila predsednica Gasilske zveze Šaleške doline Helena Brglez, ki je izpostavila dolgoletno odlično sodelovanje obeh sosednjih gasilskih zvez tako na tekmovalnem, preventivnem, izobraževalnem kot na ostalih področjih.

Ogleda znamenitosti Zgornje Savinjske doline se je udeležilo šestdeset članic, od tega 15 Zgornjesavinjskank. Z nihalko so se povzpelle na Golte, kjer so si ob vodstvu Zlatka Rošerja ogledale Alpski vrt, s sedežnico pa so se odpeljale

Zlata Topolškova

Zlata leta, bi se lahko reklo praznovanju zlate poroke Marije in Franca Topolšek. Poročno zaobljubo, dano pred petdesetimi

Foto: arhiv GZ Šaleške doline

še na Medvedjak. Čeprav je bil dan na Golteh zelo meglen, jim to ni pokvarilo dobre volje. Popoldne so si obiskovalke ogledale še flosarsko muzejsko zbirko in Fašunovo hišo na Ljubnem ter zakladnico mašnih plaščev v Radmirju. Dan so zaključile na pikniku na kmetiji Žuntarjevih na Porežjah. Pod kozolcem se je razvil vesel klepet, vmes pa so za boljše razpoloženje tudi zapele.

Marija Lebar

Po starem

Ljudje se na tak ali drugačen način vračamo h koreninam. Tudi preko obujanja starih običajev. Tako so člani društva Mačji kamen pri Rožičevih priredili ličkanje koruze. Pravzaprav so na tej kmetiji delali že prej, saj so koruzo tudi spravili z njive. Z obiranjem, kot včasih. Kožuhi pa je sploh posebne vrste kmečki praznik, saj je od nekdaj veljalo, da so se ob ličkanju zbrali vsi sosednje, kožuhalci, si pravili zanimive zgodbe,

Foto: Milojka Komprej

zapeli, zaigrali in tudi zaplesali. Pa še s slamo so koga zatlačili, da je bil kot ptičje strašilo. Približno tako je bilo tudi v Florjanu. Veselje se je začelo že pred začetkom del, ko so s srpom prerezali trak. Nato so urno posedli okoli kupa in koruza je pod spretnimi rokami hitro izgubila odvečno srajčko. Še obesiti jo je bilo treba, kar spet zahteva določeno znanje. Tudi mladi so pomagali, najprej nekoliko zadržano, potem pa jih je le pritegnilo skupno veselje. Vmes pa je igrala harmonika in na koncu je bilo veliko smeha, saj ni bilo na kozolcu nikogar, ki bi jo odnesel brez slame, zatlačene za različne dele oblačil.

Tej zadnji izkušnji sem se sicer izmaknila, čeprav je predsednik društva Peter Grudnik rekel, da škoda. Mogoče res, kajti take vrste veselja je vse premalo v našem življenju. Pa vi, še vi poznate vonj in otip koruzne slame?

Milojka Komprej

leti, sta ponovila na matičnem uradu v Velenju v spremstvu prič, svojih hčera Renate in Bojane, sorodnikov in prijateljev, veselje z njima je delil tudi župan Občine Šoštanj Darko Menih. Njun recepta za dolgo skupno življenje je veliko strpnosti in razumevanja, spoštovanja in še česa je zagotovo potrebno, da je v zakonu sreča za oba. Le tako lahko zakon zdrži vse preizkušnje. Zakonca Topolšek to vesta in njuna harmonija se kaže tudi v skrbi Marije, da Franc ne bi preveč kadil, in v pohvali, ki jo Franc izreče na račun Marijine kuhe. V drobnih stvareh so skriti veliki uspehi.

Skupna življenjska leta sta začela z mlado ljubeznijo, ko je v letu 1956 vrtnar Franc Topolšek spoznal Marijo Vrčkovnik iz Topolšice. Marija je bila takrat pevka v pevskem zboru v Topolšici, prihajala je iz hiše, kjer je bilo 10 otrok. Njihova hiša je bila znana po družabnosti in v njej se je ob nedeljah in praznikih zbiralo staro in mlado. Na tiste čase jo vežejo lepi spomini, ob katerih

Foto: arhiv

se še vedno nasmeje. Posebno lepe spomine ima na izlete s pevskim zborom, ki ga je vodil pevovodja Veber. Marija je končala gospodinjsko šolo in delala v vrtnarji kmetijske zadruge. Tam je spoznala svojega bodočega moža.

Franc Topolšek se je rodil v Šoštanju, družbo v mladih letih sta mu delala dva brata. V Šoštanju je obiskoval osnovno šolo in nato gimnazijo, ljubezen do cvetja ga je ponesla v vrtnarsko šolo v Celje. Obetala sta se mu tudi košček zemlje in hiša, kjer bi lahko začel na svoje, a je življenje postavilo stvari na glavo. Zakaj take preizkušnje, se Franc zdaj po tolikih letih niti ne sprašuje. Po poroki z Marijo je delal v Kmetijski zadruzi Šalek, glede na to, da je bil uspešen in več v svojem poklicu, je želel zaslužiti debelejši kos kruha v tujini, a ga niso spustili čez mejo. Ko je delal v Piranu, je želel v Švico. Do Avstrije

je prišel, a dlje ga tujina ni sprejela. Včasih ni dobro, da si dober delavec. Marija se je zaposlila v »galanteriji«. V prvih skupnih letih sta se selila iz stanovanja »na sodišču« v vratarnico pri Vili Široko. Leta 1961 sta dobila stanovanje na Cankarjevi ulici, kjer sta še zdaj in kjer sta ustvarila lep dom za svoji dve hčeri. Tudi Francu se je življenje obrnilo v tisto smer, po kateri je gledal. Vrtnaril je pod Vilo Široko in deloval v upravnem odboru Turističnega društva Šoštanj. Iskal je svoj lokal in ga dobil na avtobusni postaji v Šoštanju, kjer je njegova cvetličarna postala sinonim za sveže in lepo aranžiran cvet, šopek ali venec. Njegove roke so tudi enostavno skromno rožico znale spremeniti v čudovit okras. Vseskozi pa sta bila oba ljubitelja planin in pohodništva in še vedno jo mahmeta v visokogorje. Včasih v družbi vnukov Denisa, Maje in Marka. Tudi to jima sedaj, ko sta oba upokojena, krajša in lepša dneve.

Milojka Komprej

Srečanje ravenških upokojencev

Zadnje nedeljsko popoldne septembra je bilo za upokojence KS Ravne zabavno in pestro. Zbrali so se na športnem igrišču v spodnjih Ravnah. Namen srečanja je bilo druženje upokojencev, ne glede na članstvo v društvu. Prvič je bilo organizirano tovrstno srečanje, a po odzivu ljudi in besedah predsednika DU zagotovo ne zadnje. Kuharska mojstra Jože Jančič in Jože Praprotnik sta skuhalo slasten golaž. Po kosilu je sledil družabni in rekreativni del dneva. Preizkusili so se v balinanju, ruskem kegljanju in metanju krogcev. Nikakor pa ni šlo brez telovadbe, ki je že sestavni njihovih del srečanj vsak torek. Na koncu so podelili simbolične nagrade najboljšim v vseh panogah. Popestritev programa je bila živa glasba, z glasbeno točko pa so se predstavili tudi Ravenski štrajharji.

Na srečanje so povabili župana Darka Meniha in predsednika sveta KS Jožeta Soviča, s katerima dobro sodelujejo.

Predsednik DU Ivan Stvarnik je bil nad srečanjem vidno zadovoljen: »Letos se nas je prvič sestalo kar 136. Prisotni so videli igre, ki jih izvajamo na tedenskih srečanjih. Upam, da smo koga navdušili in se bo včlanili v društvo ter se nam pridružili. Naslednje leto bomo morali ponovno organizirati takšno srečanje, saj so ljudje danes navdušeni. Mogoče bo udeležba še številčnejša,« je še dodal predsednik in izrazil željo po čim prej zgrajenem kulturnem domu, v katerem bodo upokojenci lažje rekreirali tudi v zimskem času. Župan je ob obisku srečanja v Ravnah povedal, da je vesel, ker vidi upokojence v tolikšnem številu, da so tako aktivni in živahni. Za naslednje

Foto: arhiv

leto jih je pozval k sodelovanju ob občinskem prazniku. S svojo aktivnostjo, ki so jo tega dne dokazali, bi se ravenski upokojenci vključili v mesec praznovanja. Zaželel je še čestitke ob občinskem prazniku in veliko aktivnosti ter druženja še naprej.

Ob minimalnih stroških je bila dobra volja ljudi najpomembnejši organizator nedeljskega srečanja. Verjetno bo nedeljsko druženje spodbudilo še marsikatero izmed preko 200 upokojencev, kolikor jih je v Ravnah, in še niso člani društva, da se bodo priključili društvu in tedenski torkovi rekreaciji.

Nastja Stropnik Naveršnik

Več starih, kot mladih

September ni bil preveč prijazen mesec, kar se vremena tiče. A kljub temu so Dnevi rekreacije, ki so potekali od 20. septembra do sobote, 11. oktobra, privabili številne udeležence. Pri Športni zvezi Šoštanj so pripravili pestro ponudbo športnih aktivnosti za mlade in stare, tako da je lahko resnično vsak našel nekaj zase. Poleg tega je bila udeležba na vseh aktivnostih brezplačna, vsak udeleženec pa si je prislužili majico.

»Udeležba na dnevih rekreacije je bila glede na lansko obdobje 120-odstotna, vsega skupaj je bilo v osemnajstih aktivnostih, ki jih je ponujal program, čez 1000 udeležencev,« je ob zaključku povedal Nino Ošlovnik. Najbolj množično in priljubljeno se je izkazalo pohodništvo, saj se je pohoda na Smrekovec udeležilo 220 pohodnikov, po Gaberkah jih je zaokrožilo okoli 70. Dobra je bila tudi udeležba na kolesarjenju, veliko zanimanje je zbudilo lokostrelstvo in konjenišтво, pa tudi druge aktivnosti, kot so tek, mali nogomet, bridž, roket, košarka, kegljanje, fitnes, kolesarjenje, balinanje, odbojka, šah in ribolov niso zaostajali, vsaj kar se zanimanja tiče. »Bolj zaskrbljujoče je,« pravi

Foto: Bogomira Klinc-Vrčkovnik

Ošlovnik, »da se je Dnevov rekreacije udeležila v glavnem nekoliko starejša populacija ljudi, v povprečju od 48. do 52. leta in da udeležencev od 15 do 25 let starosti skoraj ni bilo videti. Seveda pa Ošlovnik ne misli grajati. »Treba bo najti vsebine, ki bodo pritegnile tudi mlade,« pravi in ob iskanju tega računa tudi na njihovo pomoč.

Milojka Komprej

Lepote slovenskih domov

Slovenski domovi so v okras njihovim prebivalcem. To drži kot pribito, vsepovsod, kamor te po Sloveniji vodi pot, je čutiti skrb za okolico domov, hiš, vikendov, bivališč. Skrbna roka se pozna na gredicah, med cvetjem, grmičevjem in okrasnim drevjem, da se je prav lepo voziti po naših krajih in občudovati domačije. Pa včasih ni treba daleč. V Ravnah pri Šoštanju nas je prebivalec Ivan Kumer opozoril na dva izjemno lepo urejena domova, to sta hiši Slavice in Jožeta Goršek in Miklavžinovi. Zares lepo in tudi domiselno urejen interier. Pozna se skrbna roka in občutek za naravo. Ko sem skupaj s fotografom Dejanom občudovala urejenost, nama je pogled zaneslo tudi k ostalim hišam. »Šment,« sem si rekla, »saj ne veš, kam bi

Foto: Dejan Tonkili

pogledal.« Povsod je lepo. Še veliko, veliko takih domov je v naši bližini, ki bi bili vredni objavljene fotografije. Vse pohvale vsem ženskam in tudi možem, ki skrbijo za urejeno okolico, ne samo v Ravnah, povsod po naši občini.

Milojka Komprej

Slastne buče

Pred časom smo v Listu predstavili Emo Goltnik in njeno, lahko bi rekli kar, strast pri pridelavi buč, saj jih je posadila in vzgojila okoli osemdeset vrst. Letos sem na Bučariji v Šmartnem ob Paki zasledila njeno ime med zmagovalci. Buča Trambolino d' Albenga ali po domače trobenta, je bila namreč zmagovita. Kar 145 cm je merila. Ema se sicer vzreji buč letos ne posveča toliko

kot v preteklosti, se pa zato toliko bolj njihovi pridelavi. Razlog več za obisk. Pri njej doma seveda nisem bila razočarana. Kljub

temu da mi je Ema zatrdila, da buč skoraj nima, je vseeno okoli nje še vedno mnogo nenavadnih vrst in oblik. Še najmanjšo bučo, kar sem jih kdaj videla, sem odkrila v njeni košari. Najbrž ni bila večja od dveh centimetrov. Res je buč nekoliko manj, ker se je Ema odločila ohranjati le vrste, katerih okus ji je všeč, ter oblike, ki so njen najljubše. Trobenta je njena najljubša buča in ni čudno, da je že tretjič zapored zmagala v Šmartnem. »Drugo leto ne bom več sodelovala, naj še drugi poskusijo,« je zatrdila, nato sva se posvetili predelavi teh čudovitih plodov. Za vzorec jih je imela pri sebi v kuhinji. V kozarčku je bila omaka za testenine iz buč, paradižnika ter začimb. V drugem marmelada iz buč in breskev, nato mešanica kumar in buč, same bučke v kislu, bučke s česnom, fižolova solata z bučkami in bučkine paprike.

Ko sem tudi sama s kozarcem v roki zapuščala njen dom, sem jo seveda vprašala še za recept. Nič ni skrivala in šele takrat je povedala, da je dobila za ta recept leta 2006 na Bučariji nagrado za najkislji shranek.

Za bralce lista torej še recept in veliko gurmanskih užitkov, Emi pa še veliko veselja in uspeha pri vzreji izbranih sort.

Foto: Milojka Komprej

Bučne paprike

Rdeča paprika, bučke (želodaste, muškatne...) sol, olje, jabolčni kis in česen. Količino izbereš poljubno, daš polovico paprik in polovico bučk. Paprike opeči v vroči pečici, odstrani olup in semena ter ji nareži na poljubne trakove.

Bučke olup, odstrani semena in nareži kot malo debelejši čips. Rahlo posoli in pusti stati približno eno uro. Nato jih speci v vroči pečici - ventilator 250 stopinj.

Pekač za papriko in bučke obloži s peki papirjem. Bučke in papriko daj v teflonsko posodo, dodaj po okusu olje, jabolčni kis, malo vode, sol in na drobno narezan česen. Dobro premešaj. Tekočine naj bo toliko, da prekriva dobljeno zmes. Pusti malo postati, da se vse prepoji. Po potrebi dodaj tekočino. Zavri in pusti malo vreli ter vrelo daj v kozarce, daj na vrh malo olja in dobro zapri.

Da bodo kozarci dobro držali, jih daj za pet minut prekuhati v vrelo vodo, ki naj sega do polovice kozarcev. Tam se naj tudi ohladijo.

Pa dober tek, pravi avtorica recepta.

Milojka Komprej

Šport

Zaključena praznovanja 60-letnice košarke v šaleški dolini

V Šoštanju je minulo soboto potekalo zaključno praznovanje ob 60-letnici košarke v Šaleški dolini, ki pa ni bilo edino, posvečeno temu jubileju. Prvi vikend v septembru, natančneje 5. in 6. septembra, je v Šoštanju potekal 5. memorial Matjaža Natka. Matjaž Natek je bil dolgoletni igralec, trener, sodnik in košarkarski zanesenjak. S turnirjem, ki so se ga poleg domače ekipe Elektre Esotech udeležile še ekipe Luke Koper, Zagorja in Rudarja iz Trbovelj, se je pričelo praznovanje 60-letnice košarke v Šaleški dolini. Končni vrstni red ekip na turnirju: Luka Koper, Elektra Esotech, Rudar Trbovlje in Zagorje.

Osrednja prireditev ob praznovanju tega visokega jubileja je bila v soboto, 13. septembra, ko je v šoštanski športni dvorani potekalo srečanje generacij košarkarjev Šaleške doline. Na popoldanskih prijateljskih tekmah so se predstavile mlade generacije košarkarjev, zvečer pa so košarkarske vrline prikazali tudi bivši igralci članske ekipe. Veterani so igrali dve tekmi, in sicer so se med sabo pomerili veterani do 50 let in veterani nad 50 let. Skupno se je na ta dan srečalo okoli 150 ljubiteljev košarke, ki so svoje druženje nadaljevali še pozno v noč v posebnem prireditvenem šotoru.

Zaključna prireditev, v sklopu katere so bile tri različne aktivnosti, je potekala v soboto, 4. oktobra 2008. V uvodnem delu se je članska ekipa Elektra Esotech v prvi tekmi državnega prvenstva v sezoni 2008/09 pomerila z novinci v ligi, ekipo Nove Gorice. V razburljivi in do konca napeti tekmi je zaslužno slavila domača ekipa, ki je z zmago dala še poseben zalet zaključku praznovanj 60-letnice.

Takoj po zaključku prvenstvene tekme se je v športni dvorani z večjim številom modrih balonov, ki so »zasuli« gledalce, pričela zaključna slovesnost. Zbranim sta spregovorila predsednik Košarkarskega kluba Elektra Darko Lihteneker in župan Občine Šoštanj Darko Menih. Med obema govoroma je predstavnik Košarkarske zveze Slovenije Matej Avazno podelil klubu plaketo z zahvalo za uspešno delo v preteklih 60 letih. Po predstavitvi nove knjige »60 let košarke v Šaleški dolini«, ki jo je predstavil soavtor in urednik Bojan Rotovnik, je sledil še plesni nastop skupine Zvezdice iz Velenja. Nato pa se je pričel prvi polčas prijateljske tekme med gospodarstveniki in veterani Elektre.

Med polčasom te prijateljske tekme sta predsednik kluba Darko Lihteneker in urednik

knjige Bojan Rotovnik podelila prve izvide knjig najzaslužnejšim za bogato in uspešno tradicijo košarke v Šaleški dolini. Spisek nagrajencev objavljamo posebej. Nato je sledil še svečani podpis pisma o nameri za sodelovanje med Košarkarskima kluboma Elektra in Velenje, katerega sta podpisala oba predsednika, Darko Lihteneker in Drago Martinšek. Podpisovanje pisma o nameri sta spremljala tudi župana obeh občin, Darko Menih in Srečko Meh, ki sta po podpisu potrdila, da je v Šoštanju središče košarke v Šaleški dolini, in opozorila, da morajo v dolini v dobrobit košarke sodelovati vsi subjekti, ki se ukvarjajo s to športno panogo. Drugi polčas tekme med gospodarstveniki in veterani Elektre je bil razburljiv do konca in zmage za 1 točko razlike so se veselili gospodarstveniki.

Dogajanje se je nato preselilo v menzo termoelektrarne, kjer se je na košarkarskem plesu okoli 140 ljubiteljev košarke z ansamblom Dani Gregorc & Juke box zabavalo pozno v noč. Vsi prisotni na plesu so prejeli svoj izvod nove knjige, posebnih zahval pa so bili deležni vsi sponzorji in pokrovitelji prireditev ob 60-letnici košarke v Šaleški dolini.

Z enomesečnim vsebinsko bogatim sporedom dogodkov ob 60-letnici košarke v Šaleški dolini je Košarkarski klub Elektra poskusil javnosti prikazati vsaj delček bogate in uspešne tradicije košarke, ki so jo v tem dolgem obdobju soustvarjali mnogi posamezniki. Brez teh košarkarskih zanesenjakov zagotovo košarka v Šaleški dolini sedaj ne bi bila na tako visokem nivoju. Obveznost sedanje generacije igralcev, trenerjev in klubskih funkcionarjev pa je, da s ponosom nadaljujejo to tradicijo in svojim naslednikom predajo Košarkarski klub Elektra v vsaj tako dobrem stanju, kot je sedaj.

Nagrajenci ob 60-letnici košarke v šaleški dolini

Košarkarski klub Elektra je ob zaključku

praznovanj 60-letnice košarke v Šaleški dolini s prvimi izvodi nove knjige ter s košarkarskimi žogami nagradil najzaslužnejše za bogato in uspešno tradicijo košarke v Šaleški dolini. Nagrajenci so bili razvrščeni v štiri kategorije:

- 1. kategorija – generalni sponzor: TERMoeLEKTRARNA ŠOŠTANJ je generalni sponzor kluba že skoraj 50 let, kar tovrstno sodelovanje uvršča med najdaljše v Sloveniji
- 2. kategorija – prisotni predstavniki prve generacije košarkarjev v Šaleški dolini: Andrej MEDIC, Erik LOŽAK in Vlado NATEK
- 3. kategorija – posamezniki, ki so bili aktivni daljše časovno obdobje, so hkrati delovali na več področjih v klubu in so zaznamovali obdobje, v katerem so delovali (razvrščeni po abecedi): Janko BUKOVIČ, Franc CERAR, Anton DE COSTA, Marjan GRUDNIK, Rudi JERIC, Mihael LETONJE, Marjan KRISTAN, Marjan MOŠKON, Stane POLOVŠAK in Franc ZAKERŠNIK
- 4. kategorija – košarkarske družine, v katerih so vsaj dve generaciji in vsaj trije člani delovali daljše časovno obdobje v klubu na več področjih: družina NATEK, družina BREZNIK, družina REHAR in družina RIZMAN

Prijateljska tekma ob zaključku praznovanj 60-letnice

Veterani Elektre : Gospodarstveniki 43 : 44 (17 : 25)
Sobota, 4. 10. 2008, ob 20. uri, Športna dvorana Šoštanj, gledalcev 150, sodnika Marjan Grudnik (Šoštanj) in Marko Kremer (Velenje).

Veterani Elektre: Rudi Jerič – kapetan 2, Marjan Kristan 4, Srečko Jošt, Abdulah Kahvedžić 6, Silvo Udrih 4, Milan Hliš 2, Zlatko Vukelič 4, Stane Breznik – selektor 12, Peter Štefanec 3, Franc Tajnik in Vasilij Kokolj 6.

Gospodarstveniki: Jože Papič 3, Marko Mrzel 4, Ibrahimović 6, Matej Janžek 11, Uroš Rotnik – kapetan, Uroš Bobinac – selektor 4, Bojan Brešar 6, Sušan Mitič 10 in Drago Skornšek.

piše:
Edi Vučina

Čas menda res vedno hitreje teče. Večina, ki že malce dlje časa tlači zemljo pod nogami, bi mi verjetno potrdila. Menda je občutek za čas dejansko povezan s starostnimi spremembami v delovanju možganov. Jesenski hlad sicer vztrajno bledi spomine na vroče poletne dni, a meni se zdi, kot bi bilo včeraj. Še vedno razmišljam o trenutkih miru nekje na jadranski obali, ko sem prebiral novo knjigo »našega« urednika. Tisto, v kateri junaki v sedmih zgodbah poskušajo »skočiti iz svoje kože«, pa jim bolj ali manj uspe skočiti le »čez kožo«.

Zgodbe o ljudeh, ki so bolj ali manj usodno povezani z pridobivanjem premoga, ponujajo lepo priložnost, da tudi sami najdemo svojo vlogo v življenju te doline. Mene je prešinilo, ko sem po prebrani knjigi v roke vzel lokalni časopis, ki je podrobno opisal in orisal letošnji »skok čez kožo«. V knjigi opisani slavnostni ritual se namreč ne glede na vse spremembe družbene ureditve, praktično ni spremenil. Zdi se, da se Šaleška dolina spet vrača na staro pot. Vse bolj se naslanja na tisto globoko zakopano temno snov, ki jo »knapi« že desetletja dan in noč trgajo iz podzemlja in za visoko ekološko ceno spreminjajo v energijo in pepel. Gradnja šestega bloka je pred vrati, dolina pa se spet pogreza v samozadovoljno spokojnost, značilno za počutje po novi dozi omanne substance. Vsaj za štirideset let, kolikor naj bi trajal učinek zadnje doze, se lahko naslonimo nazaj, uživamo v vožnji do konca naših dni, odgovornost za nujne spremembe pa prepustimo našim potomcem.

Ne, ta dolina res ne more iz svoje kože. Kot junaki Rezmanove knjige, neuspešno poskuša ubežati usodi, ki jo vleče nazaj, globoko, pod vodo nastajajočih jezer. Tudi sam se zlahka poistovetim z nekaterimi liki iz zgodb, saj se zaradi svojega poklica čutim »poklicanega«, da tej dolini v kateri sem odrasel, poskušam pomagati, da se reši odvisnosti od globoko v zemljo zakopane droge, še preden bo dolino, kot nekoč v davni, spet »zalila voda«. Kot otrok si nisem mogel več ogledati takrat že popotljene škalske cerkve, mi pa spomin še seže do prvih hiš Družmirja, ki jih je razdrobila pogrezajoča se zemlja. Šele kot mlad arhitekt-urbanist sem dojel dogodke, ki sem jih v otroštvu še brezskrbno spremljal. Šele takrat so se me prva s čustvi nabita

Informacije v prostoru

srečanja Družmirčanov, ki so ostali brez svojih prvotnih domov, resnično zaznamovala. Veliko svoje energije sem potem usmerjal v prepričevanje odgovornih ljudi, da obstoječi način pridobivanja energije z uničujočimi stranskimi učinki preveč izčrpa to dolino.

Priznati moram, da je bilo prvo desetletje (1988 – 1998) mojega delovanja dokaj uspešno, saj se je Šoštanj začasno reševal s tako imenovanim »Šoštanjskim trikotnikom«, kasneje pa smo ga uspeli rešiti pred grozečo »Jamo Šoštanj«. Tudi v Velenju sva s kolegom Korpnikom uspela zaustaviti razpadanje moderne zasnove mesta in z novim predlogom ureditve mesta ponovno razkriti moderne nastavke za razvoj mesta rudarjev, ki bi se lahko v bodoče razvijalo tudi brez odvisnosti od premogovnika. Če se je bilo v sosednjem Velenju možno nasloniti na številne kvalitetne urbanistične in arhitekture rešitve, je bilo v Šoštanju težje zastaviti razvoj, saj je desetletja stagnacije naredilo svoje. Koncept bodočega razvoja mesta, ki bi vključeval pred porušitvijo rešene Metleče, je bilo potrebno postaviti na novo. Po uspešno izvedenem urbanističnem natečaju, v katerem so svoja razmišljanja o dolini razgalili številni strokovnjaki iz vse Slovenije, je kazalo, da smo na pravi poti. Naj omenim, tudi moderno Velenje so pred pol stoletja zasnovali takrat najboljši strokovnjaki iz Ljubljane, ki jih je usmerjal arhitekt Janez Trenz. Velenje danes prepozna kvalitete njegovega dela, in ga poskuša bolj ali manj uspešno tudi nadaljevati.

V drugem desetletju se je moje delovanje usmerilo na delo v svetu KS Šoštanj, kjer smo skupaj z letošnjo častno občanko, dr. Cvetko Tinauer, s primeri poskušali pokazati, kako si predstavljamo kvaliteten razvoj našega nedonošenega mesta. V okviru tega je bil prenovljen Kajuhov park, izveden peš most čez Pako, izvedena prenova Trga bratov Mravljakov, izvedena pešpot ob jezeru in seveda v projektu z imenom »Šoštanj, mesto svetlobe«

prebarvane številne fasade. V predalu je še ostal projekt prenove trga svobode, ki na realizacijo še čaka. A žal se je v istem obdobju zgodilo tudi nekaj posegov, ki kažejo na dejstvo, da Šoštanj še vedno nima koncepta razvoja mesta in da se večina gradenj zgodi kot naključna posledica trenutnih želja posameznih investorjev in njihovega vpliva na trenutnega župana. Tudi v arhitekturnem smislu v celotnem obdobju samostojnosti Občine Šoštanj, razen naštetega, še nismo doživeli omembe vrednega presežka, žal ga ob trenutni lokalni samozadostnosti najbrž tudi v bodoče ne bomo mogli.

Saj razumem, če mesto ne premore ene normalne trgovine, bodo občani veseli nove, ki nastaja na lokaciji bazena, tudi če ne bo prav posrečeno umeščena in tudi če ta ne bo za objavo v kakšni arhitekturni reviji. Tako je večina zadovoljna z novo osnovno šolo (samo da jo imamo), čeprav je v vseh pogledih, če se milo izrazim, podpoprečna. Tudi predvidene trgovine v Metlečah z bencinsko črpalko bodo občani, če izvzamem vse živče v neposredni bližini, najbrž veseli, čeprav bo to urbanističen »kiks«, ki bo otežil bodoči razvoj Metleč, kar izhaja iz vseh do sedaj izdelanih urbanističnih konceptov. Nekaj upanja mi vzbujajo le nastajajoči Muzej usnjarstva (glej fotografijo), ki ga sofinancira EU. Še vedno namreč verjamem v moč kvalitetne arhitekture, ki lahko naredi tisto potrebno okolje, da se zgodi napredek. Tudi v občutljivem okolju nedonošenega mesteca, kot je Šoštanj, se da z dobro arhitekturo, ki v sebi nosi ambicijo preseči zgolj zasebni profitni interes, v prostor postaviti objekte, ki vzpodbujajo razvoj vseh ostalih mestnih funkcij.

A Šoštanj dejansko ostaja brez koncepta razvoja, in žal tudi brez ambicij, ki bi prebile sivo povprečje usode, ki ga, ne samo metaforično, vleče na dno nastajajočih jezer. Nekako mu ne uspe skočiti iz svoje kože. Še vedno pa mu ostane skok čez kožo, kaj ne?

Otvoritev obnovljene zunanosti Osnovne šole Topolšica

Prvič so šolo v Topolšici odprli leta 1885, in je stala v neposredni bližini zdravilišča. Leta 1935 pa so šolo postavili na današnjo lokacijo. V zadnjih dveh letih so zunanost šole preuredili in ji nadeli tudi novo fasado.

Foto: arhiv

V ponedeljek, 15. septembra, je v telovadnici šole potekala slavnostna prireditev ob otvoritvi obnovljene zunanosti. Na prireditvi so nastopili učenci POŠ Topolšica in otroci Vrtca Šoštanj, enota Urška, ki domuje v šoli. Program so popestrili še mladi harmonikaši Roberta Goličnika in mažoretke. Ravnateljica Osnovne šole Šoštanj, mag. Majda Zavešnik Puc, je v pozdravnem govoru predstavila simboliko barv, ki jih nosi šolska fasada. Da naj bodo vse šole rumene, je pred mnogimi leti ukazala Habsburška cesarica Marija Terezija. V sklepnem govoru pa je župan Mestne občine Šoštanj, gospod Darko Menih, obljubil, da se v prihodnosti šola lahko nadeja še notranje preureditve, česar bodo še posebej veseli učenci in tudi delavci šole.

Breda Jerič, prof.

Bralni projekt Rastem s knjigo

V mesecu septembru smo v okviru državnega projekta Rastem s knjigo: slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu prejeli povabilo v Mestno knjižnico Šoštanj. Povabilo smo z veseljem sprejeli in se v torek, 3. 10. 2008, odpravili proti knjižnemu hramu.

V okviru pouka smo obiskali knjižnico Šoštanj, kjer nam je prijazna knjižničarka najprej predstavila in razkazala knjižnico. Povedala nam je, da je knjige mogoče poiskati tudi s pomočjo računalnika, in nam pokazala, kako izbrano knjigo tudi najhitreje poiščemo. Nato smo dobili nalogo, da samostojno s pomočjo računalnika poiščemo v računalniški bazi izbrani knjigi in jo nato poiščemo še med knjižnimi policami. Ko smo nalogo z malce pomočjo uspešno opravili, smo se posedli na stole in z zanimanjem poslušali nadaljnjo razlago knjižničarke. Povedala nam je, da si lahko v knjižnici s člansko kartico

izposodimo knjige, revije, videokasete, zgoščenke s filmi in glasbo. Izvedeli smo tudi, da lahko uporabljamo tudi računalnike, vendar le za učne in izdelavo seminarskih nalog ter referatov. Na koncu nam je predstavila »čudo«, ki je tako v Sloveniji kot v Evropi redek pojav. To »čudo« se imenuje Biblijo 24 (knjigomat), na katerem si lahko, seveda s člansko magnetno izkaznico in petmestno kodo, 24 ur na dan, torej tudi takrat, ko knjižnica ni odprta, izposodite knjigo. V

Foto: arhiv

biblijo je na voljo okrog 150 knjig. Izvedeli smo, da imamo v Velenju, Šmartnem ob Paki in v Šoštanju prvi v Sloveniji to napravo, uporabljajo pa jo že tudi Francozi in Portugalci. Knjižničarka nam je ob odhodu vsakemu podarila knjigo, ki je letos prejela nagrado večernica, avtorja Ervina Fritza z naslovom Vrane.

Iz tega obiska knjižnice smo se vsi veliko naučili. Vsem, ki še niste člani knjižnice, pa sporočamo, da je knjižnica večer prostor, ki ljudem ponuja nebesa znanja.

Anja Kešpret, Petra Potočnik, Nina Jurič, učence 7. b

Kulturno-športni dan

V petek, 3. oktobra, smo imeli učenci osmih in devetih razredov OŠ Šoštanj zanimiv kulturni dan na temo Delujmo ozaveščeno.

Ker Gorenje že dlje časa skrbi in podpira različne dejavnosti na področju kulture, šolstva, zdravstva, športa, je poskrbel, da smo lahko spoznali različne športe in športne dejavnosti. Podprla sta ga tudi župan mestne občine Šoštanj in Zavod za kulturo. Glavni organizator in izvajalec dogodka je bil Zavoda za znanstveno, športno in kulturno dejavnost Šport&mediji. Prireditev je povezoval g. Beno Hvala, spremljale pa sta ga dve učenki OŠ Šoštanj. Dogodek je zbudil veliko zanimanja predvsem zaradi posebne gostje:

Foto: arhiv

Lucije Polavder, dobitnice bronaste olimpijske medalje v judu na letošnjih olimpijskih igrah v Pekingu. Prikazali so nam zgodbe iz vsega sveta, ki v slovenskem in širšem medijskem prostoru niso bile nikoli javno predvajane. Ogledali smo si kulturo posameznih držav, njihove vrednote, odnos do zdravja, okolja, športnih porazov in uspehov. Lucija sama pa nam je povedala, kako so potekali dogodki v Pekingu, njene občutke in pričakovanja v bodoče. Pokazala nam je tudi različne prijeme v judu, kako napada, se izmika in njeno tehniko bojevanja.

Kulturni dan nam je pustil lepe občutke. Zato upam, da se bo v bodoče čim več otrok odločalo za šport in sledilo uspehom naše Luci.

Klementina Borovnik, 8. d

Tehniški dan na OŠ Šoštanj

V ponedeljek, 29. 9. 2008, so učenci 7. razredov OŠ Šoštanj imeli tehniški dan. Učenci so si ogledali podjetje Gorenje Notranja oprema (proizvodni program Kuhinje in Kopalnice, kjer izdelujejo sanitarni del kopalniške opreme in nekatere dele kuhinjskega pohištva) in Centralno čistilno napravo Šaleške doline. Povsod so naše učence prijazno sprejeli, si vzeli čas zanje in potrpežljivo odgovarjali na njihova vprašanja.

Sedmošolci so se tako seznanili z industrijskim načinom proizvodnje v Gorenju. Videli so načine obdelave lesa: sušenje lesa na prostem in v sušilnici, razžagovanje hlodov v deske, rezkanje obrobnih letev in spajanje. Seznanili so se tudi s posameznimi postopki pri obdelavi umetnih snovi, hkrati pa spoznali racionalno uporabo materialov. V večini so se prvič srečali neposredno s proizvodnim okoljem in spoznali pogoje za delo ter nevarnosti, katerim so zaposleni izpostavljeni.

Za čiščenje odpadnih vod Šaleške doline skrbi Čistilna naprava v Šoštanju, ki spada pod Komunalno podjetje Velenje. Učenci so se seznanili s tehnološkim postopkom čiščenja odpadnih voda, ki ga lahko razdelimo na tri zaokrožene tehnološke sklope: mehansko čiščenje, biofiltracijo, linijo za obdelavo blata in izrabo bioplina. Najbolj pa nas je navdušila učinkovitost čiščenja odpadnih vod, ki vpliva na boljšo kakovost reke Pake in hkrati izboljšanje porečja Savinje.

Učenci so bili ta dan zaposleni tudi v šoli, kjer so preskušali različne vrste lesa po teži, trdoti, prožnosti in gostoti ter ugotavljali razlike med njimi. O uporabnosti različnih vrst lesa pa so iskali podatke na internetu.

Vtisi učencev so bili različni, vsem pa je bil tehniški dan zanimiv in poučen.

Danica Verdev, prof.

Pike iz Šoštanja na največjem otroškem festivalu v Velenju

V teh zgodnjih jesenskih dneh smo učenci in učiteljice 1. razredov Osnovne šole Šoštanj prijeten dan preživel na Pikinem festivalu v Velenju. Majhne, navihane, oranžnolase Pike in gusarji so preplavili prizorišče ob velenjskem jezeru in svoje spretnostne prste zaposlili v mnogih ustvarjalnih delavnicah. Obisk prireditve smo namreč izkoristili kot dan dejavnosti-tehniški dan. Otroci so imeli možnost spoznati različne materiale ter jih pod budnim vodstvom in pomoči dijakov oblikovati v izvirne izdelke.

Foto: arhiv

Dan je bil popoln v celoti. Pika Nogavička, pravljična junakinja, gospod Ficko, vila Čira Čara pa so nas v tednu festivala navdihovali s svojo prisotnostjo v različnih dejavnostih tudi pri pouku. In prav je tako, da je otroški svet lep.

Martina Žohar, dipl. vzg.

Vrtec Lučko - Šoštanj je obiskala Pika Nogavička

»Pika Nogavička, ima rdeča lička.

Pika Nogavička, navihano dekle...«

se je v Pikinem tednu-meseca septembra razlegalo iz skupin vrtca Lučka Šoštanj. Otroci so nosili prikupne majhne čopke, pikice na nosu in licih, iz njihovih obrazov pa je bilo razvidno nepopisno veselje. Skozi cel teden so se v vsaki skupini izvajale različne dejavnosti. Iz testa smo izdelovali Pikine palačinke in piškote, iz različnih materialov razne gumbke, nizali verižice, okrasili Pikine rute in nogavice, igrali smo se z baloni, obroči, trakovi, žogami, rajali ob kitari, peli pesmi ter spoznali pravo Piko Nogavičko.

Foto: arhiv

Na obrazu je imela pike, na glavi pa oranžne lase, ki so bili spleteni v dve štrleči kiti. Nosila je pikaste hlače, pisane nogavice in predpasnik, na nogah pa je imela prevelike čevlje. Le gospoda Ficka ni imela s seboj. Vas zanima zakaj? Menda je pojedel 12 palačink in ga je zato bolet trebušček. Pika ga bo pozdravila z zdravilnimi čaji, saj je obljubila, da ga naslednjič pripelje s seboj. Z otroki je prepevala, poskakovala, se vozila po toboganu, risala otrokom pike in celo izdala recept za najboljše palačinke... Navdušenja ni mogel skriti prav nihče od otrok, saj so po njenem odhodu še dolgo govorili o Piki Nogavički. Velik pikast pozdrav vsem.

vzgojiteljici

Mateja Podvratnik in Valentina Merv

»Lubi Slouenci!«

»V vseh dobah naše zgodovine vidimo, da je bil velik mož (heroj) tisti neizogibni potrebiti rešitelj svojega časa – tisti blisk, brez katerega bi gorivo ne bilo gorelo. Zgodovina sveta je življenjepis velikih mož.« (T. Carlyle)

»Lubi Slouenci!«

(Iz Trubarjevega predgovora k evangeliju sv. Matevža, l. 1555)

Besede velikega moža, katere zasluge za slovenski narod so bile, so in bodo temelj slovenskemu knjižnemu jeziku. Primož Trubar je svoj narod nagovoril s toplotno, preprosto domačo besedo, nagovoril nas je z »lubi«, in kar je najbolj izrazito in za narod usodno, nagovoril nas je z imenom Slovenci. Z besedo, ki danes ne izpričuje le eksistenco naroda, ampak kaže moč, voljo in pogum malega človeka, ki si je skozi zgodovino zatiranja in hlapčevstva tujih oblastnikov in domače licemerske miselnosti ni le priboril pravice do svobode, temveč ustvaril temelj prihodnosti naroda z malo, a za Slovence tako pomembno besedo »biti Slovenec«.

Dvesto petdeset let kasneje, ko je bil slovenski prostor že seznanjen z razumljivo slovensko besedo, se je rodil Valentin Vodnik, ki je videl svetlejšo prihodnost v učenju in preporodu svojega naroda. Uporabil je zopet besedo »Slovenec« in z njo hotel predramiti, motivirati preprostega ljudskega človeka z verzom »Slovenec tvoja zemlja je zdrava in pridnim nje lega najprava«. (V. Vodnik, Dramilo) Niti Trubar niti Vodnik ne uporabljata visoko poetičnih besed, ampak preprost jezik, s katerim kažeta svojo usmerjenost k ljudstvu. V svoji vlogi izkazujejo moč vedeževalca, saj sta vedela, da lahko s slovensko besedo ustvarita svetlejšo prihodnost.

Primož Trubar in Valentin Vodnik sta velika človeka, sta heroja slovenskega naroda, ki sta plavala v

viharnem morju in nemalokrat naletela na čeri. Sta pionirja prvencev Abecednika in Katekizma in posvetne pesniške zbirke Pesme za pokušino, njuna vera v napredek Slovencev pa je bila neomajna in poživljajoča, zategadelj sta bila in sta še gorivo vsemu slovenstvu. Velikost njunega plamena je odvisen od sedanjih in prihodnjih rodov, odvisen od zavedanja zasluge, ki sta nam jih podarila Trubar in Vodnik.

Vsem, predvsem pa mladim, trkam na srce, ljubi-te in negujte materni jezik, naj vam bo v ponos, kjerkoli ste!

Tomaž Repenšek, prof.

Čez drn in strm!

Najtežje taborniško orientacijsko tekmovanje ROT 2008 je za nami. Letos je ROT potekal od 26. 9. do 28. 9. 2008 v Idrji. Opisali bi ga lahko kot zelo uspešnega, saj so nam organizatorji iz Idrje ponudili res veliko. To zares izjemno zahtevno taborniško tekmovanje poteka 2 dneva. V soboto zgodaj zjutraj ekipe krenejo na pot, s seboj vsak član ekipe nosi vso potrebno opremo za preživetje v naravi (oblačila, hrana za 2 dni, kotliček, sekiro, šotorska krila iz katerih si mora ekipa zvečer postaviti bivač, spalno vrečo in ležalno podlogo...). Težaven, ponekod že zelo vrtačast teren je bil sila utrujajoč in člani naših dveh ekip, ki so tekmovali v kategoriji Grč, so po koncu sobotnega dneva in po dolgi celodnevni hoji zadovoljno prišli na bivač prostor. Tam pa so si še morali postaviti bivač in ognjišče ter si skuhati golaž (vse to se tudi ocenjuje). Dan je bil tako res zelo dolg.

V nedeljo pa zopet vstajanje zelo zgodaj zjutraj (ob 6.00) in ponovno na pot. Nedeljski del orientacije je bil malo krajši, a prav tako precej težak. Na cilj so tako ekipe prišle šele okoli 13. ure.

Tovrstno taborniško tekmovanje je res najtežje in zahteva ogromno znanja orientacije in drugih taborniških znanj (na kontrolnih točkah, ki so posejani po trasi proge je potrebno opravljati različne naloge npr. singalizacija, risanje skic, prehod minskega polja...). Vsekakor elitno taborniško tekmovanje na katerem sta obe ekipi v izjemno močni konkurenci dosegli odličan rezultat (5. in 7. mesto).

ROT nam je ponudil vpogled v čudovito naravo in prijazne ljudi tega dela Slovenije, ki ga drugače verjetno ne bi nikoli videli oz spoznali. Taborniški pozdrav.

SiNi

Foto: SiNi

KDAJ	ZVRST	KAJ	KJE	VABI VAS
------	-------	-----	-----	----------

1. teden

torek, 4.11. ob 17:00	delavnica	TORKOVA PETA ustvarjalnica za otroke in starše	Kulturni dom Šostanj	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
četrtek, 6.11. ob 16:00	pravljice	Pravljичne ure	Mestna knjižnica Šostanj	Mestna knjižnica Šostanj
četrtek, 6.11. ob 20:00	odbojka	Kajuh Šostanj : Partizan Škofja Loka (2. državna odbojcarska liga – ženske)	Telovadnica OŠ Šostanj	Ženski odbojcarski klub Kajuh
sobota, 8.11.	planinstvo	Planinski izlet v neznano (lahka pot)	neznano	Planinsko društvo Šostanj
sobota, 8.11. ob 19:00	košarka	Elektra Esotech : Hopsi Polzela (1. A SKL oz. Liga UPC)	Športna dvorana Šostanj	Košarski klub Elektra

2. teden

torek, 11.11. ob 20:00	košarka	Elektra Esotech : Hopsi Polzela (Pokal SPAR)	Športna dvorana Šostanj	Košarski klub Elektra
sreda, 12.11. ob 08:00	pohodništvo	Izlet Mostnar - Presečnik - Mozirje	Bele Vode	Pohodniška sekcija Društva upokojencev Šostanj
četrtek, 13.11. ob 16:00	pravljice	Pravljичne ure	Mestna knjižnica Šostanj	Mestna knjižnica Šostanj
četrtek, 13.11. ob 19:00	razstava	Odprtje razstave likovnih del Barbare Zupanc	Mestna galerija Šostanj	Zavod za kulturo Šostanj
sobota, 15.11. ob 13:00	kegljanje	Šostanj : Mirotekst II (1.B slovenska liga - ženske)	Športni center TEŠ	Ženski kegljaški klub Šostanj
sobota, 15.11. ob 16:30	kegljanje	Šostanj : Lent (2. slovenska liga vzhod – moški)	Športni center TEŠ	Kegljaški klub Šostanj
sobota, 15.11. ob 19:30	odbojka	Šostanj Topolšica : Hoče (2. državna odbojcarska liga - moški)	Športna dvorana Šostanj	Odbojcarski klub Šostanj Topolšica

3. teden

četrtek, 20.11.	tečaj	Tečaj za voditelja čolna do 24m	Gasilski dom Šostanj	Mitja 041/532-582
četrtek, 20.11. ob 16:00	pravljice	Pravljичne ure	Mestna knjižnica Šostanj	Mestna knjižnica Šostanj
sobota, 22.11. ob 09:00	turnir	Turnir starejših dečkov v odbojki	Športna dvorana Šostanj	Odbojcarski klub Šostanj Topolšica
sobota, 22.11. ob 18:00	odbojka	Kajuh Šostanj : HIT Nova Gorica (2. državna odbojcarska liga – ženske)	Telovadnica OŠ Šostanj	Ženski odbojcarski klub Kajuh
sobota, 22.11. ob 19:00	košarka	Elektra Esotech : Alpos Šentjur (1. A SKL oz. Liga UPC)	Športna dvorana Šostanj	Košarski klub Elektra
nedelja, 23.11.	planinstvo	Planinski izlet - Kokoška na Krasu 674m (lahka pot)	Kras	Planinsko društvo Šostanj
nedelja, 23.11. ob 15:00	prireditve	Veselo nedeljsko popoldne	Gasilski dom Gaberke	Kulturno-turistično društvo Kulturnica Gaberke

4. teden

torek, 25.11. ob 19:00	predavanje	Potopisno predavanje Zorana Furmana: Na poti po Afriki	Mestna knjižnica Šostanj	Mestna knjižnica Šostanj
sreda, 26.11. ob 18:00	bridge	SIMS 2008 – simultani turnir Evropske bridge lige	Kavarna Šostanj	Šaleški bridge klub
četrtek, 27.11. ob 16:00	pravljice	Pravljичne ure	Mestna knjižnica Šostanj	Mestna knjižnica Šostanj
petek, 28.11. ob 18:30	predstava	Ravne se predstavijo	Kulturni dom Šostanj	Kulturno-umetniško društvo Ravne
petek, 28.11. ob 20:00	predstavitev	Zbornik 60 let košarke (knjigo prestavljaata Damijan Kljajič in Bojan Rotovnik)	Mestna galerija Šostanj	Zavod za kulturo Šostanj
sobota, 29.11. ob 13:00	kegljanje	Šostanj : Triglav (1.B slovenska liga - ženske)	Športni center TEŠ	Ženski kegljaški klub Šostanj
sobota, 29.11. ob 15:00	bridge	7. pokal mesta Šostanj – mednarodno odprto parsko prvenstvo	Hotel Vesna Topolšica	Šaleški bridge klub
sobota, 29.11. ob 16:30	kegljanje	Šostanj : Fužinar PE (2. slovenska liga vzhod – moški)	Športni center TEŠ	Kegljaški klub Šostanj
sobota, 29.11. ob 19:30	odbojka	Šostanj Topolšica : Žužemborg (2. državna odbojcarska liga - moški)	Športna dvorana Šostanj	Odbojcarski klub Šostanj Topolšica
nedelja, 30.11. ob 09:00	turnir	Turnir kadetov v odbojki	Športna dvorana Šostanj	Odbojcarski klub Šostanj Topolšica

Podoba kulture

pripravila Milojka Komprej

Katalog stalne zbirke Napotnikove galerije

V lanskem decembru je bila v Mestni galeriji Šoštanj razstava Stalne zbirke Napotnikove galerije. Gre za zbirko likovnih del, ki je začela nastajati leta 1963 na takratni Osnovni šoli Bibe Rōcka, idejo zanjo je dal pokojni učitelj Viktor Kojc. Zbirka je nastajala skozi leta v spomin na velikega slovenskega kiparja Ivana Napotnika, ki je živel in deloval predvsem v Šoštanju. Do nedavnega so bila dela razstavljena delno na osnovni šoli, delno pa v knjižnici šole Bibe Rōcka, sedaj pa je v hrambi Občine Šoštanj. Prav ta se je odločila, da to izjemno zbirko del razstavi in ob tem dogodku izda katalog. S pomočjo Ministrstva za kulturo RS se je v lanskem decembru naredil ponovni popis vseh likovnih del in restavriranje. Razstava je bila postavljena v decembru in na ogled še januarja. Katalog je izšel nekoliko kasneje preko Zavoda za kulturo Šoštanj, v njem pa je zbranih 90 reprodukcij slik priznanih avtorjev, kot so Jakac, Kalajdžiski, Makuc, Repnik, Svetina, Slana in še mnogi drugi. Vsi avtorji so svoja dela podarili za obogatitev zbirke.

V septembru je bila v okviru občinskih praznovanj uradna predstavitev kataloga. Na njej je o projektu spregovoril Kajetan Čop, direktor Zavoda za kulturo. Župan Občine Šoštanj Darko Menih je podelil simbolične izvode kataloga vsem sodelavcem, ki so

Foto: Dejan Tonkili

pripomogli k oživitvi zbirke in pri izdaji kataloga. Uvodno besedo vanj je zapisala mag. Milena Koren Božiček, ostali sodelavci so Kajetan Čop, Urška Šavc, Mojca Jenko, Metka Pekle, Žandi Dežman, Alice Čop, Aljoša Videtič, Simona Kropec in Janez Svetina. Zbirka, ki je po zaključku razstave spet deponirana v občinski zgradbi, bo v nadaljevanju na ogled kot stalna zbirka in prenovljeni Mayerjevi vili, del pa bo visel v Osnovni šoli Šoštanj.

Milojka Komprej

Usnjarstvo na Slovenskem

V Šoštanju so 26. septembra izvedli simpozij na temo Usnjarstvo na Slovenskem, ki sodi v sklop priprav na ustanovitev Muzeja usnjarstva v Šoštanju, hkrati pa je obeležil 220. obletnico prve usnjarke delavnice v Šoštanju.

Simpozij je bil razdeljen na tri sklope. V uvodnem delu sta sodelovala prof. Miran Aplinc, ki je spregovoril o dosedanjih aktivnostih za ustanovitev Muzeja usnjarstva, in doc. dr. Tone Ravnikar, ki je opisal Šoštanj skozi stoletja.

V dopoldanskem delu so sodelovali univ. dipl. arheologinja Danijela Brišnik, ki je spregovorila o usnjarstvu skozi oči arheologije, in mag. Aleksander Žižek, ki je spregovoril o usnjarjih Celja, Ptuja in Maribora. Doc. dr. Tone Ravnikar je podal pregled usnjarstva na Slovenskem, Štajerskem v

Foto: Dejan Tonkili

srednjem veku.

V popoldanskem delu so sodelovali mag. Tita Porenta, ki je spregovorila o usnjarstvu v Trziču, prof. dr. Janez Cvirn, ki je osvetlil gospodarske razmere na Slovenskem v času neoabsolutizma. Miran Aplinc je podal izsledke o razvoju usnjarstva v Šoštanju in demografskih spremembah, Mitja Sunčič pa je predstavil podjetništvo na področju usnjarke industrije v medvojnem obdobju.

Udeležence simpozija sta pozdravila direktor TMS dr. Orest Jarh in direktor Muzeja Velenje Damjan Kljajič ter župan Občine Šoštanj Darko Menih. V imenu organizatorja je spregovoril Kajetan Čop.

Milojka Komprej

Mladi kiparji

Prvi petek in sobota v mesecu oktobru sta bila namenjena Mali Napotnikovi kiparski koloniji, ki je bila že 35. izvedena v Zavodnjah nad Šoštanjem. Zasluge za tako dolgoletno tradicijo gre pripisati MZPM Velenje, ki skrbno organizira to edinstveno druženje osnovnošolcev, ki jih vsako leto združi ustvarjalnost v lesu. V dveh dneh, kolikor traja kolonija, so učenci osmih osnovnih šol v Šaleški dolini in OŠ Prebold, ki se redno pridružuje temu projektu, uspeli izklesati, izdolbsti ali sestaviti čudovite skulpture. Učence so pri njihovem delu usmerjali likovni pedagogi iz šol, nad vsem pa je letos bedel Silvo Kretič, likovni pedagog iz Ljubljane. Mladim ustvarjalcem sta se pridružila umetnika Franc Ravnjak in Milan Matko, ki sta pomagala pri strokovnih nasvetih. Dela, ki so jih izdelali učenci, kar

Foto: Dejan Tonkili

enajst skulptur se je nabralo, so nato razstavili v osnovni šoli v Zavodnjah. Znano je, da je zbirka, ki je bila do nedavnega v Potočnikovi hiši, zdaj razdeljena po različnih objektih in bo v bodočnosti našla ustrezna mesta, kjer bo prišla do izraza dolgoletna ustvarjalnost otrok, ki nadaljujejo tradicijo velikega slovenskega kiparja Ivana Napotnika, ki je delal večinoma v lesu.

Tinca Kovač iz MZPM Velenje je nad delom mladih izredno navdušena. Letošnja tema je bila prosta in kot vsako leto se je med izdelanim nabralo veliko lepih skulptur, ki so jih ob koncu in že vmes občudovali mnogi obiskovalci, med njimi tudi župan Občine Šoštanj Darko Menih ter Franc Brglez, predsednik KS Zavodnje.

Milojka Komprej

Rezmanov skok

Od poletja sem, kar je bila v Velenju predstavitev knjige Petra Rezmana Skok iz kože, se je knjiga že »prijela« med bralci. Zato ni nenavadno, da je bilo na Galerijskem večeru, ki je bil prvi petek v oktobru v Šoštanju, veliko gostov in tudi veliko vprašanj.

Rezmanova šesta knjiga Skok iz kože, ki je izšla pri založbi Litera govori o knapih velenjske jame, kar ne pomeni samo odlične literarne obdelave in izbora, temveč aktualno temo v vsakdanjem

Foto: Dejan Tonkili

življenju. Skozi sedem zgodb pisatelj prikaže specifičnost tega poklica oziroma prostora. V vseh sedmih zgodbah rudarji skušajo iz jame, vendar jim v bistvu to ne uspe. Rezman je na temo rudarjenja in o rudarjih že pisal ter pesmi izdal v zbirkah Pesmi iz premoga ter Družmirje. Je tako rekoč »insajder«, saj je nekaj let delal v rudniku kot električar. Pogovor z ustvarjalcem je vodil urednik zbirke Piramida Robert Felix Titan, v več kot uro trajajočem pogovoru pa se seveda nista osredotočila samo na knjigo, temveč sta pogovor razširila v aktualnosti lokalnega okolje.

Milojka Komprej

Spoznavali smo prekmurske zakladnice Slovenije

Sobotno jutro, 13. septembra 2008, je bilo nepričakovano hladno, a članom KUD Ravne ni prišlo do živga. Kljub nižjim temperaturam smo se podali na izlet v Prekmurje.

Zjutraj je avtobus prišel z vožnjo skozi Ravne in napolnil sedeže s člani KUD-a, ki jih je odpeljali proti Žičam, majhni, ozki dolini blizu Slovenskih Konjic. Tam smo si ogledali prvi kartuzijanski samostan zunaj romanskega jezikovnega območja, nastalega v letu 1160. Skozi zgodovino se je Žička kartuzija vzbela do enega najpomembnejših samostanov, ki se lahko pohvali z več kot dva tisoč knjigami. Posebnost je tudi žički slog z okrašenimi inicialkami, ki se pojavljajo v ohranjenih besedilih. Vodič nam je predstavil zgodovino Kartuzije, nas popeljal znotraj obzidja v razvaline nekoč ogromnega samostana. Ogledali smo si razstavo, na koncu pa ocenili zeliščarstvo, ki je bilo že v času kartuzijancev zelo dobro razvito. Zeliščar nam je pripravil degustacijo zeliščnih napitkov, ki so nas pogreli v hladnem jutru. Izbirali smo lahko med orehovcem, tavžentrožo, pivovim likerjem, kartuzijanskim likerjem in kartuzijansko grenčino. Na sveže pečenem kruhu smo poskusili tudi namaze: ajdovega, čičerikinega, sojinega in namaz, imenovan sprehod po vrtu.

Pot smo nadaljevali proti Murski Soboti. Pred prihodom v mesto Lenart smo se ustavili v Gostilni Šiker, kjer so nam postregli z odličnim bogračem, ki je nedvomno ena najboljših specialitet Prekmurja. V Murski Soboti smo obiskali Pokrajinski muzej in si ogledali kronološki razvoj življenja ob reki Muri od prazgodovinskih dob pa vse do življenja

Foto: arhiv

po drugi svetovni vojni. Bogata zbirka najdb nam je skušala prikazati življenje v posameznem obdobju. Imeli smo uro prostega časa, da smo lahko še sami raziskali mesto. Potem smo se odpeljali proti Kapelskem vrhu pri Radencih. Vinorodni griči in klopoti so nam zagotavljali, da smo na pravem koncu. Obiskali smo domačijo Vinotoč Belak, kjer so nam postregli z dobro večerjo in sladko kapljico. Pokazali so nam pravo prekmursko prešo, predstavili vinogradniško panogo in vinsko ponudbo, ki smo jo v 400 let stari vinski kleti tudi preizkusili.

S prijetnim večerom smo zaključili pestro strokov-

no ekskurzijo ter se še nekaj minut pred polnočjo vrnili v Ravne. Za nami je bil zanimiv izlet, kulturno in umetniško obarvan, na katerem smo člani v ospredje postavili druženje, delavnost pa tokrat pustili doma.

Verjetno se lahko v imenu vseh prisotnih zahvalim organizatorjem za odličen izlet, zlasti še g. Petru Obšteterju, predsedniku KUD-a Ravne.

Nastja Stropnik Naveršnik

Kavarna Šoštanj je ponovno odprla svoja vrata

V Šoštanju so s simboličnim rezanjem traku odprli prenovljene prostore tamkajšnje kavarne. V petek, 1. oktobra, so se na otvoritvi kljub slabemu vremenu zbrali številni gostje, ki so kavarno že pogrešali. Direktorica Gorenje Gostinstvo Saša Oprešnik je ob odprtju izrazila zadovoljstvo, da se je dogodka udeležilo takšno število Šoštanjčanov, saj to navaja na misel, da bo tudi poslej kavarna prostor, kjer bodo preživeli miren trenutek ob branju časopisa ali ob prijetnem klepetu ter ob dobri kavi in pecivu iz priznane lastne slaščičarne.

Zbrane je nagovoril tudi šoštanjski župan Darko Menih. Dejal je, da je v sedanjem hitrem tempu življenja še posebej pomembno, da si znamo vzeti čas zase in za prijatelje in da je druženje postalo posebna vrednota. Udeležence prireditve je v imenu Pibernikove družine, ki je lastnica stavbe, pozdravil še Mihael Pibernik.

Potem ko je bila šoštanjska kavarna nekaj časa zaprta, jo je prevzela v upravljanje družba Gorenje Gostinstvo in jo delno prenovila. Obiskovalcem je na razpolago 63 sedežev, prostori so klimatizirani, na voljo pa je tudi terasa.

Foto: Marija Lebar

Na mestu, kjer je zdaj zgradba s kavarno in drugimi poslovnimi prostori, je bila nekoč znana gostilna družine Pibernik - Cerovšek z več desetletno zgodovino. Gostilna je slovela daleč naokoli in radi so jo obiskovali tudi gostje od drugod, ki so se v Šoštanju mudili po opravkih.

Marija Lebar

Gorenje Velenje

Na Velenjskem gradu so septembra številnemu občinstvu predstavili novo knjigo z naslovom Miti in legende iz Gorenja. Pobudo za nastanek knjige

je dal predsednik uprave Gorenja Franjo Bobinac, sodelovali pa so številni avtorji.

Voditeljica dogodka Urša Menih Dokl, direktorica odnosov z javnostmi v Gorenju, je poudarila, da je bila knjiga do samega dogodka shranjena na varnem in njena vsebina skrivnost. En oštevilčen izvod je pred tem dobil le »oče« Gorenja Ivan Atelšek ob svojem 80. jubileju.

O knjigi je nato spregovoril dr. Emil Rojc. Povedal je, da je pričujoče delo svojevrsten literarni podvig. Vanjo je zajetih 127 esejev, črtic in anekdot, ki jih je prispevalo 54 avtorjev. Pripovedi namenoma niso razvrščene po kronološkem redu. Prinašajo pa tudi poglede na mednarodne vezi Gorenja in imajo tako tudi dokumentarno vrednost. Delo bo pomembna dopolnitev gospodarske zgodovine pri nas.

Knjiga je tudi poklon Primožu Trubarju ob 500-letnici njegovega rojstva. V Gorenju po Rojčevih besedah nenehno skrbijo za kulturo slovenskega jezika. »Kaj povezuje gospodinjске aparate in literaturo?« se je vprašal Rojc in odgovoril, da se v Gorenju že od nekdaj zavedajo tudi kulturnega poslanstva in družbene odgovornosti. Njihova vrednota je pošten odnos do ožjega lokalnega kot tudi širšega družbenega okolja.

O kulturni naravnosti prča tudi obsežna zbirka likovnih umetnin sodobnih slovenskih avtorjev dvajsetega stoletja. Ta je po številčnosti eksponatov in avtorjev takoj za tisto, ki jo premore Narodna galerija.

Omenjeno zbirko si je bilo na velenjskem gradu ob tej priložnosti tudi mogoče ogledati.

Predstavitvi knjige so prisostvovali trije direktorji Gorenja: Ivan Atelšek, Jože Stanič in Franjo Bobinac. Herman Rigelnik pa se je zaradi zadržanosti opravičil. Tudi direktorji so prispevali marsikatero zgodbo v knjigi. O tem so spregovorili

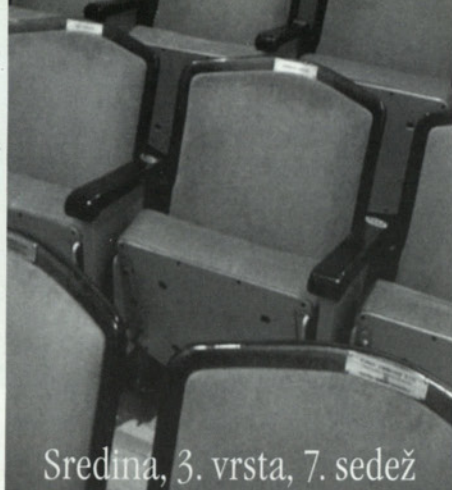

Foto: Marija Lebar

v sproščenem pogovoru. Kulturni program je oblikoval Mešani pevski zbor Gorenje pod vodstvom Katje Gruber.

»Knjiga je pomemben dogodek, saj povezuje preteklo in sedanje generacije Gorenjčanov. Je ključ za razumevanje aktualne poslovne realnosti v Gorenju. Je tudi posebnost v našem gospodarstvu in potrjuje stalnice v njegovi korporativni kulturi, kjer je ključ človek, ki za življenje ne potrebuje le kruha,« je posebej za nas povedal dr. Bogomir Kovač z Ekonomske fakultete v Ljubljani.

Marija Lebar

Sredina, 3. vrsta, 7. sedež

Ta študentarija ...

Ja, ni ga čez študenta. Lahko ješ ceneje, potuješ povsod, čas ni problem, otroci in družina (načeloma) še manj, delaš za kolikor toliko spodobni denar. Zabava dan in noč, popusti vsepovsod. Skratka, sami privilegiji.

Da, morda. Kaj se to pravi, morda, se bo morda vzdignila kar večina populacije. Da, morda. Glavni namen študija bi naj bil – vsaj tako mi je bilo rečeno in tako v svoji naivnosti in morda ne več v skladu s svojimi leti razmišljam tudi sama – študij. Torej, študent naj študira.

Večkrat slišim izjave, da če je situacija težja, potem lahko potegnemo od človeka več, kot je sposoben. Morda, toda le kratkoročno. Dolgoročno pa to pusti posledice na psihi, zdravju ... Le zakaj vesplošno nasilje ni dovoljeno? Zakaj brezdomstvo ni opevano? Ker načeloma v takšni situacija iz človeka ne potegneš najboljšega. In napraviti že izhodiščno situacijo popolnoma neperspektivno in opevati lačnega, a zagnanega študenta (ali pa zakreditirane starše) morda ni najbolj smiselno.

Hrana zadovoljuje le eno izmed bistvenih potreb. Tu jih je še mnogo. Po bivanju, spanju, ... Strinjam se, da je splošno gledano morda študij postal preveč populariziran in s tem izgublja na kvaliteti. Vsakdo, ki ima pet minut preveč, si izbere kakšen študij, se malce potruzi, malce ponavlja, pavzira, malce izsiljuje, malce popavzira, malce pregoljufa, malce preklopi na izredno, malce najde luknjo v zakonu – in dobimo svežega diplomanta, ki je predvsem ožemal državo, znanja in kvalitet pa nima ravno veliko ponuditi. Seveda, tudi takšnih je mnogo, toda posploševanje še vedno ni upravičeno.

Zame je ideal kvalitetnega študenta tak, ki ga poleg strogega študija zanimajo še druge stvari in ki se aktivno ukvarja z njimi in tako širi obzorja. Za biologa tako verjetno ni dovolj, če bo le poznal vso teorijo. Je le dobro, če kaj konkretnega iz svojega študija tudi doživi. In če sam program ne ponuja dovolj (roko na srce, popularizacija študija je

prinesla točno to – manjšanje kvalitete in nižanje standardov), je pač treba pokazati malce lastne iniciative. Če pa človek pri tem dejansko uživa – je, žal, v naši mali, škodoželjni državi razumljeno napačno. »Delat naj gre!« Četudi človek že dela, marsikdaj tudi kaj prostovoljno. »Dela in kruha, to je tisto!«

S privzdignjeno obrvjo pa si vseeno ogledujem primerke, ki v letih, ko bi za sabo že dejansko morali imeti vsaj malo delovne dobe in ko so naši starši že delali na tretjem ali četrtem otroku, še vedno veselo paradirajo po študentskem naselju (kjer seveda že zdaaaaaaavnaj ne živijo več legalno). Za daljše razdalje pa uporabijo avtomobile malce prestižnejših znamk, kot je kakšen star jugec ali petka. Pač težko prisluzen denar s petnajstletnim študentskim delom. Take pa bi dvakrat po riti. No, nehajmo se razburjati. Dobro, bom govorila zase. Nehaj se razburjati. Osredotočimo se raje na tisto zdravo večino, ki še vedno pozna pravi smisel svojega izobraževanja in ki v roku dvajsetih let vidi drugačno situacijo zase, v kakršni ždi v danem trenutku.

Študent bi naj študiral, si širil obzorja, saj je nje-

Foto: anhv

gova mladost za to naravnost idealna doba. In če se za to pojavijo dobre možnosti in potencialne finančne ugodnosti, bi bil skoraj greh, če jih ne bi izkoristil. Pod to seveda ne štejejo štirimesečna poležavanja na plaži, v obeh rokah pa alkoholni pripravek.

Študentska kultura prav tako ne pomeni celonočnega razglabljanja za prvim stabilnim šankom. Možno je, a obstaja relativno velika izbira. Tukaj pa se situacija malce zaplete. Postane prav »študentska«. Tudi v negativnem pomenu besede. Za študenta je menda dobro prav vse. Tako sem slišala. In tako zgleda. Marsikatera organizacija, ki v svojem imenu velikopotezno nosi pridevnik »študentski«, največkrat ponuja le že popolnoma prežvečene projekte, tisočkrat slišane skupine in tu pa tam še kaj bombastičnega. Čemur primerne so tudi cene. Bombastične.

Dejstvo je, da se z veliko razpoložljivega denarja naredi – bore malo. Takšnega, kar bi bilo dostopno vsem. Vredno ogleda in namenjeno rasti.

Kulturni dokapitalizaciji. Kajti iz študentskih let odnesti samo spomine na celotedenska popivanja še vedno ni – kultura. Pa kakor koli že obrnete. Toda koga kriviti za to? Študente?

V štajerski prestolnici so gledališke predstave, pa četudi je ob njih na debelo zapisano popolnoma neznano ime, relativno dobro obiskane. Pravzaprav je treba biti na kraju dogajanja kar lep čas predčasno, da si zagotoviš prost sedež. Seveda govorim le za predstave, ki so – brezplačne oz. študentski popust jemljejo zelo resno (kar ne pomeni zgolj dveh centov ceneje). Vstopnina nad desetimi evri je zame še vedno svetlobna leta oddaljena od pridevnika »prijazen«.

Sama trenutno v praksi okušam študentsko kulturo v tujini. In popust je dejansko popust. Predstave dejansko dostopne. In s strani študentov tudi množično obiskane. Pa četudi gre za »dolgočasen balet«. Ker je takšen pri nas največkrat le zato, ker si ga večina ne more privoščiti in so prehitre sodbe pač način obrambnega zidu. Negativna sodba je dober izgovor.

Morda ne bil slab kakšen poseben, študentski abonma. Ne nujno v gledališču, lahko v povsem študentskih prostorih. Tudi malce bolj neudobni stoli se dajo še kako preživeti, če je vsaj izbira. Morda abonma amaterskih študentskih gledaliških skupin. Prav težko je verjeti, koliko ljudi se dejansko ukvarja z gledališčem v tem obdobju svojega življenja in bi z veseljem nastopali za študentski honorar, če bi si lahko tudi ogledovali za študentsko vstopnino.

Torej, študentje kulturo želijo. Obiskujejo predstave. Tudi na kakšnih zborovskih, klasičnih koncertih jih boste našli. Niso tako zelo ignoranti do vsega kulturnega, kot včasih na prvi pogled deluje. Toda – za malo denarja – malo muzike oz. predstav. Izbira z omejenim proračunom je seveda omejena. Brezplačne predstave pa nabit po polne. Kdo je torej kriv – »škrti« študenti?

Določene organizacije prejemajo nemalo denarja za prirejanje raznih javnih prireditev, med katerimi bi naj bile tudi kulturne. In ponudijo sto in eno lokalno obarvano prireditev, kjer lokalno zavedna študentarija zapravi sto in en evro, prejme pa – sto in eno pivo. Toliko od kulture. Toda letni plan je uresničen in vest čista.

Vsake toliko pa se, srečni študenti, najde kakšna entuziastična skupina ali posameznik, ki želi lasten dosežek in rezultat dolgotrajnega dela predstaviti tudi temu delu populacije – pa čeprav zastoj oziroma za hvala lepa in potne stroške. In takrat dvorane pokajo po šivih. Kot ob največjih koncertih zvenceh in propagiranih imen.

Že v domačih logih smo imeli možnost doživeti brezplačne študentske predstave. Sedaj se ena

izmed zgornjesavinskih gledaliških skupin odpravljaja preizkušat deske tudi v drugo slovensko univerzitetno mesto. Sama verjamem, da jim gledalcev ne bo manjkalo. In jim jih tudi ne bi, če bi bila cena vsaj simbolična.

Toda ne, če je predstava »študentska« in če je za študente, mora biti zastoj. V redu, dobro za študente, toda ti isti študenti bodo primorani plačevati vse ostale, verjetno manj kvalitetne, a bolj odmevne prireditve. Za gledališča, predvsem amaterska pa bog ne daj dati kaj. Predvsem, če v njih nastopajo predvsem študentje. Naj živijo od zraka ... In kulture, ta je menda zelo hranilna.

Vsa situacija deluje zelo zmedeno. Po eni strani študentom dati sto in eno ugodnost (nekatero so že konkretno preveč izkoriščane), toda omogočiti jim kvalitetno kulturo – enega izmed načinov, kako kvalitetno dopolniti njihov študij, to pa bog ne daj. Ne zahtevam visokoletečih honorarjev, toda da morajo nastopajoči delati praktično za nič in da jim odgovorna organizacija ne nameni prav ničesar drugega razen enega zastoj piva, pa kar kriči po vsaj minimalno vzdignjeni obrvi. Ja, lepo je biti študent. Samo ne povsod in ne zmerom.

Barbara Fužir

Za ženske in za tiste, ki jih ženske zanimajo

Caryl Churchill, britanska dramatičarka, je imela vedno veliko uspeha s svojimi dramskimi deli. Njena dela so bila večkrat uprizorjena in bila zelo spoštovana in toplo sprejeta. Drama *Punce in pol* (orig. *Top Girls*), prvič uprizorjena leta 1982, je bila polaskana s številnimi soglasnimi in odličnimi kritikami, med občinstvom pa je požela ogromen uspeh. Prav tak uspeh je požela s svojo najnovejšo dramo *Dovolj pijan, da lahko rečeš, ljubim te* (Drunk Enough to Say I love You). Pravzaprav je Caryl Churchill z vsem

svojim dramskim opusom, ki sega v sedemdeseta leta prejšnjega stoletja, vedno naletela na odobravanje in uspeh. Vsakič, ko se na program uvrsti njeno delo, se začne veliko govoriti o tem. Njena dela še posebej pritegnejo posebno občinstvo. S Puncami in pol je avtorica dosegla neverjeten uspeh celo na Broadwayu, čeprav je bila tam konkurenca res huda. Churchillova je še vedno dejavna, živi v Londonu.

Drama je bila napisana v času vladanja Margaret Thatcher, ko je bila situacija v Veliki Britaniji precej drugačna od današnje. Churchillova se opredeljuje za pozicijo ženske v družbi in na delovnem mestu, ki je bila aktualna v osemdesetih prejšnjega stoletja, vendar pa sem prepričana, da se pri nas kristalizira še danes. Zato ni čudno, da igro opredeljujejo kot feministično, a je to stvar strokovnih razglabljanj, razčlemb in analiz.

Zgodba je napisana na dveh nivojih. V prvem prizoru smo priča zelo domišljeni fantaziji, med tem ko je drugo dejanje povsem realistično zastavljeno. Glavna punca in pol – Marlena je ravnokar napredovala v menedžerko ene od velikih agencij za zaposlovanje. Na slavnostno večerjo, kjer proslavlja svoje napredovanje, je povabila skupino punc in pol, vendar to niso njene prijateljice – vrstnice, temveč ženske, ki so živele v prejšnjih stoletjih. S tem zajame tiste, ki so bile upornice in zmagovalke svojih ambicij, pa vendar premagane in diskreditirane v svojem času samo zato, ker so bile ženske.

Tako se v njeni družbi znajdejo: papežinja Ivana (Judita Zidar), ki se je oblačila kot moški in postala papež, potem je zanosila, rodila in bila sežgana na grmadi; Lejdi Nidžo, japonska kurtizana oz. gejša, ki se je kasneje spreobrnila v budistično redovnico, bila je mati štirih otrok; Divja Greta, ki je upodobljena na sliki flamskega slikarja Pietra Brueghla (1525–1569), znana kot ena redkih slik, ki upodablja žensko kot dejavno, na sliki v predpasniku in oklepu vodi množico žensk skozi pekel in se bojuje proti zlodeju. Na večerjo pride tudi popotnica in raziskovalka Isabella Birds, ki je konec devetnajstega stoletja trideset let potovala po celem svetu in o tem pisala knjige. Avtorica Churchillova je večino reči, ki jih pove, vzela iz njenih knjig. Na večerjo pa zamuja, a končno le pride srednjeveška Potrpežljiva Grizelda. O njej je pisal Boccaccio v Dekameronu v zgodbi Trde preizkušnje vdane žene. Zanimivo je, da so se vse ženske pripravljene pogovarjati o svojih doživetjih brez vsake jeze. Svoje zgodbe pripovedujejo na način lahkotnega ženskega klepetanja, skoraj ena čez drugo, vendar pa njihove zgodbe nikakor niso lahkotne in samoumevne s stališča današnjega gledalca.

Ženske v drugem dejanju so povsem običajne, stereotipne. Iste igralko zdaj dobijo nova, za današnji čas navadna imena, le Tanja Ribič ostane Marlena. Judita Zidar je v drugem prizoru Nell – zaposlena v agenciji, v prvem je papežinja. Bernarda Oman zaigra Joyce in je v drugem pri-

Foto: arhiv

zoru Marlenina sestra, v prvem pa Potrpežljiva Grizelda. Mirjam Korbar oživi lik Win, zaposlene v agenciji, v prvem je Isabella Bird. Kim Komljanec je v prvem prizoru Divja Greta v drugem pa dekle Angie. Mojca Funkl je Lejdi Nidžo v prvem, v drugem prizoru je deklica Kit. Največ preobrazb pa doživi igralka Tanja Dimitrievska, saj zamenja kar šest vlog: natakarka, Jeanine, Louise, Ga, Kidd in Shono – vse pridejo na kadrovske agencije iskat delo. A vrnimo se k vsebini. V drugem dejanju so ženske, ki pridejo iskat delo, vseh vrst: ali mlade ali stare ali očitno revne ali preveč samozavestne ali navidezno nezanimive ali spodrinjene iz službe, ker je prišel na njihovo mesto moški. S tem avtorica hitro doseže učinek borbe za pravice žensk, polemika, ki je pri nas še kako aktualna.

Na koncu igre ugotovimo, da prihaja glavna punca in pol – Marlena iz revnega in odročnega okolja, da je mati, ki se je odrekla svojemu otroku v rani mladosti, in je hčerko prepustila vzgoji svoje sestre, vse zato, da je lahko sledila svojim ambicijam. Morda nas konec spominja na nešteto zgodb iz tako imenovanih »žajfnic«, a vendar, nekaj ostane v zraku, ko je predstava konec.

Celotna predstava je nekaj posebnega. Posebno je že to, da na mali sceni Mestnega gledališča ljubljanskega igra v naboru sedem igralk. Nekatere so resnično presegle same sebe v svojih vlogah. Tanja Ribič je zelo prepričljivo odigrala trdno, ostro žensko, zaradi sle po uspehu na silo izruvano iz materinstva. Presenetljiva je tudi Tanja Dimitrievska, ki se iz mehaničnih gibov natakarkice v prvem prizoru, v drugem pokaže kot samozavestna dvajsetletnica ali kot obupana žena ali kot zakrknjena štiridesetletna samska zagrizena uslužbenka na razpotju. Mojca Funkl skoraj prepriča, da je res deklica, ki si želi biti atomski fizik, ko bo velika, Kim Komljanec pa, da je problematična adolescentka. Svoje dostojanstvo daje vlogam tako Mirjam Korbar kot graciozna Judita Zidar. Ne smem pa pozabiti napisati, da je vendarle svojo vlogo odigral tudi moški. Nad vsemi temi damami je režisersko taktirko vrtel režiser Jaka Andrej Vojevec.

Predstava je res vredna ogleda. In drage bralke, svoje moške vzemite s seboj, a ne pozabite na prijateljico, zagotovo bo za vabilo hvaležna.

Zalka Grabnar Kogoj

Pat'nošter spominov

Prva štiri leta v šoli nismo imeli telovadnice, zato smo učenci za popestritev med šolskimi urami ali pa namesto telovadbe igrali šah, kar se nam je seveda kmalu poznalo. Osvajali smo občinske in medobčinske nagrade kot za stavo, večkrat smo postali regijski prvaki. Ko sem bila v četrtem razredu, smo si priborili celo pravico do republiškega tekmovanja, ki je bilo organizirano v Mariboru.

Ko se je začelo zares, smo potnih dlani in žarečih lic posedli pred šahovnice, se pozdravili z nasprotnikom in začeli igrati. V zraku je bilo čutiti napetost, v gluho tišino se je tu in tam slišala samo beseda »šah« ali ropot figur, ki smo jih predstavljali po šahovnici. Po nekaj minutah je iz tega ali onega kota prineslo kak »mat«, ki je bil pospremljen z vzdihom olajšanja, nasmehom, tepljanjem po rami.

Vendar meni tistikrat ni šlo posebej dobro, čeprav sem igrala na zadnji, najmanj zahtevni deski. Ko sem začela izgubljati figure, mi je na čelo stopil pot in v silni želji po zmagi sem postala tako živčna, da sem začela figure predstavljati kot začetnica. Učitelj je kmalu opazil mojo nervozo, počasi usmeril korak točno k moji mizi in si kritično ogledal situacijo na šahovnici. Mentorjem namreč ni bilo prepovedano hoditi po igralnici, samo pripomb niso smeli dajati. Obstal je tik ob meni, toliko da se ni dotikal mize in tako blizu, da sem zavohala kolonjsko vodo, s katero se je zjutraj odisaval. Njegova bližina, predvsem pa njegov pogled, ki je vrtal po mojih očeh, češ, kaj pa delaš, me je čisto zmedel. Ko sem dvignila obraz, sem v učiteljevih očeh zaznala vse: presenečenje, jezo in posmeh. Odkimaval je z glavo in tiho jadikoval: »Jej, jej, jej ...« To me je čisto iztirilo in vse tiste poteze, ki sem jih imela namen izpeljati, da bi rešila situacijo, so se kot dim dvignile iz moje glave in se razblinile v nič. Nič pametnega se nisem mogla spomniti, nasprotnica me je stransko pogledovala, ker sem tako dolgo čakala z naslednjo potezo, učitelj pa je zmajeval z glavo in se ni premaknil od mize. V stiski sem prišla kraljico in jo prestavila v tak položaj, da bi moral biti nasprotnik slep, da je ne bi pograbil. To se je seveda zgodilo, dekle na nasprotni strani šahovnice je kot kragulj planilo na figuro, me zmagoslavno pogledalo strmo v oči, v njenih pa se je že lesketalo čisto veselje ob pričakovani zmagi.

Zaradi mojega poraza se potem nismo uvrstili med najboljših pet

Tekmovanje je trajalo dva dni. V Mariboru smo bili zbrani učenci iz cele Slovenije, zato so organizatorji uredili tako, da smo igralci prespali pri mariborskih družinah. Pred visoko stavbo, mimo katere so nenehno švigali avtomobili in avtobusi, smo se razvrstili po šolah, nato pa nas je debelušna, na svetlo pobarvana dama z velikimi, živo našminkanimi debelimi ustnicami, klicala po imenih. Vse je bilo dogovorjeno, čeprav so bili časi brez

telefona, ni bilo nobenih težav. Vse se je ujemalo. Vsak otrok, ki so ga poklicali, se je javil s kratkim: »Tukaj!«, stopil iz skupine naprej, tam pa ga je sprejel gostitelj; dekleta so prišla po dekleta, fantje pa po fante. Napeto sem pogledovala debelušno gospo, ki je počasi, razločno in z obveznim ozkim O poudarjala naša imena, šolo, s katere smo prišli in nazadnje ime gostitelja. Ko je poklicala mojo sošolko, sem napela ušesa, da ne bi česa preslišala, vedoč, da bom zdaj zdaj zaslišala svoje ime. Glasno je izustila moje ime in priimek, šolo, nato pa še ime dekleta, ki me je prišlo čakati – Violeta.

Bila je kar 3 leta starejša od mene, hodila je v 7. razred, ampak jaz sem bila že kot otrok visoke rasti, zato sva bili kar obe enako veliki. Obuta je bila v mehke, bele čevljice, gležnje so ji ovijali ozki trakovi, ki so se na zunanji strani zavezali v mično pentljo. Njen korak se ni niti slišal, medtem ko sem jaz v svojih črnih, trdih, takrat se mi je zdelo, da tudi neznansko grdih čevljih, štorljala za njo. Moji so bili visoki, segajoči skoraj do gležnja, bolj podobnim fantovskim kot dekliškim, zavezovali so se z debelimi črnimi vezalkami, podplat je bil neprožen, trd in gladek in zdelo se mi je, da se je vsak korak po tlakovanem trgu slišal kot konjski peket. Pa tudi žulili so me malo, saj sem jih nosila samo za boljše priložnosti in niso bili tako raznošeni in vdani po moji nogi.

Na avtobusni postaji sva par minut počakali, gneča je bila precejšnja in strašno sem se bala, da bi Violeta na kak način izgubila izpred oči. Sama sredi Maribora, ki ga nisem prej še nikoli videla, na to nisem upala niti pomisliti. Govorila je predvsem ona, jaz pa sem občudovala zven njene mariborščine, ki mi je bila čisto tuja.

Ko je rumeni avtobus mestnega prometa ustavljal na postaji, so zavore predirno škripale, vrata pa so se odpirala počasi in sopihajoč kot stara, zdelana harmonika, iz katere namesto zvoka pihne prahna sapa. Sedeži so bili leseni, obrnjeni po dva in dva vsakebi in Violeta je šoferju plačala prevoz za obe, nato sva se usedli ena nasproti druge. Jaz sem sedela s hrbtom proti šoferju, da sem se vozila tako rekoč vzvratno, kar je moj ubogi, vožnje nevajeni želedec še dodatno utrujalo. Leseni sedeži so bili ravni in neudobni, na izboklinah in vdolbinah nas je metalo v zrak in vozila sem se po lakirani površini sem in tja, da sem kmalu začutila tisto znano

in neznosno slabost v želodcu. V otroških letih sem na avtobusih zmeraj bruhala, proti temu nisem mogla nič. Usta sem tiščala trdo skupaj, upajoč, da Violeta ne bo kaj spraševala, kajti imela sem občutek, da bom zagotovo bruhala, če samo usta odprem. Dekle je opazovalo okolico in molčalo, jaz pa niti skozi šipo nisem gledala, kajti mama mi je pred vsakim šolskim izletom naročila: »Med vožnjo ne smeš gledati skozi okno, ko vse šviga mimo, od tega ti je potem še bolj slabo.« Tik pred najino postajo me je potrepjala po kolenu: »Izstopiva!« Vstali sva, vrata so se začela premikati, v tistem pa mi je pod nos prineslo vonj izpušnega plina. Že prej sem imela hrano najbrž v požiralniku, ko pa sem zavohala tisti smrad izpod avtobusa, mi je v trenutku obrnilo želodec. Violeta je stala na spodnji stopnici, jaz pa še na prvi, ko nisem mogla več vzdržati. Z vsebino mojega pretresenega in valujočega želodca sem poškopila stopnice, svoje čevlje in – kar je bilo najhuje, nogo in elegantno obuvalce svoje gostiteljice. Od muke sem prebledela, na čelo so mi stopile potne srage, streslo me je, kot bi me zeblo, a v lica mi je hušnila vročica. Ko bi mogla, bi se bila zagotovo vdrla v zemljo. Šofer dogodka sploh ni opazil, odpeljal je naprej, medve pa sva stali na postaji in se za hip spogledali. Od sramu sem umaknila pogled, želela sem si samo, da bi bila doma, da mi ne bi bilo treba biti sami sredi Maribora in da Violetina noga ne bi bila pobruhana. Dekle je iz lične torbice vzelo snežno bel, zlikan robec, obrisalo nogo in čevlje, nato pa je robec ponudila meni, rekoč: »Ne sekiraj se, tu imaš, očisti si čevlje!« Počutila sem se kot največja packa, lotevala se me je omotica in s težavo sem spravila iz sebe: »Saj ni treba, svoj robček imam!« Tudi moj je bil lep, rožast in gladko zalikan. Violeta je svojega odvrгла v koš za smeti, jaz pa si nisem upala in sem ga vtaknila v žep. Brez besed sem štorljala vstric z njo, okolice sploh nisem opazila. Šele ko je naznanila: »Vsak čas bova doma!«, sem dvignila pogled. Bili sva sredi blokovega naselja, vse okrog je bilo sivo, visoke stolpnice so se dvigale proti soncu, na balkonih ni bilo rož, pred bloki so se sedele mamice z otroškimi vozički, neka punčka pa se je kotalkala. Ob tem me je bridko spreletel spomin: ko sem bila še čisto majhna, sem od sestre slišala pravljico o čarobnem prstanu. In vedno, ko sem si predstavljala, kaj bi si zaželela, če bi imela čarobni prstan, sem si želela kotalko ... Zdaj sem bila že tako velika, da me je ta želja minila, pa tudi jasno mi je bilo, da s kotalkami ne bi imela kaj početi, saj nikjer ni bilo tako gladko, da bi jih sploh lahko preizkusila, a sem punčko s kotalkami vseeno malo zavistno pogledovala. Violetina družina je stanovala v 1. nadstropju. Imeli so seveda električni zvonec, kar je bilo za mene nekaj novega. Pri nas je prišlek na vrata potrkal, če so bila sploh kdaj zaklenjena. Violeta je

pritisnila na belo tipko in ko so se vrata odprla, je na pragu stala nasmejana gospa z enako lepimi črnimi lasmi, ki pa so pri njej segali samo do ramen. Dekletova mati je bila zelo elegantna, urejena, z brezhibnimi belimi zobmi. Ko mi je ponudila roko, sem opazila kar tri prelepe prstane, nohti pa so se ji živo rdeče bleščali na snežno belih prstih. V predsobi sem svoje razbolele in otekle noge z olajšanjem preobula v mehke copate, nato pa sta me prišla pozdravit še Violetin oče in starejši brat, ki ga potem nisem več videla.

Zaradi bruhanja sem bila silno žejna in bolj kot hrane sem si želela vode, a nisem upala prositi. Ko smo sedli k večerji, je mama servirala globoke in plitve krožnike, česar nisem še nikoli prej videla. Pojedli smo juho, nato pa je postregla zrezke v omaki. Ker nisem bila vajena uporabljati noža, sem imela strahotne težave, ko sem skušala razrezati meso in jesti tako, kot sem iz pripovedovanja drugih vedela, da bi naj bilo prav. Vilice v levi roki me niso ubogale, navsezadnje od večerje nisem

imela nič, saj sem ves čas samo pazila, da mi ne bi zdrsnilo z nožem po krožniku in da bom odgovorila na vse, kar so me spraševali: od kod sem, če imamo kmetijo, če hodimo na morje, v kino, če imam doma svojo sobo in podobne stvari, ki so jim bile najbrž tako ali tako jasne. Vsi so bili strašno prijazni z mano, a meni je bilo vseeno tako nerodno. Navsezadnje sem se gospe menda zasmilila, vstala je in z mojim nožem na drobno razrezala kos mesa na mojem krožniku. »Malo skrhane nože imamo,« je opravičila svoje dejanje

V postelji sva se pomenkovali, bila je prijetna in prav nič vzvišena. Potem sva gledali televizijo. Pri nas takrat televizorja še nismo imeli in smo občasno hodili gledat filme k sosedu, vendar je bilo to zelo redko. Mama nas ni pustila, soseda nas pa tudi ni bila bog ve kako željna! Film mi je bil silno všeč, bila je nekakšna ljubzenska zgodba. Najbrž je gospa gledala isti film v drugi sobi, kajti takoj ko se je pojavil prizor, ko sta se moški in ženska znašla v postelji, je odločno in brez trkanja vstopila v

najino sobo, ugasnila televizor in rekla preprosto: »Lepo spita!«

Izmenjali sva naslove, vendar sem jaz njenega že po poti vrgla v smeti, upajoč, da mi tudi ona ne bo pisala. Želela sem si, da je ne bi nikoli več srečala. Bilo me je sram pred njo zaradi bruhanja, zaradi moje nerodnosti za mizo, zaradi krampastih črnih čevljev, zaradi vsega. Predvsem pa sem se bala, da bi nekoč ona hotela priti k nam na obisk. Violeta s svojo brezhibno urejeno materjo, ki bi potem seveda spoznala mojo, ki je bila zgarana, brez prstanov na zdelani roki, ki je bila spredaj brez zoba ... in ki se je meni zdela sto let starejša od gospe iz Maribora ... Ko sem z odraslostjo vse te komplekse prebolela in prerasla, ko bi Violeti svojo mater predstavila s ponosom in brez sramu, se njenega priimka, ki ga niti nisem zares prebrala na tistem lističu ob slovesu, nisem mogla spomniti in tako se res nisva srečali nikoli več.

Marija

Središče za samostojno učenje Šoštanj – brezplačna možnost učenja

Polovica jeseni je že za nami. Zunaj diši po gobah, kostanju in roke se kar prehitro mrzle. Pred nami so dolgi večeri ob katerih je lepo, če jih preživimo v družbi – v tisti topli in najbližji. Vendar nas v Središču za samostojno učenje Šoštanj te medvedje priprave še zdaleč niso zanesle in delamo s polno paro. Oktobrski osnovni tečaj računalništva se je pravkar zaključil in pričeli smo z zbiranjem prijav za novembrski in decembrski tečaj. Torej, tisti ki želite osvojiti osnove računalništva in ste stari nad 45 let, ste še vedno vabljeni, da se prijavite. Nekaj mest je še prostih. Brezplačni tečaj obsega osnove Microsoft Word-a in Internet ter traja 20 ur. Z veseljem lahko napišem, da je zanimanje za tečaj izredno veliko. To pa je tudi dokaz, da si prebivalci občine Šoštanj želijo takšne izobraževalne ponudbe, v kateri bodo lahko razvijali svoj učni potencial, potešili svojo željo po dodatnem

izobraževanju in se konec koncev tudi družili.

V središču so na razpolago štirje računalniki, ki so opremljeni z vso multimedijsko opremo za brezplačno učenje različnih vsebin (tuji jeziki, računalništvo...). Z računalniki se lahko povežete na svetovni splet, pregledujete pošto ali klepetate s prijatelji. Na voljo so vam tudi zgoščenke z različnimi vsebinami. Seveda, je za vse te dejavnosti zaželen predhodna najava po telefonu ali preko spletnega naslova.

Od sredine septembra se izvaja učna pomoč, ta je namenjena vsem odraslim, ki se izobražujejo v različnih programih za pridobitev izobrazbe na Ljudski univerzi Velenje.

V mesecu septembru, med občinskim praznikom, smo pripravili različne delavnice, ki so se odvijale ves mesec. Največ zanimanja je bilo za delavnici Preko spleta v države sveta in Počutim se dobro, tudi če sem več ur za računalnikom. Dosti pa je bilo tudi takšnih obiskovalcev, ki so nas obiskali prvič in se na lastne oči prepričali o ponudbi in možnostih brezplačnega učenja.

CIPS Kotiček

V Središču za samostojno učenje Šoštanj je aktiven tudi Center za informiranje in poklicno svetovanje (CIPS), ki smo ga skupaj z Zavodom za zaposlovanje odprli meseca maja. Osnovni namen centra je uporabnikom zagotoviti informacije o izobraževanju, usposabljanju, poklicih, trgu dela, skratka vse informacije, ki jih posameznik potrebuje pri iskanju zaposlitve in načrtovanju svoje kariere. V centru lahko brezposelni pridobijo različne informacije, ki so predvsem: informacije o izobraževalnih programih na srednji, višji in visoki stopnji, o zahtevah in pogojih za vključitev v te programe, o šolah oz. fakultetah, ki te programe izvajajo, o programih usposabljanja in njihovih izvajalcih, o dijaških domovih, o finančnih pomočeh pri študiju, o poklicih (njihovi naravi in zahtevah), o možnostih zaposlitve, o delodajalcih in trgu dela ipd. Poleg tega pa v središču v sodelovanjem z Zavodom za zaposlovanje, tedensko objavljamo prosta delovna mesta.

Vabljeni v Središče za samostojno učenje Šoštanj, ki se nahaja v prvem nadstropju občine Šoštanj, ter si z obiskom, samostojnim učenjem in druženjem, popestrite meglene in hladne dni, ki prihajajo!

Delovni čas Središča za samostojno učenje:

Ponedeljek od 10:00 do 16:00

Torek od 10:00 do 16:00

Sreda od 11:00 do 17:00

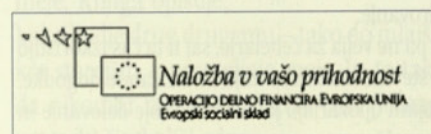
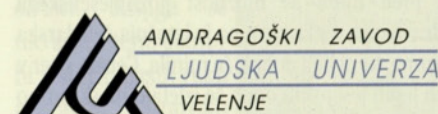
Četrtek od 10:00 do 16:00

Petek od 10:00 do 16:00

Telefon: 05 994 70 30

E-mail: lusostanj@siol.net

Katja Rezman, informatorka v Središču za samostojno učenje Šoštanj

SREDIŠČE ZA SAMOSTOJNO UČENJE ŠOŠTANJ

tel: 05 994 70 30
E-pošta: lusostanj@siol.net

**ORGANIZIRANO
SAMOSTOJNO
UČENJE**

Čebele so množično umirale tudi letos

Zdaj je tudi širši javnosti že jasen velik pomen čebel in njihovega opravevanja pri pridelovanju rastlinske hrane za človeka in živali. Množično umiranje čebel v zadnjih letih je začelo povsod po svetu kakor tudi pri nas skrbeti tudi vlade, da so sprejele določene ukrepe. Vzroki za umiranje so številni in niso enoznačni. Od uporabe strupenih fitofarmacevtskih sredstev do čebeljih bolezni in zajedavca varoe. Vsekakor onesnaženo okolje vpliva tudi na imunski sistem čebel, da te postajajo vse bolj dovzetne za bolezni.

Vlada oziroma Veterinarska uprava Republike Slovenije (VURS) je zato čebelarjem razdelila zdravilazazatiranje varoe. Zaradi neoporečnosti medu je namreč pomembno, katere pripravke za zdravljenje čebel uporabljajo čebelarji. Vsekakor je pred njimi še možnost poznojesenskega zdravljenja, v glavnem pa je letošnja čebelarska sezona, ki ni bila dobra, že minila. Čebele sicer v teh lepih jesenskih dneh še izletajo na skromno pašo, po večini pa so pripravljene na zimsko mirovanje.

To pa ne velja za čebelarje, saj ti ta čas izkoristijo za številna izobraževanja in družabne dogodke. Z njimi opozarjajo javnost na svoje delovanje in v sproščenem pogovoru izmenjujejo izkušnje. Eden takih – zelo pomembnih dogodkov tudi z vidika naše področne čebelarske zveze SA-ŠA, je bil v Čebelarskem centru na Brdu pri Lukovici.

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Odprtje čebelarske knjižnice mozirskega rojaka Janeza Goličnika

Kar trije pomembni dogodki so bili povod, da so se v petek, 10. oktobra, v Čebelarskem centru na Brdu pri Lukovici zbrali na priložnostni slovesnosti številni člani, pa tudi ugledni gostje. Dogodka se je udeležilo več kot dvajset čebelarjev iz naše območne zveze SA-ŠA.

Letos mineva 110 let od pričetka izhajanja glasila Slovenski čebelar. To je ena najstarejših strokovnih edicij pri nas, ki izhaja neprekinjeno že tako dolgo. Premor je bil le med drugo svetovno vojno, ko je okupator glasilo zaradi slovenskega jezika prepovedal. O poslanstvu, vrednosti in posodobljeni obliki Slovenskega čebelarja je spregovoril Janez Mihelič, ki je revijo urejal do nedavna in sicer kar trideset let.

V septembru je po petih letih dela izšel Čebelarski terminološki slovar. V njem je bilo zbranih okoli 5000 izrazov. Prof. Ljudmila Bokal je pri tem poudarila, da so med 5000 besedami skoraj vse slovenskega izvora, kar kaže na dolgo slovensko čebelarsko tradicijo. Med njimi je samo ena izposojenka iz angleškega jezika.

Po mnenju poznavalcev je to popolna zbirka terminov s področja čebelarstva. O tem je na prireditvi govorila slavnostna govornica profesorica Ljudmila Bokal. V Komisiji za izdelavo čebelarske terminološkega slovarja,

katerega izdelavo je predlagala ČZS, je sodeloval tudi Simon Atelšek, prof., doma iz Šmihela, sicer pa zaposlen v Osrednji knjižnici Mozirje.

S simboličnim rezanjem traku so predsednik ČZS Boštjan Noč, Ljudmila Bokal in Matjaž Kočar, direktor Direktorata za varno prehrano pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, odprli čebelarsko strokovno knjižnico, s katero so zaokrožene vsebine čebelarskega centra na Brdu. Pri odprtju sta sodelovala tudi Vida Čadonič Špelič, direktorica VURS in evropski poslanec Lojze Peterle, ki je bil nekaj let predsednik Čebelarske zveze Slovenije.

Kot je povedal Boštjan Noč, so željo po strokovni knjižnici slovenski čebelarji izrazili že leta 1918, šele letos pa se je ta želja uresničila. Na predlog Čebelarske zveze SA-ŠA so knjižnico poimenovali po znamenitem čebelarju, rojenem v Mozirju, Janezu Goličniku. Knjižnica, ki bo čitalniškega značaja, je v brskalniku COBISS dostopna na spletu. Trenutno premore preko 3000 enot knjižnega gradiva. Poleg knjig je na policah najti revije, zgoščenke, kasete... in seveda vseh 110 letnikov Slovenskega čebelarja, ki ga nameravajo prihodnje leto digitalizirati. Smo med redkimi državami, ki premorejo takšno knjižnico, saj jih je v Evropi z našo vred le pet.

Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Novosti v knjižnici Šoštanj

piše: Maja Rezman Huremović

Tale oktober je bil pa krasen. Toliko sonca in bleščečih pisanih barv pa že dolgo ne. Upam da bo še malo trajalo. Zjutraj je hčera na poti v vrtec rekla, da ji diši hladen jesenski zrak in da komaj čaka zimo in da se bo lahko vrgla v sneg. Takole mi polepša cel dan....

V knjižnici pa mi dan polepšajo nove knjige. Za otroke tole:

Rok Poles:

O jamskem škratu.

Doma imamo tisto O srečni kozi, ki jo znata dekleti na pamet, zdaj pa se je zbirki (O malem mastodontu, O mali vili, O jezerskem zelenjačku) pridružil še Jamski škrt. Imenitno! Stihy so dobro skovani, nastopajo pa: Bergmandelj, Svetilka repičnica, Jamski voziček-hunt, Rudarska kladivca, Sveta Barbara, Pozoj-premog-zmaj, Podgane in Rdeč nagelj. Všečno, lepo ilustrirano, pa še zanimivi zgodovinski natroski se najdejo.

Založba: Berivka

Anne Möller:

Pozemlji in po zraku.

Kako potujejo rastline?

Ljudje potujemo z različnimi prevoznimi sredstvi, na primer z vlaki, avtomobili in letali. Krajše razdalje lahko prevozimo s kolesi, skiroji, rolerji ali peš. Rastline potujejo drugače. Srečujemo jih na nepričakovanih mestih – v peskovniku, v cestnem jarku ali visoko na strehah stavb. Kako so prišle tja? Rastline potujejo po zemlji in po zraku. Toda ne potujejo same, ampak na potovanje pošiljajo svoja semena. Nekatera semena raznaša veter, druga potujejo z živalmi, ki semena pojejo. Kjer pustijo iztrebke, v katerih so semena rastlin, lahko

zrastejo nove rastline. Zato rastejo rastline tudi na najbolj nenavadnih krajih.

Založba: Narava

Še ena zabavna in zanimiva za mlade bralce: *Učimo se zmajščine*; napisal Viki III., Vandalska Vahnja, iz stare norveščine prevedla Cressida Cowell.

Viki III., Vandalska Vahnja, je bil vrhunski mečevalac, zmajski šepetalec in največji vikinški junak vseh časov. Vendar pa Vikijevi spomini segajo v čas, ko je bil čisto navaden deček, ki se je težko znašel v vlogi junaka. V tem tretjem zvezku Vikija zajamejo Rimljani in prvič s strahom obišče gladiatorsko areno. Predstavljajte si čas zmajev – eni večji od gora, so dremali v globinah morja; drugi, manjši od nohta, so poskakovali med vresjem. Predstavljajte si čas vikinških junakov, ko so bili moški moški, bolj moške pa so bile tudi ženske, kosmat prsni koš pa so imeli celo nekateri dojenčki. Zdaj pa si predstavljajte, da ste fant po imenu Viki III., Vandalska Vahnja, ki še nima dvanajstih let in ki se še ni izkazal za tako junaškega, kot bi si njegov oče želel. Majhni ste. Imate rdeče lase. Sicer tega še neveste, vendar vas čaka do zdaj najbolj razburljiv čas v življenju... Založba Učila.

Za odrasle bralce:

Jernej Mlekuž:

Burek.si?!

koncepti/recepti...

Burek v jeziku uživamo še veliko bolj kakor med zobmi. Burek je tako odlična reč za mišljenje, ker se je znašla na kraju našega uživanja. Prikradla se je na mesto pizze in hamburgerja, če govorimo o hitri hrani. Prikradla se je na mesto vampov ali golaža, če govorimo o topli malici. Pritihotapila se

je na privilegirano mesto zgoščene metafore za Balkan v slovenskih navadah. Brez bureka si enako težko zamislimo žargon mladih, domišljijski svet slovenskega šovinizma in retorični arzenal reklamnih agentov zdrave prehrane. Zato je bilo nujno in skrajni čas, da se slovenska humanistična in družboslovna vednost z Jernejem Mlekužem loti bureka: to kratko malo ni več neka poljubna reč med rečmi, ampak je reč, ki je skoz govor zamastila vse. Bi lahko rekli, da ni res, če bi zagledali jutri na sosednjem zidu grafit: »Vse je burek!«?... (iz predgovora)

Delo je predelana doktorska disertacije, ki jo je avtor zagovarjal v okviru Fakultete za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici, na študijskem programu Interkulturni študiji – Primerjalni študij idej in kultur.

Eni mojih najljubših kulinarčnih spominov na študijska leta so vezani na sirni burek na Miklošcevi v Ljubljani... Zdaj ga delam sama.

Založba: Studia Humanitatis.

Jesper Juul:

To sem jaz! Kdo si pa ti?: o bližini, spoštovanju in mejah

med odraslimi in otroki.

Knjiga se ukvarja s tem, čemur bi v starih časih rekli postaviti otroku meje. Knjiga opisuje, kako ljudje drug drugemu – tako do mlajših kot starejših – postavljajo meje, in to tako, da nikomur ne škodi, ampak celo pomaga ustvariti čimboljši odnos.

Avtor je danski družinski terapevt, predavatelj in avtor, pa tudi oče in dedek, ki je že tri desetletja eden vodilnih avtorjev del o vzgoji otrok ter samosvoj in izvrsten zagovornik novih in boljših prijemov. Je avtor številnih knjig s področja družinskega življenja. Njegova prva knjiga za starše z naslovom »Kompetentni otrok« je prevedena v trinajst jezikov in velja za »biblijo« vzgoje.

Gremo na burek.

piše: Ajda Prislan

V prostorih Koroške galerije likovnih umetnosti Slovenj Gradec so javnosti pokazali animacijo **OBELEŽJA HERMANU POTOČNIKU NOORDUNGU** akademskega kiparja **DARKA GOLJE**, ki naj bi stalo v krožišču na obvoznici skozi mesto Slovenj Gradec. Ena od vsebinskih iztočnic za postavitev tega obeležja je torej spomin na Hermana Potočnika Noordunga, katerega rod izvira iz bližine Slovenj Gradca. Avtorju se je zdel to dovolj zanimiv izziv v smislu sodobnih stremeljenj, kjer se je izkazalo, da povezava med umetnostjo in znanostjo nosi čudovite rezultate za širše družbeno okolje. Naslov skulpture Darka Golje je »Iz tehnične sanjarije v tehnično vprašanje in nazaj: ali bomo kdaj dosegli stalnice«. Sam avtor ga razloži: »To je naslov enega od poglavij iz knjige Hermana Potočnika z naslovom Problem vožnje po vesolju, a sem ga malo spremenil, ker sem dodal 'in nazaj'. Zdi se mi namreč prav, da začnemo sanjati malo tudi nazaj, da je ta nazaj lahko nova stimulacija za nove tehnične izume ali kakšne druge vizionarske rešitve.« Avtor skulpture se je pri ustvarjanju izogibal monolitnosti, vertikalnosti v smislu enovitega obeležja ali spomenika, saj jo želi postaviti bolj ambietalno, tudi fragmentirano, da bi predvsem vabilo ne toliko k opazovanju detajlov, ampak k temu, da bi se opazovalec nekoliko zamislil, se povprašal. Obeležje naj bi ga toliko intrigriralo, da bi se celo pozanimal, kaj je ozadje te tehnične tridimenzionalne risbe v tem krožišču.

Marku Košanu, članu žirije, je izbrani predlog Darka Golje zanimiv zato, ker s svojo kompozicijo obvlada relativno velik prostor tega osrednjega otoka v krožišču. V premeru meri kar 32 m, obenem pa cela kompozicija s svojo skeletno strukturo ohranja lahkotnost in ne obremenjuje celotnega prostora. V kroženju okrog teh 'namišljenih' orbit in vesoljskih tirnic se opazovalec lahko idejno preseli v glavo velikega vizionarja

Hermana Potočnika Noordunga. Tema, ki je bila izbrana in predložena sodelujočim avtorjem, se je namreč navezovala na idejni svet Hermana Potočnika, našega znamenitega rojaka.

Zamišljena postavitev s pomočjo sodobne, fragmentarno razcepljene, a zaokrožene likovne pripovedi po mnenju žirije najbolje izpostavlja vizionarske dimenzije Noordungovega »osvajanja vesolja«. Pri Potočnikovem delu niso najpomembnejši njegovi konkretni izumi, temveč temeljno izhodišče njegovega razmišljanja, ki je prepoznalo nujnost osvajanja vesolja kot pozitivno utopijo človeštva. Avtor obeležja je dobro izpeljal zamisel, da za obeležje vizionarju niso smiselne kopije njegovih objektov, temveč predstavitev njegovega idejnega konteksta. Zato projekt Darka Golje v najboljši meri odraža vizionarski svet idej Hermana Potočnika Noordunga, čigar miselno obzorje se je gibalo v sferah zemeljske orbite, v tirnicah drugih planetov osončja in na popotovanju po nedoumljivih prostranstvih vesolja. Sodobna likovna rešitev omogoča slikovite krožne poglede, ki so uravnani skozi namišljene oči samega Noordunga, s čimer postane utopična vizija njegovega monumentalnega razmišljanja prezentna tudi običajnemu gledalcu.

Po besedah Mirka Osojnika iz Koroškega pokrajinskega muzeja Ravne na Koroškem obisk Prežihove bajte, spominskega muzeja pisatelja Prežihovega Voranca, vsako sezono preseže deset tisoč obiskovalcev. S takim obiskom so izredno zadovoljni, saj so bili v statistiki spominskih muzejev na odličnem drugem mestu, takoj za Prešernovo rojstno hišo v Vrbi. Zdaj ko načrtujejo razširitev in dopolnitev muzeja, bo obisk zagotovo spet narasel.

Avgrusta so praznovali obletnico rojstva svojega rojaka, Hotulčana Lovra Kuharja – Prežihovega Voranca. Ta »druženja« z velikim koroškim samorastnikom so vsako leto drugačna. Prvo leto so spomin na Voranca ob 110. obletnici njegovega rojstva počastili s Šipkovo monodramo Svetneči Gašper. Nato so se družili z avtorjem, ki so ga navdihnili Prežihovi junaki, in ta dogodek je poživil kantavtor Milan Kamnik. Leta 2005 so se tesneje približali Prežihovi prvi zbirki Povesti ob 80-letnici njenega izida, Prežihova Ančka je dobila ob bratih svoj informativni pano. Predlansko leto je bilo posvečeno Prežihovi bralni znački, prvi

v Sloveniji, lani pa so še zadnji prazni prostor v biografskem kotičku na bajti zapolnile ilustracije Prežihovih del. Letos sta se skozi ženske like v Prežihovi literaturi predstavili dve avtorici, obe Korošici: dramska umetnica Jerca Mrzel, ki se je lahko spomnimo tudi kot matere Dihurke iz Boja na požiralniku, in slovenistka mag. Marija Irma Vačun Kolar.

Na 6. tradicionalnem srečanju na Prežihovi bajti na Preškem vrhu v Kotljah, ki ga vsako leto avgusta prireja Koroški pokrajinski muzej Ravne na Koroškem, je igralka Jerca Mrzel nastopila z najbolj čustvenim monologom Hudabivške Mete iz Prežihovih Samorastnikov. Govora je bilo O ŽENSKIH LIKIH V PREŽIHOVI LITERATURI. Študijo o njih je pripravila mag. Kolarjeva iz Kotelj. V Prežihovih literarnih delih je okrog 300 ustvarjenih likov, od teh slaba tretjina ženskih, ki so konstitutivni del Prežihovih literarnih del. Pisatelj je motivacije zanje dobil v materinih pripovedih, v literarni izkušnji iz Mohorjevih knjig in jeziku (koroški knjižni različici slovenščine) ter v krščanskem svetu, ki je, po besedah Kolarjeve, ne ločljiv od Prežihovih del. Najprej izstopata monumentalna lika matere in babice v črticah Solzice in Ajdovo strnišče. Tema likoma sledi podoba Hudabivške Mete, matere samohranilke devetih otrok. Mag. Marija Irma Vačun Kolar je svoj govor povzela: »Prežih je bil naprednega svetovnega nazora, zato je tudi krivice žensk doživljal globlje kot ostali ljudje. Tu so še borka za ljubezen Radmanca

v Ljubezni na odoru ali zvita beračica Ajta v romanu Jamnica, ki s svojo jezikovno spretnostjo obvladuje ves kraj in širšo okolico in se miselno postavi nad kraj in ljudi s stavkom: Ni lahko nam siromakom, ko za kos kruha pride-lujemo drugim nebesa, za lastno pokoro nam pa časa zmanjkuje. Kolarjeva zaključuje, da so te misli še danes aktualne.

Na Polhovem mlinu v Šentanelski reki je bila prireditev ob 500. obletnici ROJSTVA PRIMOŽA TRUBARJA, ki so jo poimenovali Lubi bratje inu Slouenci. V počastitev spomina na očeta slovenske knjige je v vlogi Primoža

Trubarja nastopil Anatolij Štern, slavnostni govorci so bili mag. Vinko Ošlak, mlinar – Trubarjev oče Mitja Šipek, srednjeveški pisar je bil Drago Milošević, ljudski plesalci in pevci pa člani Folklorne skupine Šentanel in Šentanelski pauri. V Polhovem mlinu je bila na ogled razstava z naslovom Primož Trubar – postaje življenja v izvedbi Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne. Prikazana je bila Trubarjeva mladost v mlinu, njegova uka žejna leta in čas, ko je bil mlad duhovni pastir v Laškem. Prireditev so pripravili Občina Prevalje, Kulturno društvo Prevalje, Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem, Turistično društvo Šentanel, Kulturno društvo Šentanel, Kulturno društvo Šentanelski pauri ter Sadjarsko društvo MD in Čebelarstvo društvo Prevalje vsako s svojimi domačimi dobrotami.

Vaška skupnost Šmiklavž pri Slovenj Gradcu je praznovala svoj praznik. Tudi zato so ob razvalinah gradu Vodriž – Viderdris pripravili že 18. GRAJSKI PIKNIK. Najprej je bila sveta maša, nato je Kulturno društvo Šmiklavž kot že vrsto let poprej pokazalo gledališko igro izpod peresa domačega avtorja Maksimiljana Kramljaka. Sledilo je tekmovanje v streljanju z lokom in zabava »muzikantov« iz Šentjurja. Ne samo sončno vreme, k razvalinam gradu Vodriž je priljubljenost te že tradicionalne prireditve privabilo veliko število ljudi, med njimi župana MO Slovenj Gradec Matjaža Zanoškarja.

Gledališka skupina KD Šmiklavž je obiskovalce zabavala s Kramljakovo predstavo Piknik po pikniku, ki je nadaljevanje igre z naslovom Nekoč grajski, a danes ... Avtor o njej pove, da so grajski z Viderdrisa prišli na njihov lanski piknik in ker jim je bilo zelo všeč, so letos piknik priredili kar sami. Grajskim – tako lepo srednjeveško in novoveško oblečenim, kot je treba – je prišlo na uho, kaj naj bi se v okolici Vodriža in v Šmiklavžu dogajalo, kaj naj bi se gradilo. Torej, kar je pravkar aktualno. In o tem razpravljajo in se čudijo. Avtor igre Maksimiljan Kramljak potrdi, da je igra smešnica o dogodkih, ki vaščane iz Šmiklavža in okolice tudi v resnici še čakajo.

Na grajskem pikniku, ki je bil hkrati proslava

ob prazniku vaške skupnosti Šmiklavž, so podelili priznanje vaške skupnosti za vsestranski prispevek k razvoju in napredku kraja. Dobila ga je skupina Mladi sveti trije kralji iz Graške Gore. Priznanje so si zaslužili z obhodi po domovih

na predvečere svetih treh kraljev, da ta običaj, za krščanske vernike tretji sveti večer, ne utone v pozabo.

Pred Koroško osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika na Ravnah in v grajskem parku je bila večdnevna, 2. KOROŠKA MEDNARODNA SLIKARSKO-KIPARSKA KOLONIJA RAVNE 2008. Priredilo jo je Kulturno društvo koroških likovnikov Ravne na Koroškem. Zbralo se je 20 domačih likovnikov, prišla sta tudi Nač Geza iz Slovaške in Andraž Freh iz Madžarske. Upodabljali so koroške znamenitosti in pokrajino. Tudi drugi obiskovalci so tam lahko opazovali različne ustvarjalne tehnike in spoznali ustvarjalce. Razstava nastalih del je bila v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika, lesene kiparske skulpture, ki so nekaj časa ostale pred knjižnico, zdaj na prostem krasijo druge ambience v mestu. Predsednik KD koroških likovnikov Ravne Zoran Rožič je izrazil

željo, da bi ta kolonija postala tradicionalna. Podprla jih je Občina Ravne na Koroškem in kar 27 sponzorjev.

Kulturno društvo gozdar Črna na Koroškem in Občina Črna na Koroškem sta priredili tradicionalno mednarodno folklorno srečanje NA GAUDI SE DOBIMO. Letos so ga poimenovali Koroška gauda. Poleg tujih skupin so povabili skupine iz Slovenije, med katerimi je bila tudi Folklorna skupina Tine Rožanc iz Ljubljane. Začelo se je dopoldne, ko so nastopajoče in spremljevalce popeljali na ogled nekaterih črnjanskih zanimivosti. Popoldne so prireditev začeli s povorko po črnjanskih ulicah, nato so folklorne skupine nastopile v dvorani. Pravzaprav se je

prireditev Koroška gauda začela že dan prej v Slovenj Gradcu, kjer sta italijanska folklorna skupina iz San Massima pri Rimu in folklorna skupina Majstrski iz Mislinje nastopili pred dvorcem Rottenthurn. Na festivalu v Črni je bila tudi predse-

dnica Zveze ljudskih tradicijskih skupin Slovenije in predstavnic Slovenije v svetovnem združenju ljudskih tradicijskih skupin Magdalena Tovornik. Župan Občine Črna na

Koroškem Janez

Švab je povedal, da je folklorni festival nadaljevanje nekdanjih prireditev, ki so bile posvečene vozovom, zato je bil ves dan posvečen etnološkim stvarjem, tokrat tudi srečanju starodobnikov (starih avtomobilov in motorjev).

Vcerkvi sv. Vida v Dravogradu je na ogled razstava industrijskega oblikovalca iz Slovenj Gradca DAVORINA HORVATA – OPOJNOST, kjer je moč videti in začutiti odlično sožitje ambience in razstavljenih predmetov. Simbol povezovanja je čaša, kozarec.

Davorin Horvat razstavlja takšne prefinjene izdelke iz nerjavečega jekla, za katerega pravi, da je zlahka material v osnovi hladen. Poliran do visokega sijaja lahko zaživi kot izjemno topel. Tokrat razstavljeni uporabni predmeti se izogonejo ustaljeni komunikaciji na trgu, saj se posamezniku približajo skozi zgodbo pretakanja preteklosti

in prihodnosti. Umestitev v specifično okolje poveča njihovo senzibilnost, moč pripovedi in poudarja zlahkosti njihove uporabe.

Pivsko posodje ima nedvomno dolgo zgodovino. Prvo univerzalno posodo sta

predstavljali v prgišče sklenjeni dlani, s katerima je človek zajemal in pil. Iz te praforme so izšle vse osnovne oblike, ki jih danes poznamo. Že v predantičnih in antičnih civilizacijah so dosegli izjemno raven v oblikovanju pivskega posodja. Na otvoritvi razstave je o Horvatomih delih spregovorila tudi Maja Kržišnik.

Saksofonistka Betka Bizjak Kotnik iz Dravograda je zaigrala skladbe skladatelja Bora Turela. Tudi ona je kot Davorin Horvat za svoje uspehe prejela študentsko Prešernovo nagrado. Po študiju v Ljubljani se je izpopolnjevala še v Franciji, zdaj poučuje na Srednji glasbeni in baletni šoli v Ljubljani. Pretekli mesec sta skupaj z Dravograjčanko pianistko Milanko Črešnik nastopili s celovečernim recitalom v Slovenski filharmoniji.

Turška pravljica 3. del

Erika Hriberšek

Pogled na staro Antalyo

Antalya se je razvila iz antičnega mesta Perge, ki so ga ustanovili grški priseljenci leta 1000 pred našim štetjem, ko so želeli zavzeti mesto Side. Poimenovali so ga Attalleia po Attalusu II. iz Pergamona. Današnje ime je mesto dobilo v 13. stoletju. V tisočletni zgodovini so mesto zasedale in osvobajale mnoge civilizacije. Zato je bil tudi za nas svojevrstno doživetje stari del mesta, imenovan Kaleiçi.

Reka Carpuscaldrant se sredi nove Antalye s slapom izliva v Sredozemsko morje

Iz avtobusa smo izstopili pri spomeniku Atatürku in se iz modernega mesta podali v staro mestno jedro. Ta dva svetova ločijo Hadrijanova vrata iz 2. st. pr. n. š. Zgradili so jih Rimljani v čast cesarja Hadrijana, ko je obiskal mesto. Naše raziskovanje starega mesta se je začelo pri simbolu Antalye, rebrastem 38 m visokem minaretu iz rdeče opeke. To je ostanek mošeje, ki jo je v 13. stoletju dal zgraditi seldžuški sultan. Poleg njega je delno ohranjena medresa, ki prav tako spada v seldžuški čas. Ta naj ne bi bila samo visoka verska šola, ampak prva univerza na tem ozemlju. Sprehod nadaljujemo po ozkih tlakovanih ulicah, ki so polne trgovinic s spominki, kavarn in majhnih hotelov. Vse pa je v starih osmanskih hišah. Tako ime države kot ljudstva in tudi večstoletnega obdobja izvira od sultana Osmana I., ki se je leta 1290 odcepil od Seldžukov kot prvotnega na turškem ozemlju

Stari minaret

naseljenega mongolskega ljudstva in ustanovil osmansko carstvo. Po teh ulicah in uličicah začutiš tisti pravi turški utrip. Uživam v arhitekturi, jo fotografiram, kakor tudi pisano ponudbo trgovinic. Ta verjetno niti ni toliko drugačna od ponudbe v sodobnih hotelskih naseljih ali na bazarjih, pa vendar zaradi ambianta ponuja nekaj več. Najbolj me prevzame dekoracija pisanih turških slaščic in začimb.

Iz osmanskega sveta stopimo nazaj k Rimljanom in v center starega dela mesta, v rimsko пристanišče, ki je danes preurejeno v marino. Dež se ponovno okrepi, tako da nekaj časa vedrimo pod velikim drevesom in od tam občudujemo ladje. Vmes nam Hasan pripoveduje še o drugih znamenitostih mesta, kjer je vsako zgodovinsko obdobje pustilo nekaj za sabo. Ko dež poneha, se povzpemo do rimskega obzidja, ki ob morju pod sabo skriva lepe peščene plaže. Zvemo, da se v starem mestu nahajajo tri mošeje. Najbolj znana je Kesik Minare, ki ima zanimiv zgodovinski razvoj. V 2. stoletju je tam bil rimski tempelj, ki so ga Bizantinci spremenili v cerkev Device Marije. V arabski vojni v 7. stoletju je bila cerkev delno uničena, nato pa so jo Seldžuki v 13. stoletju spremenili v mošejo. Okrog nje je obzidje. Pokaže nam tudi vzorčni primer bogatejše osmanske hiše, s pročeljem na ulico. Njeno pritličje je bilo namenjeno skladiščenju vsega potrebnega za funkcioniranje družine. V prvem nadstropju so bili bivalni prostori za množično družino, zadaj za vsem pa prostori za služinčad. Vodič nam spotoma razloži še smisel minareta. Če bi se muzejinovalo klicanja k molitvi odvijalo na tleh, bi ga slišalo le okoliško prebivalstvo, ker pa se to dogaja na višini, ga sliši vse mesto.

Ob prestopu iz starega v nov svet smo ponovno vrženi v vrvež avtomobilov. Do dogovorjenega časa za odhod se sprehodimo še do bližnjega bazarja. Vmes opazim spomenik Attalasu II., ustanovitelju Antalye, ki ga seveda fotografiram. Na bazarju končno najdem tudi stranišče. Simpatičen fantič me pred vhodom opozori, da moram za to plačati 1 turško liro ali 70 centov. Dam mu 1 in ko bi mi moral vrniti 30 centov, hitro obrne glavo v drugo stran in me ne pozna več. Nasmehnem se tej dobro znani navadi in izkoristim ponudbo stranišča, ki je tudi tukaj kot povsod drugod v Turčiji neverjetno čisto.

Še vedno dežuje in tudi mrači se že, ko z avtobusom potujemo proti našemu naslednjemu hotelu v kraju Kiriş blizu Kemerja. Štirje povratniki ugotovimo, da smo lansko leto že bili v tem kraju, saj so prav v hotelu Limra, kjer bomo nameščeni, lansko leto vzporedno z nami bivali nekateri Slovenci. Skupaj smo namreč odhajali na izlete in avtobusi so se vedno gibali med našo Gelidonyo in hotelom Limra, ki pa smo ga vedno videli le od zunaj. Vstop v recepcijo je ponudil pravi futuristični pogled. Kot da smo v nekem fantazijskem svetu. Do sobe v depandansi prideva šele po dolgih pokritih hodnikih. Ta je velika in ponuja vso udobje hotela višje kategorije. Vstop v jedilnico takoj ponudi primerjavo s prejšnjim hotelom Arcadia. Ta je

nepregledno velika. Spet se bo treba navaditi na sistem neskončne ponudbe hrane. Velika gneča je in v začetku se malo težje znajdemo v prostoru. Na zdravje, množični turizem! Gnečo potencirajo nevzgojeni, predvsem rusko govoreči turisti, ki ne upoštevajo urejenega pristopa k jemanju hrane in so tudi sicer zelo objestni. Hrano v velikih količinah puščajo po krožnikih, kar marsikoga med nami zmoti. Ampak tudi to so dejstva, ki jih bo treba sprejeti.

Jutranje raziskovanje hotelskega kompleksa ponovno preseneti. Ta je še večji in lepši od Arcadie, predvsem pa novejši. Očitno pa oba spadata v isto verigo hotelov, ki sodobnemu turistu nudijo vse, kar potrebuje. Arhitektura glavne hotelske stavbe me s svojimi terasastimi nadstropji spominja na hotel Emona v Bernardinu. Do dobro označenih sob v depandansah vodijo pokriti hodniki. Od vsepovsod je mogoče priti k množici bazenov, barov, restavracij, trgovinic, lepo urejene plaže, ki je tukaj prodnata, in do velikanke restavracije. V čisti in urejeni okolici poleg bazenov, ki so speljani v zanimivih neravnih linijah, presenečajo še drugi vodni motivi – potočki in ribniki z ribami. Za detajle so uporabljeni avtohtoni materiali, predvsem lepi okrogli kamni in les. Prijaznost urejene okolice pa v sozvočju dopolnjuje zeleno in cvetoče sredozemsko rastlinje in agrumi, ki so v polnem zorenju. Popolna ponudba, ki je zasnovana na množičnem instant turizmu. Če ostaneš v hotelskem kompleksu, se enostavno prepustiš dogajanju v njem in skušaš kar najbolj izkoristiti neštete možnosti razvajanja. Ker nam je vreme zopet naklonjeno, se prijetno družimo na plaži, saj se bomo naslednji dan odpravili na fakultativno potepanje.

Hasana nadomešča drugi predstavnik agencije, pri katerem se prijavimo za izlet. Pri tem pa nastane nekaj težav. V programu agencije piše, da si bomo ogledali antično mesto Olympos z ostanki nekdanjega пристanišča. Kraj nam je lansko leto od daleč pokazal Mehmet, ko smo potovali v Myro. Zato smo predvsem štirje povratniki zmedeni, saj nam tokrat pripovedujejo, da ne gremo v ampak na Olympos, kamor se bo potrebno povzpeti s približno pol ure hoje. Podatek preverimo še v nemškem besedilu programa, ki pa je enak slovenskemu. Za izlet se nas odloči polovica. Drugi bodo uživali v hotelski ponudbi. Ob prihodu v sobo naju preseneti dekoracija na postelji. Sobarica je iz brisač naredila dva laboda in ju postavila na postelji. Ob enem pa je bil narejen še srček iz cvetov bugenvilije. Prisrčno in toplo presenečenje, ki mu bo zjutraj seveda sledil bakšiš.

Zadrego z v ali na Olympos reši Hasan, ko nam na avtobusu razloži, da gre za dva povsem različna kraja na razdalji približno 50 km. Nekoč znamenito antično mesto Olympos leži blizu kraja Kumluca, kjer nas je vodila lanska pot v Demre in Myro. Vendar naj bi tam videli le več ali manj naokrog raztresenih ruševin. Večja atrakcija tistega kraja pa je kamp s hišami na drevesih ob lepi plaži v neokrnjeni čisti naravi. Nad mestom Olympos v notranjosti oziroma v gorski soteski narodnega

Pisana ponudba zelišč v stari Antalyi

parka pa je gora Olympos, na pobočju katere že od nekdaj gori ogenj. Ker bodo tudi naslednji dan v programu arheološke znamenitosti v Demre in Myri, Hasan predlaga, da bi tokrat povezali zgodovino s pridihom mitologije in lepo naravo. Pa tudi vreme se zopet malo kisa in po vodičevih informacijah tudi siceršnja atraktivnost kampa v Olymposu ne bi bila prava. Tistega je mogoče povsem doživeti le v sončnem vremenu, topli vodi in bos.

Pred nami je kar nekaj vožnje, zato nam Hasan zopet postreže s kopico podatkov o Likiji in Olymposu, ki v stari grščini pomeni visoka gora. Zanimiv je podatek, da je krajev in gora s tem imenom kar 17. Trije so v Grčiji in kar 14 jih je v Anatoliji. Likijski Olympos, na pobočju katerega bomo doživeli tudi večni ogenj, je visok 2563 m. Pa tudi sicer je pokrajina Likija s svojo obalo pravi zgodovinski biser, saj premore 72 antičnih krajev ali mest. Olympos naj bi po Hasanovem pripovedovanju ustanovili kolonisti z Rodosa po trojanski vojni. Vendar ne z bojevanjem, ampak s trgovanjem posušenih rib, ki jih na tem območju niso poznali. Med antičnimi mesti so obstajale razlike z ozirom na njihovo bogastvo. Bogatejši sta bili tudi Olympos in Myra. Obe antični mesti sta imeli po 3 volilne pravice in lahko sta kovali denar. Kako so antična mesta bogatela, obstajata dve zgodovinski razlagi. Po eni razlagi naj bi bila to sposobnost trgovanja z barantanjem, po drugi pa vera. Ker vsako mesto ni imelo verskega objekta, so vanj poleg darovanj prinašali tudi 10-odstotne davke verniki iz drugih krajev. Bogata obalna mesta pa so bila skozi zgodovinska obdobja vedno tarča piratov, ki so prihajali iz Kilikije. 78 let pred Kristusom so bili pirati premagani in Olympos je postal rimski. V prvem stoletju po Kristusu je sledilo

krvavo obdobje zatiranja krščanstva, v 3. stoletju pa ponovno ropanje piratov in obubožanje mesta. Na likijski gori Olympos pa kljub imenu naj ne bi vladal najvišji grški bog Zeus, ampak njegov in Herin sin Hefajst oziroma rimski bog Vulcanus. Slednji je namreč obdržal vse vloge grškega boga kovaštva in ognja.

Preden se podamo na pot k večnemu ognju in kraju, kjer naj bi bila ubita mitološka pošast Himera, nas Hasan popelje po rodovitni soteski do manjše vaške mošeje. Pred vstopom se sezujemo, ker pa smo sami, ženske v notranjosti lahko ostanemo brez rut. Notranjost je sicer skromna, vendar ima vse zakonitosti muslimanskega verskega objekta. Ker je v Turčiji že Atatürk strogo ločil vero od države, je v času turške republike, torej od leta 1923 do danes, država financirala izgradnjo le ene mošeje, in to v Beleku. V mošeji nas nihče ne moti, zato nam Hasan podrobneje razloži islam. Ta ima 5 stebrov, ki jih vsebuje sveta knjiga Koran, in sicer: vsak musliman mora 5-krat dnevno moliti, 1-krat v življenju opraviti romanje v Meko, držati ramadan, darovati in verovati v enega boga.

Molitev se ne izvaja samo v mošeji, ampak povsod, kjer se vernik nahaja ob času, ko mora moliti (doma, na njivi ...). Pred vsako molitvijo si je potrebno umiti roke, nato se z desno roko izperejo usta, nos in celoten obraz, vse po trikrat. Če voda v času pred molitvijo ni dostopna, se umivanje nakaže simbolno z gesto. Umivanje je nekakšen higienski obred, sama molitev pa meditacija povezana z razgibavanjem celega telesa. K njej se je namreč treba skloniti na kolena. Če ima kdo zdravstvene težave, na primer s srcem, napravi najprej dvajsetkrat dvig na prste in se šele potem skloni na kolena. Pri tem se razgibajo vsi sklepi, telo pa se fizično in duhovno okrepi. Molitev poteka ob sončnem vzhodu, opoldne, popoldne, ob zatonu sonca in zvečer. Na deželi se je na primer začelo življenje ob sončnem vzhodu z molitvijo, ki ji je sledilo delo. Dopoldne je bil manjši premor za telesni počitek, potem je sledila približno petminutna molitev oziroma meditacija. Po kosilu so delali še štiri ure, ko je zopet sledila pavza z molitvijo. Potem še dve uri dela in ob zatonu sonca ponovna molitev. Po večerji in pred spanjem sledi najdaljša molitev, ki traja 8 do 10 minut. Tudi poklekanje in sklanjanje je smiselno. Zjutraj ga je treba izvesti dvakrat, opoldne štirikrat in zvečer osemkrat in predvsem zaradi večernega

razgibavanja telesa sta tako počutje kot prebava boljša. V mošejah molitev poteka ločeno. Moški so spodaj, ženske pa na galeriji. Ob navadnih dnevih imam ali mujezin molita spodaj, ob praznikih pa na sedmi stopnici. Pri tem gre za simboliko sedme etaže, saj so naprej od nje bogovi. Ob petkih se ne pogovarjajo. Na ta dan imam moli naprej, verniki pa ponavljajo za njim. Na vprašanje, koliko vernikov spoštuje vse zakonitosti, nam Hasan pove, da 15 % vernikov moli petkrat dnevno. To so predvsem starejši ljudje. 50 % jih hodi ob petkih v mošeje. Lahko bi rekli, da verni musliman v povprečju moli vsaj 1-krat tedensko.

Potovanje v Meko naj bi se zgodilo enkrat v življenju vsakega muslimana, tako moškega kot ženske. Za to pa je potrebno imeti denar. Če ga nimaš, ga je potrebno privarčevati, saj zanj ne smeš vzeti kredita. V sodobnem času se že dogaja opuščanje romanja.

Ramadan je post, ki traja od vzhoda do zahoda sonca. V tem času se ne sme ne jesti, ne piti in ne kaditi. Za zelo stare ljudi, diabetike ali bolnike, ki ne smejo stradati, ramadan ne velja.

Darovanje mora opraviti vsak musliman enkrat letno v drugem tednu ramadana. Takrat ko je ves dan sam lačen se najlažje prepriča, kako je tistim ljudem, ki so večkrat lačni ali tudi sicer revni. Darovi so direktni in brez posrednikov, kot so na primer pri nas Rdeči križ ali Karitas.

Če slučajno ne poznaš nobenega reveža, ki bi ga direktno obdaroval, daš svoj prispevek mujezinu, ki pozna reveže in jim darove razdeli. Na naše vprašanje, kaj če tega ne stori, nam Hasan odgovori. To je njegova stvar. Glavno je, da je tvoja vest čista.

Preden odidemo iz mošeje, prijateljico Evo zanima, ali je v Turčiji tudi kaj Židov. Dobi podatek, da približno 1 % in da v glavnem živijo v Izmirju, kjer imajo tudi svojo šolo. Gre za turške državljane, ki so Židje po nacionalnosti in veroizpovedi. Sinagogo pa imajo tudi v Antalyi.

Očitno ima naš vodič rad naravo, saj nas nenehno opozarja na zanimivo rastlinje. Pred mošejo nam pokaže drevo avokadovca in na njem nekaj zrelih sadežev. Zanimivo. Mislim, da nas je večina, ki smo tako drevo kot njegove plodove v naravi videli prvič.

Mamljive turške slaščice v stari Antalyi

Stara osmanska arhitektura

Ulična glasba v stari Antalyi

Pot nadaljujemo po zeleni soteski, kjer doživimo turško podeželje. Vidimo očitno zelo rodovitno zemljo za zelenjadarstvo in bogate nasade agrumov, predvsem citrusov. Parkiramo pri smerokazu za Chimairo (Himero) in začnemo vzpon na pobočje kakšnih osemsto metrov visoko. Pri vzponu imam precej težav, vendar mi Ankini nasveti za dihanje s prepono zelo pomagajo. Ves trud je poplačan na cilju, ko se nam kot nekakšna dobrodošlica po skalnatem pobočju zasveti množica plamenčkov, ki gorijo dobesedno iz kamna. Svojevrstno doživetje, za katerega se je splačalo potruditi. Kot otroci tekamo od enega do drugega. Seveda vse zabeležimo s fotoaparati. Šele ko doživiš ogenj na enem od Olymposov, ti je bližja tudi simbolika olimpijskega

Vzorno urejen hotelski kompleks

ognja. Zanima me, če je ta Olympos morda kaj v zvezi s Prometejem, ki je bogovom ukradel ogenj in ga v trsu prinesel ljudem. Hasan pove, da obstaja tudi ta varianta. V mitologiji pa je tako ali tako vse mogoče.

Poleg večnega ognja pa smo na pobočju Olymposa želeli videti ostanke verskega objekta iz obdobja krščanstva, na katerem so še vidni njegovi simboli, predvsem pa zaradi Himere, mitološke pošasti, ki je imela kozjo glavo, levje telo in kačji oziroma zmajski rep. Ubil naj bi jo junak Belerofon ravno na tem mestu. Zgodba, ki nam jo pove Hasan, je naslednja: Junaku Belerofonu, ki naj bi izhajal iz Pozejdovine družine, se je na lovu zgodila nesreča in je nekoga ubil. Zato je moral zapustiti svoje mesto. Zbežal je preko Taurusa v mesto Termesos. Kralju Termesosa je povedal svojo zgodbo in ga zaprosil za dovoljenje, da si tam zgradi hišo. Ker je kralj poznal njegova junaštva, ga je z veseljem sprejel v svoje mesto. V lepega junaka pa se je zagledala kraljica, ki si je zaželela tudi njegove intimne bližine. Belerofon jo je zavrnil, saj ni hotel

zlorabiti kraljevega gostoljubja. Zaradi užaljenosti je kraljica možu povedala lažno zgodbo, v kateri naj bi bil Belerofon tisti, ki jo je hotel tudi telesno osvojiti. Seveda je temu sledila kazen. Kralj je bil pripravljen Belerofona pustiti pri življenju le, če bo ubil pošast Himero. Čeprav je bil velik junak, se je te naloge zelo bal, zato je molil k Zevsu. Bogovi pa so poznali resnico o kraljici in Belerofonu, zato mu je Zevs poslal krilatega konja Pegaza in puščico, ki je bila pravzaprav strela. S pomočjo bogov si je z izpolnjenjo nalogo rešil življenje. Himeri naj bi bila pokopana ravno na mestu, kjer smo stali ob Hasanovem pripovedovanju zgodbe. Belerofonovo življenje se je nadaljevalo s poroko s kraljično Olymposo, s katero je imel tri hčuke. Ena od njih, Laudiana, je iz zveze z Zevsom rodila legendarnega junaka iz trojanske vojne, Strabona.

Ob vseh teh zgodbah mi spomin nehote zaplava v zdaj že zelo davni prvi razred soboške gimnazije, ko nam je pri urah zgodovine profesor Močan, iz pol sedečega položaja na katedru, sproščeno pripovedoval neskončne zgodbe o grških bogovih. Njegova motivacija je bila tako popolna, da smo bili vedno jezni na zvonec, ki je nasilno prekinil nizanje nam do tedaj neznanih imen in z njimi povezanih zgodb ter po profesorjevem odhodu iz razreda še vedno nekaj časa sedeli z odprtimi usti.

Pot navzdol ni problematična, zato se lahko bolj posvetim opazovanju okolice. Skalnata pobočja so porasla z drevjem in grmičevjem, precej je tudi dišečega sredozemskega rastlinja. Od vsega pa so najlepše cvetoče ciklame.

Hasan nam pred kosilom pripravi še eno presenečenje. Obiščemo namreč podružnično

Če se ne moreš odločiti, pri katerem od številnih bazenov se boš pustil razvajati, stopiš nekaj korakov naprej - do morja

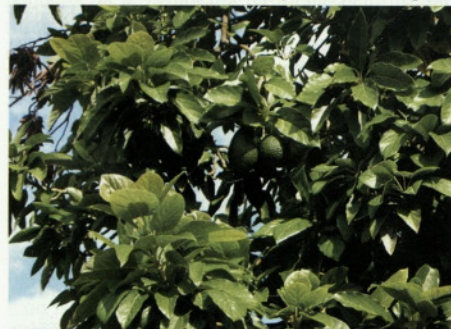
osnovno šolo v bližnji vasi Ulupinar, kjer nam najprej naproti pride simpatičen fantič v modri šolski uniformi in nas kot kakšen gospodar pozdravi: »Hello!« Potem se pred nami pojavi skupina petih škrbastih deklic, prav tako v modrih oblekah z belimi ovratniki. Z rokami se držijo okrog vratu, se vrtijo, hihitajo in prav tako pozdravijo s: »Hello!« Prisrčno, sproščeno. Očitno imajo odmor. Prijateljica Anka, do nedavnega ravnateljica največje soboške osnovne šole, sedaj skupaj z večino tokratnih popotnikov zadovoljna upokojenka, se ob pogledu na razigrano otročad, simpatično malo šolsko stavbo z igriščem in lepo urejeno okolico, najbolj razneži. To je prava turška podeželska šola, ki jo obiskuje 32 učencev od prvega do četrtega razreda. Tukaj pouk poteka kombinirano. Otroci začno hoditi v osnovno šolo s šestimi leti in jo obiskujejo devet let. Leta 2010 naj bi v Turčiji prešli na 11-letno osnovno šolo. Vstopimo v zgradbo, pred katero je obvezen Atatürkov spomenik. Sprejmeta nas dva učitelja in nam najprej pokažeta učilnico prvega in drugega razreda, kjer opazimo pravo delovno vzdušje s po klopeh odprtimi zvezki in učbeniki.

Oprema je enostavna s pečo na trda goriva, poleg klasičnih in izdelanih učil za elementarni pouk pa vidimo tudi dva računalnika in televizor. Učitelj, ki ostane z nami, je mlad, lep in urejen tudi s kravato. Drugi se očitno pridruži otrokom na dvorišču in jih umiri, saj v času našega obiska od zunaj ne slišimo nobenega otroškega glasu, kaj šele kričanja. Hasan nam v učilnici priredi mali pouk turške abecede in nam pokaže tudi fotografijo, kako se je Atatürk učil latinske pisave. V sosednji učilnici, ki je podobno opremljena kot prva, pa so že zahtevnejše vsebine. Poleg obveznih tem iz Atatürkovega življenja in dela vidimo že učila za geografijo, biologijo, nekaj etnoloških vsebin itd. Hasan se ob zemljevidu Turčije spet razgovori o svoji veliki državi in predvsem o Atatürku. Pri zgodovinskih podatkih mu izdatno pomaga učitelj.

Zadovoljni smo, da nam je bilo omogočeno to nepozabno doživetje. Žal nam je, da nimamo s sabo kar koli, kar bi lahko dali otrokom, bombonov ali kaj podobnega, zato zanje zberemo nekaj denarja in ga damo učitelju. Poslovimo se in otrokom pomahamo v slovo. Ustavimo se še na bližnji plaži, ki nas v tej čudoviti dolini pod Olymposom zopet preseneti s svojo prodnato širino in čistim morjem.

Pot nadaljujemo po prvobitni pokrajini v kraj, ki je znan po gojenju postrvi in kjer nas čaka kosilo. Vmes nas Hasan opozori na bližnji hotel, kjer se gredo ekološki turizem. Cene aranžmajev so tam precej višje, saj naj bi ponujali le ekološko neoporečno pridelano hrano. Iskreno pa nam prizna, da tudi sam dvomi o tem, da je tam vsak ponujeni paradizičnik pridelan ekološko neoporečno z ozirom na intenzivno zelenjadarstvo v okolici.

Prispemo v zanimivo sotesko, kjer nas ob izstopu iz

Avokadovec in plodovi na njem

avtobusa pozdravi šumenje vode. Lačni smo, zato se najprej odpravimo v leseno stavbo s simpatično urejeno restavracijo. Za njo tudi v tej divjini najdemo neoporečno čiste in urejene sanitarije, ki se jih ne bi sramoval noben sodoben hotel pri nas. Za premostitev prve lakote nam prinesejo nekakšne lepinje, ki so sveže pečene in postrežene na lesenih deščicah. Potem dobimo zelo dobre ocvrte s sirom in potem ... njam, njam ... sveže pečene postrvi, ki še cvrčijo v posameznih keramičnih pekačih, ko nam jih v njih prinesejo na mizo. Razprli so jih, iz njih pobrali kosti in spekli skupaj z obilo čebule in paradiznika. Zanimivo, ni kaj!

Pred povratkom v Kirış se dalj časa zadržimo ob bazenih z gojenimi postrvmi, ki mrgolijo v njih. Vidimo tudi pravo modro postrv. Vse skupaj spremlja šumenje vode, ki jo črpajo iz okoliških s čisto vodo bogatih potokov in spuščajo v bazene, da imajo ribe vedno svežo vodo. Mimo teče še potok, kjer so glavne prebivalke race in račke, ob njem pa narejena lesena terasa za gastronomske užitke ob lepem vremenu.

Notranjost vaške mošeje je skromna

Po končanem izletu najdemo drugo polovico sopotnikov v hotelskem kompleksu prav tako dobro razpoloženih. Kakor se spodobi za vsak dopust so uživali v skladu s svojimi željami in potrebami.

Neverjetno. Že je predzadnji dan našega turškega razvajanja. Na fakultativni izlet v Demre in Myro se tokrat spet odpravi polovica naše skupine v malo drugačni zasedbi. Vsi štirje, ki smo te kraje doživeli

Na pogorju Olympos iz zemlje gori nešteto takih plamenčkov.

lansko leto, ostanemo v Kirišu in se z ostalimi s taksijem se odpravimo v Kemer. Iznajdljivi taksist nas vseh osem stlači v en avto in zaračuna 12. Tudi to je svojevrstno doživetje. Z malo nostalgije se damo zapeljati do hotela Gelidonya, se pred njim fotografiramo in sprehodimo do plaže čez cesto. Opravimo še nekaj nakupov in potep po ulicah Kemerja zaključimo na trgu Atatürka. Tudi letos v razgledni stolp lahko pridemo le do prve etaže. Škoda.

Po vrnitvi v hotelski sobi najdeva vljudno opozorilo, da je 10. november dan smrti Mustafa Kemala Atatürka, utemeljitelja sodobne Turčije. Zato mu bo naslednji dan ob 9.05 posvečena minuta molka, v Lobby baru pa bo odprta tudi spominska knjiga, kamor lahko zapišemo svoje misli.

Sobota je in naša turška pravljica se bo počasi iztekla. Po zajtrku pripeljemo kovčke v recepcijo in ravno ko občudujemo Martino lepo in nenavadno usnjeno torbico, zatuli sirena. Vso osebje v trenutku obstane sredi dela. Zbrani turisti smo v začetku malo zmedeni, potem se spomnimo na prijazno opozorilo, ki smo ga našli v sobi in dokaj hitro

Pred vsako mošejo je objekt za umivanje

sledimo zaposlenim. Ko sirena utihne, se iz Lobby bara ob recepciji zasliši turška himna, ki jo z velikim zanosom poje hotelsko osebje, ki je takrat v službi. Na komemoraciji seveda ne manjka turška zastava, Atatürkova fotografija in že prej omenjena spominska knjiga. Vsi zaposleni pa imajo na prsih pripete male črno bele Atatürkove fotografije.

Ker je vsa naša skupina še iz časov nekdanje Jugoslavije, se takoj spomnimo na 4. maj, ko smo tudi pri nas do osamosvojitve ob vklopljeni sireni

Pred šolo v Ulupinaru nas pričakajo razigrani šolarji

obstali in se, kjer koli nas je to doletelo, z minuto molka poklonili spomenu Josipa Broza Tita. Le štirim mladim slovenskim študentom ceremonija ne gre v račun. Je pa toliko bolj ganljiv jok ene od deklic iz te skupine, ki še ne bi šla domov, saj ji je bilo neizmerno lepo. Fant jo boža in ji obljubi, da jo bo še kdaj pripeljal sem.

Poslovimo se od našega prijaznega Hasana in se z avtobusom odpravimo proti Antalyi. Letališke formalnosti opravimo brez težav, čeprav je naša prtljaga kar zajetnejša in težja, kot je bila na poti

Cvrčeca postrv pred zaključkom izleta nam je bila v popoln užitek

Vaška šola v Ulupinaru

v Turčijo. Pa tudi dvojna rentgenska kontrola ne zazna česa pregrešnega. Let proti avstrijskemu Grazu je lep, miren. Sedim pri oknu in opazujem pokrajino pod sabo, ko se toliko spustimo, da je to mogoče.

Srečna sem, ko pod sabo opazim grad na Goričkem in sotinski kamnolom.

Prijazen šofer našega mini avtobusa, ki nas pričaka pri izhodu iz letališke stavbe, takoj ugotovi, da smo v Turčiji intenzivno zapravljali. Tri kovčke mora

namreč postaviti kar med sedeže, saj v prtljazniku zanje ni prostora.

Potem pa ... domače mesto in slovo. Bilo nam je lepo, si rečemo. Morda pa še kdaj?

Vseeno je prijetno zopet vstopiti v toplo zavetje doma, čeprav me na mizi v kabinetu pričaka zajeten kup pošte, v kuhinji pa na pol prazen hladilnik. Kaj če bi res upoštevala prijateljev nasvet in tudi doma na roki nosila prepoznavno plastično zapetnico za »all inclusiv« ponudbo. Pa saj! Imam jo tudi doma. Le zanj moram sama poskrbeti.

Tako!

Doživeto je zapisano. Obširno, zelo obširno. Nastal je nekakšen triptih, saj so bila srečanja s Turčijo vsako po svoje predragocena, da bi katero od njih lahko prezrla. Vse skupaj pa bi ostalo torzo brez pomoči prijatelja Marjana, ki ima večinsko zaslugo pri mojem zapisovanju podatkov s simultanim prevajanjem iz nemščine. Hvala, Marjan!

V Murski Soboti, 2. decembra 2007
KONEC

november 2008

OVEN

Pred vami je mesec, v katerem ne bo šlo kot bi moralo. Želeli si boste nežnosti in pozornosti, vendar boste obremenjeni z nesmiselnimi sumničeni in strahovi. V prvi polovici meseca boste lahko uspešno potovali in delali izpite. Tudi v ljubezni vas čakajo prijetni trenutki. Po 13. novembru pa odnosi z bližnjimi ne bodo več skladni. V napetih situacijah boste težko obdržali trezno glavo, s tem pa boste najbolj škodili sami sebi. Bodite previdni, spor z avtoritetami bi lahko imel dolgoročne posledice.

BIK

V začetku meseca bo prisotnih nekaj več napetosti, mučilo vas bo slabo spanje in nervoza, zaradi česar bi lahko celo shujšali. Do partnerja boste netolerantni in ljubosumni, do sodelavcev pa preveč kritični in zahtevni. Vsako pripombo boste vzeli kot napad nase. V drugi polovici meseca boste videti lepše in se tudi bolje počutili. Družabno življenje bo pestro, veliko boste potovali in ustvarjali nova poznanstva. Optimistični boste, poslovne omejitve boste videli kot prehodne. V ljubezni boste reagirali instinktivno in ne boste se zmotili.

DVOJČKA

V prvi polovici meseca boste precej nemirni in nervozni. Zmedene misli vam bodo odvrčale pozornost od obveznosti in posla. Drugi ljudje bodo imeli veliko vlogo v vašem življenju, zelo važno vam bo, kako boste videti in kar preveč pozornosti boste posvetili oblekam in oblačenju. Ugotovili boste, kako vas okolica doživlja in kaj si o vas misli. Če gre za trač, ga ne jemljite preveč resno, vseeno pa malo razmislite, kako vas vidijo drugi. Največ težav bodo imeli tisti, ki imate tajno zvezo, saj se bodo širile govorice o vas in o vašem ljubimcu. Posebno po 12. novembru bi se lahko zapletli s skrivnostno osebo.

RAK

V tem obdobju se bodo zgodili pomembni astralni dogodki, ki bodo botrovali mnogim spremembam v vašem življenju, predvsem pa v partnerstvu. V drugi polovici meseca boste dali svoj odnos pod drobnogled. Zelo nemirni in nervozni boste, željni sprememb, vendar čas za spremembe ne bo primeren. Posamezni prijatelji in poslovni sodelavci vas bodo ugodno presenetili s svojo nesebično pomočjo in z zaupanjem. Kontrolirajte svoja čustva, ne uvajajte sprememb, ker vam bo kasneje žal. Če nameravate zaključiti zvezo, dobro razmislite o negativnih posledicah in nikar ne hitite.

LEV

Zadovoljni boste, dobro s svojim videzom boste zadovoljni in vse vam bo šlo od rok. Če ste imeli zdravstvene težave, boste sredi meseca našli način, kako jih rešiti. Znanci vam bodo naklonjeni, v službi vas bo tudi spremljala sreča. Lahko bi dobili celo pohvalo za nekaj, kar niste naredili sami. Kljub moralni dilemi, boste sprejeli pohvalo in nagrado. Ljubezen vam bo mnogo pomenila, ljubljeno osebo boste bolj spoznali in vse kar boste odkrili, vam bo zelo všeč. Komunikacija bo izvrstna. Odnosi v zakonu so šli skozi fazo prečiščevanja in če ste uspeli obdržati partnerja, lahko zdaj uživate v družinskem vzdušju. Z veseljem boste pomagali nekemu sorodniku.

DEVICA

Pod bremeni obveznosti in visokih pričakovanj boste napeti in nervozni. Hitro se boste vznemirili, vse vas bo metalo iz tira. Kontakte s prijatelji boste zmanjšali na minimum, družili se boste samo s tistimi, ki vam lahko pomagajo na kakršenkoli način. Nekateri bodo resno jezni na vas. V ljubezni boste kritizirali partnerja. Če se želite izogniti njegovemu ignoriranju, se kontrolirajte preden kaj rečete. Konec meseca boste rešili neke poslovne obveznosti, zato se bo vaše razpoloženje popravilo. Manj obremenjeni boste z malenkostmi, ki vas redno vznemirjajo. Pazite se viroz in vnetij, saj bo vaš imunski sistem oslavljen.

TEHTNICA

Vaša ljubezenska sreča bo popolna. Če boste v november zakorakali z mislimi na osebo, ki vam dosti pomeni, se lahko nadejate uspehov. Ta oseba vam bo pokazala, da ste ji všeč. Vezani bodo s partnerjem vzpostavili skladnost, probleme boste uspešno reševali. Družabno življenje bo bogato. Obiskovali boste koncerte, gledališča in raznovrstne prireditve, sploh če niste več najmlajši. Situacija v poslih bo tudi ugodna, s strankami in s partnerji boste utrdili poslovne odnose.

ŠKORPIJON

Nesporazumi v komunikaciji se bodo počasi končali. K temu bo pripomoglo vaše iskreno opravičilo, pa tudi vaši bližnji se bodo zavedeli, da niso popolni. Poslovna situacija bo zelo ugodna. Vašim odločitvam in delovanju ne bo primanjkovalo odločnosti. Pred vami bo težko kaj skriti, vendar pazite: neka oseba vas bo z lažnimi obljubami in dokazi poskušala prepričati, da nekaj storite zanje ali da zanje zastavite svoje poštenje. Ne pustite se speljati na tanek led! Odnosi v partnerstvu bodo zelo harmonični, čas preveden z bližnjimi pa pravi balzam za vašo dušo. S partnerjem bi lahko skupaj prebudila že uspavano strast.

STRELEC

Ugotovili boste, da so poslovni rezultati dobri, saj ste se trudili celo leto. Čeprav vaša poslovna situacija ni rešena problemov, se boste uspešno borili z izzivi. Zavedali se boste, da imate sovražne sodelavce, vendar vas to ne bo vznemirjalo. Neka bližnja oseba se bo potrudila, da se boste počutili zadovoljni, saj se bo silno trudila okoli vas. Preden obstoječe prijateljstvo spremenite v ljubezensko zvezo, dobro razmislite kakšne posledice boste imeli, če se stvari odvijajo v napačno smer. Občutek prijateljstva in bližine, ki je potreben v ljubezni ne more zamenjati strasti in zaljubljenosti.

KOZOROG

Poslovne obveznosti boste izpolnjevali rutinsko, sigurni boste vase in v svoje delo. Kontakte s prijatelji boste omejili, najbolj vas bodo razveseljevali mirni večeri. Posvetite več pozornosti svojim potrebam, preberite kakšno knjigo, odpočijte si. Vse pozitivne spremembe, ki ste jih doživeli v preteklih mesecih, so vplivale na vas, sedaj se morate samo privaditi na njih. Čas, ki ga boste preživeli z ljubljeno osebo, bo zelo lep in uživali boste v skupnem delu in druženju. Zadovoljni boste.

VODNAR

Še vedno boste dosti energije vlagali v kariero in v svojo poslovno strategijo. Dobri rezultati, ki ste jih dosegli z dosedanjimi odločitvami, vas bodo razveseljevali. Najbolje se boste počutili, ko boste opravljali samostojno delo, skoncentrirani se boste izolirali – vse za dober rezultat. Sodelavci vas bodo doživljali kot zelo ambiciozno osebo, lahko bi se s kom celo sprli zaradi tega. V družinskih odnosih še vedno ne bo miru, možni so občasni prepripi in napetosti. Največ energije boste dobili v partnerjevem objemu. Izčrpani boste, najverjetneje zaradi burnih poslovnih dogodkov.

RIBI

Pozitivna stališča in vedro razpoloženje se bodo nadaljevala. Poslovni odnosi bodo več kot dobri. Proti koncu meseca se boste kljub vsemu počutili utrujeno, želeli si boste, da bi se delovni ritem umiril. Žal to ne bo mogoče zaradi novih poslovnih obveznosti. Sprejeli boste neke nove delovne obveznosti in si s tem ustvarili neke sovražnosti. Lahko bi zanemarili svoje družinsko življenje, tudi za partnerja ne boste imeli kaj dosti časa. Čutili boste manjše nezadovoljstvo v ljubezni, čeprav za to ne bo pravih razlogov.

Klopčič v Studencu pri Domžalah

Kulturno društvo Gaberke je tudi letos organiziralo ogled predstave v poletnem gledališču Kulturnega društva Miran Jarc na Studencu pri Domžalah. Igra, ki jo je izvedla domača gledališka skupina, je bila ena izmed številnih prireditev v okviru 8. kulturnega poletnega festivala Studenec 2008.

Vas Studenec pri Domžalah se nahaja tako rekoč v osrčju Slovenije ob glavni cesti Želodnik-Moravče. V vasi je približno 20 hiš in 50 prebivalcev, ki se dejavno vključujejo v delo kulturnega in gasilskega društva. Poletno gledališče je umeščeno v idilično vaško okolje ob pobočju hriba Rohant. Z vzhodne strani ga obdaja gozd, proti severu pa se odpira čudovit pogled na bližnjo vas Škocjan s

cerkvijo ter Kamniškimi planinami v ozadju. Umeščenost v prostor je izbrana tako, da je gledališču zagotovljena izredno dobra akustičnost. Oder iz lesene konstrukcije meri 25 x 18 metrov. Na gledališki tribuni ima zagotovljeno sedišče 1001 gledalec. V zadnjem delu tribune se nahaja kabina za tehnično osebje, urejene pa so tudi

sanitarije. Žejni in lačni si lahko med odmorom privoščijo tudi kaj za zob. Gledališka tribuna in oder sta pokrita s pomično platneno streho, ki je sestavljena iz kovinske konstrukcije, jeklenih napeljanih vrvi, reduktorja za pomik strehe in platna.

Klopčič je naslov letošnje domače gledališke predstave, v kateri se niti, kot se za komedijo spodobi, najprej zapletejo, nato pa jih je treba

počasi odviti in do kraja razvozlati. V igri nastopa več kot sedemdeset igralcev in pevcev. Kraj dogajanja je obmorsko mesto Lika. Gledališko delo Klopčič je napisal Peter Budak, poslovenil pa Lojze Filipič. Zgodba opisuje resnični dogodek in številne komedijantske zaplete glavne junakinje in druge dogodivščine gledaliških likov. Na novo dramaturgirana zgodba

obravna naše dekle iz časov pred vojno. Le-ta odpotuje v svet, da bi ga spoznala, predvsem pa zato, da bi tudi sama v njem tako ali drugače uspela. Spoznala je svet umetnosti v času nemega filma, sladkosti kot tudi tegobe filmske dive v Hollywoodu. Ob vrnitvi domov pa se komedija vse bolj zapleta v klopčič. Igra je polna

spretnih komedijantskih oziroma dramaturških zapletov, zato se je tribuna ob glasnem smehu publike večkrat zatresla. Kot že lanska predstava Kekec je pač Kekec se tudi ta prepleta z glasbo in petjem. Pod glasbeno opremo predstave se je podpisal skladatelj Tomaž Habe. Prijeten ambient in topel večer sta naše čudovite občutke ob gledanju komedije samo še povečala. Občudovali smo profesionalnost amaterskih igralcev, njihov trud pa je bil na koncu poplačan z dolgim in glasnim aplavzom. Gledališka skupina pa se že pripravlja na študij nove gledališke predstave. Ker nas je igra nadarjenih in zavzetih igralcev že dvakrat navdušila, se že veselimo obiska njihove nove predstave v naslednjem letu.

A. Grudnik, Z. Mazej

Tapravi faloti so zaigrali v drugo desetletje

Začetki ansambla Tapravi faloti segajo torej v leto 1998, ko so se zbrali kot trio s pevko.

Foto: arhiv

Največkrat so jih vabili na poroke in razne obletnice. Leta 2004 se jim je pridružila še ena pevka in v tem sestavu nastopajo zadnja štiri leta tudi na številnih festivalih in svojo zbirko nagrad so že precej obogatili.

V Vinski Gori je bilo v petek, 17. 10. 2008, zelo veselo. Kot se spodobi za vsako praznovanje, so tudi Tapravi faloti praznovali v družbi prijateljev. Poleg njihovih novih skladb smo lahko prisluhnili vižam mnogih glasbenih gostov. Publika so zabavali še: Ansambel Petra Finka, Navihanke, Okrogli muzikanti, Ansambel Spev, Šaleški študentski oktet in Nuša Derenda. Program je domiselno povezoval Andrej Hofer.

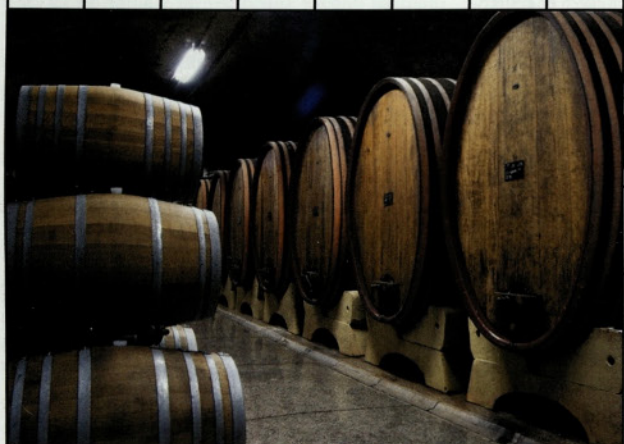
Tapravi faloti so ob svojem jubileju izdali drugo zgoščenko z naslovom Za lepši dan, izšla pa je prav na dan koncerta pri založbi WOX.

Ker so člani ansambla iz naše okolice, jim še toliko bolj privoščimo uspešnih še nekajkrat deset let!

Jožica Andrejč

LIST	obstoj duše pred vstopom v telo	primek sedanjega papeža	vode- nična oteklina	vrtenje, sukanje	enaka samogla- snika	nasprotje dobrega	nosni glas, nazal	igličasto oblikovan list	korejska znamka avtomobi- lov
obirtnik s prevoznim- štvom									
specialisti za radiologijo									
predpona v zloženkah, za (lat.)									
					kamen za brušenje kose				
					narod. osv. borba				
						nikelj			Anton Nanut
						galij			
			majhna žogica						
medn. oznaka za Senegal			mesto v Rusiji, ob Jeniseju						
			trav. svet ob robu njive						
volovski jarem				Genova brez končnic					
osram (kraj.)									
		grška črka							
		evropski veletok							
navrnost, etičnost									
avt. ozn. Celja			smučišče nad Vrhniko	tovarna v Bistrici (kratko)					
vio(gla)									
					planina nad Tuhi- njem	pripadnik Oromov	Vinko Šimek		
	družčina	amer. ragbist (Johan) Martin (ljub.)					oslov glas		
							oznaka za neznanca		
							tajski režis- ser (Ming)		
4. rimski kralj				mesto na Tirolskem					avtom. oznaka Našič
				skrajni konec polotoka					
britanski hokejist (Mark)						prebi- valec antične Aonije			
kavel za plavljenje lesa			kem. simb. za tantal			humorist- ka Putrih			

ABAKAM - mesto v Rusiji; EEL - reka v Indiani; IMST - Mesto na Tirolskem; NLEND - kamerunski nogometaš (Wome); PEARN - britanski hokejist (Mark); RATZINGER - priimek sedanjega papeža; TSAI - tajski režiser (Ming).

Poslanec SDS Darko Menih na svoji prvi seji Državnega zbora Republike Slovenije.

Foto: Kajetan Čop

8. oktober, praznik Šoštanja!

Foto: Dejan Tonklič

Velenje
Sp Do 35
LIST OBČINE
2008

352(497.4 šoštanj)

9004333,9

COBISS

KNJARNICA VELENJE

